107E JAARGANG NUMMER 4 DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN • JUNI 2007

Liahona

OMSLAGARTIKEL:

Vrouwen uit het Nieuwe Testament, p. 26

De wereldbeker mislopen, p. 37

Pas op voor maka-fekes, p. K2

Juni 2007 107e jaargang Nummer 6
LIAHONA 00786-120
Officiële Nederlandstalige uitgave van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen

Het Eerste Presidium: Gordon B. Hinckley, Thomas S. Monson, James E. Faust

Raad der Twaalf: Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Joseph B. Wirthlin, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf, David A. Bednar

Verantwoordelijk redacteur: Jay E. Jensen
Adviseurs: Gary J. Coleman, Yoshihiko Kikuchi, Gerald N. Lund, W. Douglas Shumway

Hoofddirecteur: David L. Frischknecht
Directeur redactie: Victor D. Cave
Senior redacteur: Larry Hiller
Directeur grafische vormgeving: Allan R. Loyborg

Hoofdredacteur: R. Val Johnson
Assistent-hoofdredactrice: Jenifer L. Greenwood
Mederedacteuren: Ryan Carr, Adam C. Olson
Assistent-redactrice: Susan Barrett
Redactiemedewerkers: Christy Banz, Linda Stahle Cooper, David A. Edwards, LaRene Porter Gaunt, Carrie Kasten, Melissa Merrill, Michael R. Morris, Sally J. Odekirk, Judith M. Paller, Vivian Paulsen, Richard M. Romney, Jenniter Rose, Don L. Searle, Janet Thomas, Paul VanDenBerghe, Julie Wardell, Kimberly Webb
Directiesecretaresse: Monica L. Dickinson

Marketing manager: Larry Hiller

Leidinggevend art-director: M. M. Kawasaki
Art-director: Scott Van Kampen
Productiemanager: Jane Ann Peters
Medewerkers ontwerp en productie: Cali R. Arroyo, Collette Nebeker Aune, Brittany Jones Beahm, Howard G. Brown, Julie Burdett, Thomas S. Child, Reginald J. Christensen, Kathleen Howard, Eric P. Johnsen, Denise Kirby, Randall J. Pixton

Directeur drukwerk: Craig K. Sedgwick
Directeur distributie: Randy J. Benson

Vertaling:
Kerkelijk Vertaalbureau
Turnhoutsebaan 130, B-2460 Kasterlee
Telefoon: 0032-(0)14-265775

Nieuwsredactie:
Nieuwsredacteur: Frans Heijdemann
Grovestins 64
NL-7608 HN Almelo
Telefoon: 0546 865984
Kopij liefst op diskette, of per e-mail naar nieuws@liahona.nl.

Distributie:
De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen
European Distribution Ltd., Magazine Service,
Steinmühlstr. 16, 61352 Bad Homburg, Duitsland
Tel.: 00 49 6172 492858, fax: 00 49 6172 492890
E-mail: liahona-edl@ldschurch.org

Jaarabonnement: € 16.00
De volgende betalingswijzen zijn mogelijk:
Creditcard (bel of e-mail EDL)
Overschrijving per bank op de volgende rekening:
Dresdner Bank, Bad Homburg
Rekening nummer 07 264 094 00, bankcode 500 800 00
Omschrijving: abonneenummer + naam + wijk/gemeente
SWIFT CODE: DRES DE FF 523
IBAN: DE52 5008 0000 0726 4094 00

Bijdragen:
Stuur manuscripten en vragen aan:
Liahona, Room 2420, 50 East North Temple Street,
Salt Lake City, UT 84150-3220, USA; of per e-mail naar:
liahona@ldschurch.org

De *Liahona* (een woord uit het Boek van Mormon dat 'kompas' of 'aanwijzer' betekent) wordt gepubliceerd in het Albanees, Armeens, Bislama, Bulgaars, Cambodjaans, Cebuano, Chinees, Deens, Duits, Engels, Ests, Fijisch, Fins, Frans, Grieks, Haïtiaans, Hindi, Hongaars, Indonesisch, Italiaans, Japans, Kiribati, Koreaans, Kroatisch, Lets, Litouws, Malagassisch, Marshalleilands, Mongools, Nederlands, Noors, Oekraïens, Pools, Portugees, Roemeens, Russisch, Samoraans, Samoaans, Singalees, Sloveens, Spaans, Tagalog, Tahitiaans, Tamil, Telugu, Thai, Tongaans, Tsjechisch, Urdu, Vietnamees, IJslands en Zweeds. (Frequentie verschilt per taal.)

Uitgever:
© 2007 by Intellectual Reserve, Inc. Alle rechten voorbehouden. Gedrukt in de Verenigde Staten van Amerika.

Tekst- en beeldmateriaal in de *Liahona* mag gereproduceerd worden voor incidenteel, niet-commercieel gebruik in de kerk of thuis. Beeldmateriaal mag niet gereproduceerd worden als de bronvermelding dat aangeeft. Voor vragen over het auteursrecht kunt u zich richten tot het Intellectual Property Office, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150, USA; e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

U kunt de *Liahona* in vele talen terugvinden op het internet onder www.lds.org. Engelstalige lectuur staat onder 'Gospel Library'. Voor andere talen, klik op 'Languages'.

For Readers in the United States and Canada:
June 2007 Vol. 107 No. 6. LIAHONA (USPS 311-480) Dutch (ISSN 1522-9173) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is $10.00 per year; Canada, $12.00 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, PO Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368.

LIAHONA, JUNI 2007

VOOR VOLWASSENEN

2 Boodschap van het Eerste Presidium: een aanhoudende strijd, een zekere overwinning *President Gordon B. Hinckley*
8 Een vast fundament in een wankele wereld *Adam C. Olson*
13 Lessen uit het Nieuwe Testament: dankbaar voor de verzoening *Ouderling Wolfgang H. Paul*
25 Huisbezoekboodschap: een werktuig in de handen Gods worden door sterk en onverzettelijk te zijn
26 'Want zij betoonde veel liefde': vrouwen uit het Nieuwe Testament
30 Uw bisschop steunen *Joseph Staples*
38 We werden er een gezin door *Raquel M. Garcia-Rebutar*
41 Onder heiligen der laatste dagen
Hij wilde het boek niet aanraken *Hermenegildo I. Cruz*
De oranje auto *Elwin C. Robison*
44 Acht broers uit Japan *Tadashi Kina*

WERELDWIJDE INSTRUCTIEBIJEENKOMST VOOR LEIDINGGEVENDEN: ONDERWIJZEN EN LEREN

50 Beginselen van onderwijzen en leren *President Boyd K. Packer en ouderling L. Tom Perry*
56 Onderwijzen en leren in de kerk *Ouderling Jeffrey R. Holland*
74 Voorbeelden van goede leerkrachten *President Thomas S. Monson*

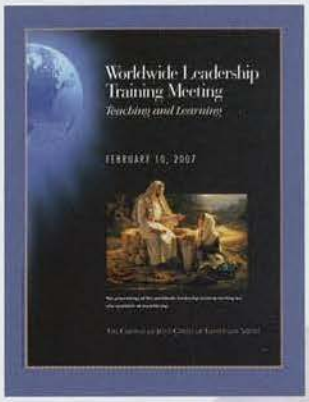

IDEEËN VOOR DE GEZINSAVOND

Deze ideeën kunnen in de kerk en thuis gebruikt worden.

'In het licht komen', p. 16: Laat een gezinslid een doos of een mand over zijn of haar hoofd zetten. Vraag wat hij of zij ziet. Vraag hoe die ervaring vergeleken kan worden met geestelijke duisternis. Haal voorbeelden uit het artikel aan waaruit blijkt wat ons geestelijk licht brengt.

'Uw bisschop steunen', p. 30: Laat de gezinsleden de problemen opschrijven waar ze mee te maken hebben of mee te maken kunnen krijgen. Stel vast bij wie ze het beste met die problemen kunnen aankloppen. (Bijvoorbeeld ouders, huisonderwijzers of huisbezoeksters, de bisschop.) Lees de paragraaf 'Zijn last verlichten' en bespreek de taken van de bisschop. Bespreek hoe het gezin de bisschop beter kan assisteren en steun geven. Doe in gezinsverband iets aardigs voor uw bisschop of gemeentepresident.

K2 Dodelijke maka-fekes

VOOR JONGEREN

16 In het licht komen *President James E. Faust*

22 Vraag & antwoord: ik ben naar de kerk teruggekeerd en heb na enkele fouten geprobeerd een nieuwe start te maken, maar ik ben bang dat ik weer zal vallen. Hoe kan ik mijn angst overwinnen?

34 Voetbal of een zending? *Alexandre Machado Vasconcelos*

37 De wereldbeker mislopen *Suzana Alves de Melo*

48 Poster: kiezen

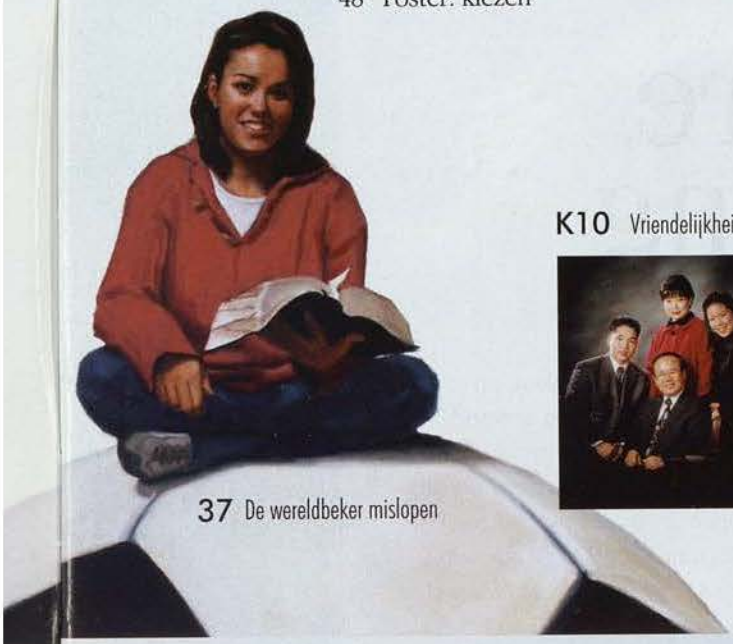

37 De wereldbeker mislopen

VOOR KINDEREN: DE KINDERVRIEND

K2 Luister naar de stem van een profeet: dodelijke maka-fekes *President Thomas S. Monson*

K4 Participatieperiode: gedenken *Elizabeth Ricks*

K6 Uit het leven van president Spencer W. Kimball: het belang van een goede indruk

K8 Voor kleine vrienden: aan Jezus Christus denken tijdens het avondmaal

K10 Van vriend tot vriend: vriendelijkheid *Ouderling Won Yong Ko*

K12 Op wonderbaarlijke wijze ontsnapt aan het gevaar *Myra Hawke Dyck*

K16 Kleurplaat

K10 Vriendelijkheid

OP DE OMSLAG

Voor: *Want zij betoonde veel liefde*, Jeffrey Hein. Achter: *Jezus zeide tot haar: Maria!*, William Whitaker.

OMSLAG DE KINDERVRIEND

Illustratie Chris Hawkes.

Ga op zoek naar de KGW-ring in deze uitgave en bedenk hoe je je aan je doopverbonden kunt houden.

'De wereldbeker mislopen', p. 37: Lees dit verhaal voor en laat de anderen daarna vertellen op welke manieren Fabiana een goed voorbeeld was. Gooi de gezinsleden om de beurt een bal toe. Als ze de bal vangen, kunnen ze vertellen hoe ze een goed voorbeeld kunnen zijn.

'We werden er een gezin door', p. 38: Bespreek en evalueer vorige gezinsavonden. Bespreek wat het gezin in het artikel deed om geslaagde gezinsavonden te hebben. Maak een schema voor de verschillende gezinsavondtaken en bedenk samen welke gezinsavondthema's u in de toekomst kunt gebruiken.

'Dodelijke maka-fekes', p. K2: Leg uit hoe een maka-feke er uitziet en maak een lijstje met de verleidingen die Satan gebruikt om mensen te vangen. Laat de gezinsleden voorbeelden geven van die moderne maka-fekes. Zoek teksten op waarin staat hoe we deze verleidingen kunnen mijden of overwinnen. Bespreek hoe we nee kunnen zeggen tegen slechte dingen.

ONDERWERPEN IN DIT NUMMER

K=*De Kindervriend*
Angst, 22
Avondmaal, K8
Bisschop, 30
Boek van Mormon, 41
Dankbaarheid, 13
Gebed, K12
Gehoorzaamheid, 25
Geloof, 8, 16
Gemeentepresident, 30
Genezing, 13
Getuigenis, 8, 44
Gezinsavond, 1, 38
Goed en kwaad, 2
Huisbezoek, 25
Huisonderwijs, 7
Jeugdwerk, K4, K10
Jezus Christus, 2, 8, 13, 26, K4, K8, K16
Keuzevrijheid, 48
Kimball, Spencer W., K6
Kuisheid, 16
Licht, 16
Naastenzorg, 30, 44, K10
Nieuwe Testament, 26
Onderwijs, 1
Standvastigheid, 25, 44
Steunverlening, 30
Tegenstelling, 2, 22
Tiende, 42
Toezegging, 2
Verleiding, K2
Verzoening, 13, 16
Voorbeeld, 37, 44, K6
Vriendelijkheid, K10
Vrouwen, 26
Zendingswerk, 16, 34, 41, 44

Res
Book Area
M205.5
S838DUT

BOODSCHAP VAN HET EERSTE PRESIDIUM

Een aanhoudende strijd, een zekere overwinning

Wij zijn verwikkeld in een grote, eeuwige strijd waarmee de ziel van de zoons en dochters van God is gemoeid.

PRESIDENT GORDON B. HINCKLEY

Er is sinds mijn geboorte bijna honderd jaar verstreken, en in die eeuw heeft er altijd wel ergens op aarde oorlog gewoed. Het gruwelijke leed dat al die oorlogen op onze wereldbol hebben teweeggebracht, is onvoorstelbaar. Miljoenen mensen hebben de dood gevonden. Veel mensen zijn verminkt uit de oorlog gekomen, lichamelijk en geestelijk. Kinderen hebben hun ouders verloren. Veel jonge soldaten zijn nooit meer van het front teruggekeerd, en wie wel terugkwamen worden verteerd door een diepe haat die ze nooit meer kwijtraken. De rijkdommen van naties zijn verspild en zullen nooit meer herwonnen worden.

De oorlogsverwoestingen, de enorme verspilling van mensenlevens en staatsmiddelen lijken in het geheel overbodig. Wij vragen ons af hoe lang het nog duurt voordat de zoons en dochters van God ophouden om hun meningsverschillen op deze afschuwelijke, verwoestende manier te beslechten.

Er is echter een andere oorlog, die al woedde vóór de wereld was geschapen en die nog een hele lange tijd zal duren. Deze oorlog gaat over veel meer dan grondgebieden of soevereiniteit. Johannes de Openbaarder spreekt over die strijd:

'En er kwam oorlog in de hemel; Michaël en zijn engelen hadden oorlog te voeren tegen de draak; ook de draak en zijn engelen voerden oorlog,

'maar hij kon geen standhouden, en hun plaats werd in de hemel niet meer gevonden.

'En de grote draak werd (op de aarde) geworpen, de oude slang, die genaamd wordt duivel en de satan, die de gehele wereld verleidt; hij werd op de aarde geworpen en zijn engelen met hem' (Openbaring 12:7–9).

DE DOORTOCHT DOOR DE RODE ZEE (GOUACHE OP PAPIER) © LOOK AND LEARN/THE BRIDGEMAN ART LIBRARY, KOPIËREN NIET TOEGESTAAN

achtervolgen de kinderen Israëls

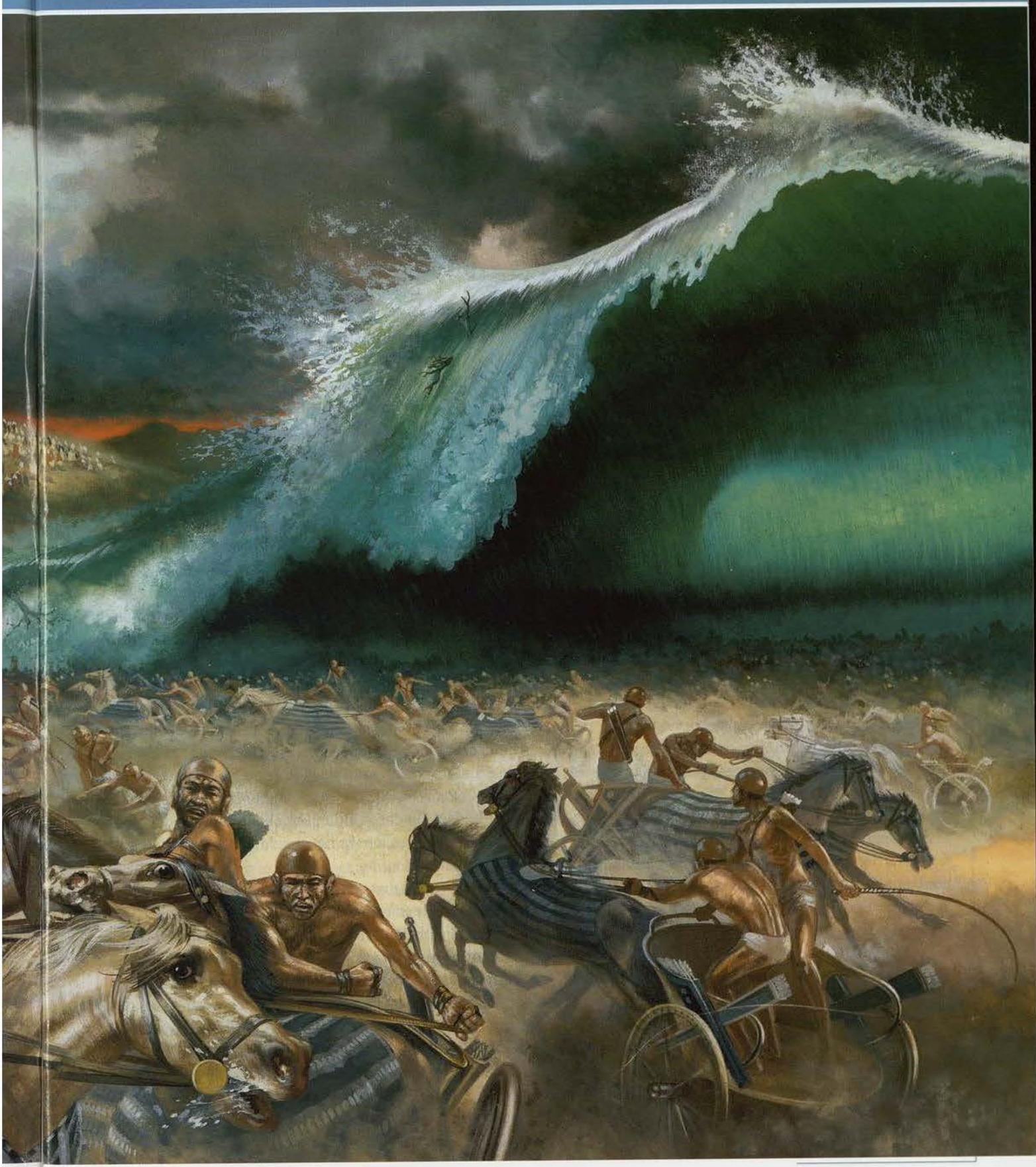

De opstanding van Jezus Christus

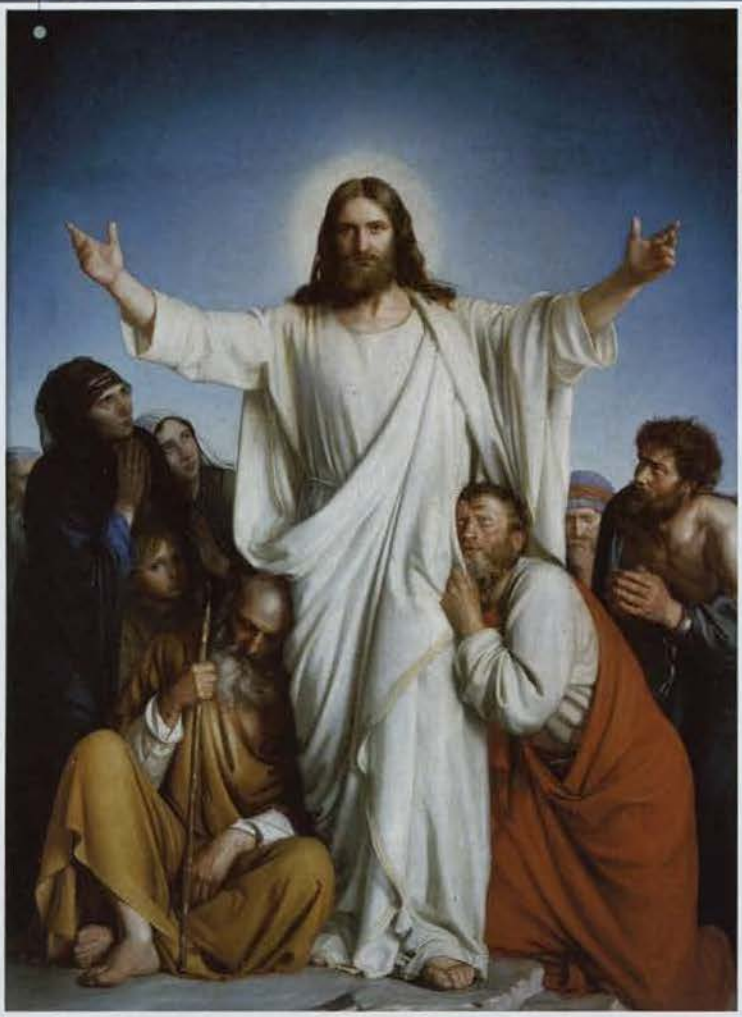

De grondvesting van een natie

De aanhoudende strijd

Die oorlog, bitter en intens, woedt nog steeds. Het is de oorlog tussen waarheid en dwaling, tussen keuzevrijheid en dwang, tussen de volgelingen van Christus en wie Hem hebben verloochend. Zijn vijanden hebben in dat conflict elke krijgslist aangegrepen. Zij hebben gelogen en bedrogen. Zij hebben geld en rijkdom aangewend. Zij hebben mensen op sluwe wijze misleid. Zij hebben gemoord en vernietigd en zich aan elke onheilige en onreine handeling overgegeven om het werk van Christus te verijdelen.

Toen Kaïn Abel doodde, deed moord zijn intrede op aarde. Het Oude Testament staat vol met beschrijvingen van dezelfde eeuwige strijd.

Die strijd woedde voort met de gemene beschuldigingen tegen de Man uit Galilea, de Christus, die zieken genas en het mensenhart verhief en van hoop vervulde, de Prediker van het evangelie des vredes. Zijn vijanden, bezield door die boze macht, grepen Hem, martelden Hem, nagelden Hem aan het kruis en bespotten Hem. Door zijn godschap overwon Hij de dood die zijn vijanden Hem hadden toegebracht en door zijn offer vrijwaarde Hij alle mensen van de dood.

Die eeuwige oorlog woekerde voort in de kerk die Hij had gevestigd, in het verval die er later zijn intrede in deed, toen diepe duisternis de aarde bedekte en donkerheid de volken (zie Jesaja 60:2).

Maar de strijdkrachten Gods konden niet bedwongen worden. Het licht van Christus beroerde een mensenhart hier en een mensenhart daar. Daaruit kwam groot goed voort, ondanks veel tegenwerking en lijden.

De tijd van de renaissance brak aan, waarin men opkwam voor de vrijheid — vrijheid die men betaalde met bloed. De Geest Gods inspireerde mensen om een natie te stichten waar godsdienstvrijheid, vrijheid van meningsuiting en vrijheid van handelen beschermd werden. Daarop volgde het bezoek van God de eeuwige Vader en zijn geliefde Zoon, de herrezen Heer Jezus Christus, om de bedeling van de volheid der tijden in te luiden. Op deze glorierijke gebeurtenis volgden de bezoeken van engelen die het aloude priesterschap en zijn sleutels herstelden.

Maar de oorlog was daarmee niet ten einde. Hij laaide in volle hevigheid op. Minachting en vervolging staken de kop op. Er volgden drijf- en klopjachten. De profeet van God, nog jong van jaren, en zijn geliefde broer werden vermoord, deze maand 163 jaar geleden.

De heiligen der laatste dagen vluchtten weg met achterlating van hun gerieflijke huizen, boerderijen, gewassen, winkels en hun prachtige tempel, die ze met zoveel moeite hadden gebouwd. Zij vonden hun toevlucht in de bergen, duizenden stierven onderweg. Daar vonden ze het soort oord waar de Twaalf in opdracht van president Joseph

CARL HEINRICH BLOCH, CHRISTUS DE TROOSTER, KOPIËREN NIET TOEGESTAAN; JOHN TRUMBULL, ONDERTEKENING VAN DE ONAFHANKELIJKHEIDSVERKLARING, MET DANK AAN U.S. LIBRARY OF CONGRESS, PRINTS AND PHOTOGRAPHS DIVISION; THEODOR HORYDCZAK COLLECTION; GREG OLSEN, HET HEILIGE BOS, KOPIËREN NIET TOEGESTAAN; GARY SMITH, DE MARTELAARSDOOD VAN JOSEPH EN HYRUM; GLEN HOPKINSON, HET VERTREK UIT NAUVOO, KOPIËREN NIET TOEGESTAAN

Het eerste visioen

De martelaarsdood van Joseph en Hyrum Smith

Heiligen der laatste dagen vertrekken uit Nauvoo

CARL HEINRICH BLOCH, CHRISTUS DE TROOSTER, KOPIËREN NIET TOEGESTAAN; JOHN TRUMBULL, ONDERTEKENING VAN DE ONAFHANKELIJKHEIDSVERKLARING, MET DANK AAN U.S. LIBRARY OF CONGRESS, PRINTS AND PHOTOGRAPHS DIVISION; THEODOR HORYDCZAK COLLECTION; GREG OLSEN, HET HEILIGE BOS, KOPIËREN NIET TOEGESTAAN; GARY SMITH, DE MARTELAARSDOOD VAN JOSEPH EN HYRUM; GLEN HOPKINSON, HET VERTREK UIT NAUVOO, KOPIËREN NIET TOEGESTAAN

Smith naar op zoek waren gegaan, 'waar de duivel ons onmogelijk uit kan roken'.[1]

Maar de boze is dat altijd blijven proberen. In de oktoberconferentie van 1896 sprak president Wilford Woodruff (1807–1898), toen een bejaard man, als volgt in de Tabernakel op Temple Square:

'Er zijn twee machten onder de inwoners van de aarde — de macht van God en de macht van de duivel. Er zijn in onze geschiedenis een paar heel bijzondere gevallen te noemen. Wanneer God een volk op aarde had, het doet er niet toe in welke tijd, dan voerden Lucifer, de zoon van de morgen, en de miljoenen gevallen geesten die uit de hemel zijn gegooid, oorlog tegen God, tegen Christus, tegen het werk van God en tegen het volk van God. En ook in onze tijd en generatie laten ze zich niet onbetuigd. Telkens wanneer de Heer een werk ter hand neemt, willen die machten het omverwerpen.'[2]

Die oorlog, bitter en intens, woedt nog steeds. Het is de oorlog tussen waarheid en dwaling, tussen keuzevrijheid en dwang, tussen de volgelingen van Christus en wie Hem hebben verloochend.

President Woodruff wist waarover hij sprak. Die moeilijke en hachelijke dagen, waarin de Amerikaanse regering zich tegen ons volk keerde, vastbesloten deze kerk te vernietigen, lagen nog maar net achter hem. Ondanks de moeilijkheden toentertijd, lieten de heiligen zich niet van de wijs brengen. In geloof gingen zij verder. Zij stelden hun geloof in de Almachtige en Hij openbaarde hun het pad dat zij moesten volgen. In geloof aanvaardden zij die openbaring en waren die gehoorzaam.

Het patroon van oorlog

Maar de oorlog hield niet op. Hij is minder heftig geworden, waarvoor we dankbaar zijn. De vijand van alle waarheid heeft de strijd echter nog lang niet opgegeven.

Ondanks de huidige kracht van de kerk blijven we onder vuur liggen. Maar we gaan verder. We moeten verder gaan. We zijn verder gegaan en we zullen verder blijven gaan. Soms gaat het om ernstige kwesties. Soms gaat het slechts om plaatselijke schermutselingen. Maar ze beantwoorden aan een bepaald patroon.

Wij hebben tegenwerking gevoeld in de niet aflatende inspanningen van velen, zowel binnen als buiten de kerk, om het geloof te ondermijnen, te kleineren, omlaag te halen, vals getuigenis te spreken, te verleiden en te verlokken en ons volk tot handelingen te brengen die niet in overeenstemming zijn met de leringen en normen van dit werk Gods.

De oorlog gaat verder. Het is nu zoals het in het begin was. De strijd is misschien niet zo hevig, waarvoor ik dankbaar ben. De beginselen waar het om gaat zijn echter dezelfde. De slachtoffers die nu vallen, zijn even kostbaar als de slachtoffers die in het verleden zijn gevallen. De strijd gaat voort. De mannen in de priesterschap, en de dochters Gods die onze gezellinnen en bondgenoten zijn, maken allen deel uit van het leger van God. We moeten één zijn. Een leger dat ongeorganiseerd is, zal de overwinning niet smaken. Het is van groot belang dat we de gelederen sluiten en dat we eensgezind opmarcheren. We kunnen niet verdeeld zijn en verwachten te zegevieren. We kunnen niet trouweloos zijn en verwachten één te zijn. We kunnen niet onrein zijn en verwachten de hulp van de Almachtige te krijgen.

De jongemannen in de priesterschap, de diakenen, leraren en priesters, hebben uit hoofde van hun priesterschapsambt de taak gekregen het evangelie te prediken, de waarheid te verkondigen, de zwakken te sterken, en 'allen [uit te nodigen] om tot Christus te komen' (LV 20:59).

Dienstverlening van de priesterschap | *Zendingswerk* | *Dienst in de tempel*

De jongevrouwen van de kerk hebben evenzeer de plicht om gehoorzaam te zijn aan de geboden van God en goede voorbeelden te zijn van geloof en deugd.

Geen zoon of dochter van onze hemelse Vader kan het zich veroorloven zich in te laten met zaken die zijn of haar lichaam en geest verzwakken. Zaken als drugs, alcoholhoudende dranken, tabak en pornografie. Je kunt je niet inlaten met onzedelijke handelingen. Je kunt je niet inlaten met die zaken en tegelijk een heldhaftig strijder zijn in dienst van de Heer, betrokken bij die grote, oneindige strijd om de ziel van de kinderen van onze Vader.

De mannen van deze kerk kunnen hun vrouw, hun gezin en hun priesterschapstaken niet ontrouw zijn als zij heldhaftig dit godswerk willen verdedigen in deze grote strijd om de waarheid en het heil. Ze kunnen zich niet oneerlijk en gewetenloos in het zakenleven bewegen zonder hun wapenrusting aan te tasten. De vrouwen van deze kerk, of dat nu echtgenotes, moeders, of zusters zonder echtgenoot zijn, kunnen niet ontrouw aan hun verbonden en zegens zijn en in het koninkrijk dienen als de buffer die zij behoren te zijn.

In onze bijeenkomsten zingen we af en toe een oude lofzang:

Wie staat bij 's Heren vaan?
Daar komt het thans op aan!
Wij vragen 't onbevreesd:
Wie staat bij 's Heren vaan?
't Is geen gewone strijd,
Zij die ons tegenstaan,
Zijn waakzaam en geducht,
Wie staat bij 's Heren vaan?[3]

Wij zijn niet aan het verliezen. Wij zijn aan het winnen. Wij zullen blijven winnen mits wij trouw zijn. Wij kunnen het. Wij moeten het doen. Wij zullen het doen. De Heer heeft ons niets gevraagd dat we niet in geloof kunnen volbrengen.

Oproep tot verbondenheid

Een paar jaar geleden vertelde een vriend van mij dat hij met een ander lid van de kerk in gesprek was geraakt. Mijn vriend had hem gevraagd of hij een nauwe band voelde met zijn hemelse Vader. De man had geantwoord dat dit niet het geval was. Waarom niet? Hij zei: 'Eerlijk gezegd, omdat ik dat niet wil.' Vervolgens zei hij: 'Als ik een nauwe band met mijn hemelse Vader had, zou Hij waarschijnlijk willen dat ik mij nog meer bind, en daar ben ik niet aan toe.'

Denk u eens in: iemand die bij zijn doop de naam van de Heer op zich heeft genomen, iemand die in de avondmaalsdiensten zijn verbonden met de Heer heeft hernieuwd, iemand die het priesterschap van God op zich heeft genomen, die zegt desondanks liever geen nauwe band met zijn hemelse Vader te willen, omdat hij er niets voor voelt om zich nog meer te binden.

Dit werk kan niet gedijen zonder verbondenheid. Het vergt toewijding. Wij zijn verwikkeld in een grote, eeuwige strijd waarmee de ziel van de zoons en dochters van God is gemoeid. Wij zijn niet aan het verliezen. Wij zijn aan het winnen. Wij zullen blijven winnen mits wij trouw zijn. Wij *kunnen* het doen. Wij *moeten* het doen. Wij *zullen* het doen. De Heer heeft ons niets gevraagd dat we niet in geloof kunnen volbrengen.

Ik denk aan de kinderen Israëls toen zij uit Egypte wegvluchtten. Zij hadden hun tenten aan de oever van de Rode Zee opgezet. Toen zagen zij Farao en zijn leger naderen. De angst sloeg hen om het hart. Klem tussen leger en zee schreeuwden zij het uit van schrik.

'Maar Mozes zeide tot het volk: Vreest niet, houdt stand, dan zult gij de verlossing des Heren zien, die Hij u heden bereiden zal; want de Egyptenaren, die

FOTO'S JUAN CARLOS SANTOYO, STEVE BUNDERSON, MATTHEW REIER EN CRAIG DIMOND, GEËNSCENEERD

gij heden gezien hebt, zult gij nimmermeer zien.

'De Here zal voor u strijden, en gij zult stil zijn.

'Toen zeide de Here tot Mozes: (…) zeg tegen de Israëlieten *dat ze verder trekken*' (Exodus 14:13–15; vers 15 geciteerd uit de NBV; cursivering toegevoegd).

De zee spleet in tweeën en de kinderen Israëls gingen hun redding tegemoet. De Egyptenaren volgden en hen wachtte een watergraf.

Zullen wij ook niet in geloof verder trekken? Onze eeuwige leider, de Heer Jezus Christus, heeft ons met de volgende geopenbaarde woorden een uitdaging gegeven:

'Welnu, heft uw hart op en verblijdt u en omgordt uw lendenen en doet mijn gehele wapenrusting aan, opdat gij weerstand zult kunnen bieden aan de boze dag (…).

'Staat dus, uw lendenen omgord met de waarheid, bekleed met het pantser der gerechtigheid, en uw voeten geschoeid met de voorbereiding van het evangelie des vredes, dat Ik mijn engelen u heb laten toevertrouwen;

'en neemt het schild des geloofs, waarmee gij al de brandende pijlen van de goddelozen zult kunnen doven;

'en neemt de helm des heils, en het zwaard van mijn Geest, (…) en weest getrouw totdat Ik kom, en gij zult worden opgenomen, opdat waar Ik ben, ook gij zult zijn' (LV 27:15–18).

Een stralende toekomst

De oorlog woedt voort. Hij wordt over de hele wereld gevoerd en draait om de kwesties keuzevrijheid en dwang. Hij wordt gevoerd door een leger zendelingen over de kwesties waarheid en dwaling. Hij wordt gevoerd in ons eigen leven, dag in dag uit, thuis, op het werk en op school; hij wordt gevoerd over kwesties van liefde en respect, van loyaliteit en trouw, van gehoorzaamheid en onkreukbaarheid. We zijn er allemaal bij betrokken — kind, jongere, volwassene, iedereen. Wij zijn aan de winnende hand en de toekomst heeft er nog nooit zo stralend uitgezien.

Moge God ons zegenen bij het werk dat zo duidelijk voor ons ligt. Mogen wij getrouw zijn. Mogen wij kloekmoedig zijn. Mogen wij de moed hebben om trouw te zijn aan het vertrouwen dat God in ons stelt. Mogen wij onbevreesd zijn. 'Want [om de woorden van Paulus aan Timoteüs aan te halen] God heeft ons niet gegeven een geest van lafhartigheid, maar van kracht, van liefde en van bezonnenheid. Schaam u dus niet voor het getuigenis van onze Here' (2 Timoteüs 1:7–8). ■

NOTEN

1. *History of the Church*, deel 6, p. 222.
2. *Leringen van kerkpresidenten: Wilford Woodruff* (2004), p. 220.
3. 'Wie staat bij 's Heren vaan?' *Heilige lofzangen*, nr. 154.

VOOR DE HUISONDERWIJZERS

Nadat u dit artikel met een gebed in uw hart hebt bestudeerd, bespreekt u het zo dat iedereen aan de bespreking wil deelnemen. Enkele voorbeelden:

1. Gebruik het artikel om de geschiedenis van de oorlog tussen goed en kwaad door te nemen die al woedt sinds de schepping van de wereld. Leg uit dat het licht van Christus staat voor hoop in een donkere wereld. Lees de paragraaf 'Een stralende toekomst'. Bespreek wat we zoal kunnen doen om de oorlog tussen goed en kwaad te winnen.

2. Schrijf voor elk gezinslid 2 Timoteüs 1:7–8 op een kaartje. Vraag elk gezinslid op de achterkant van het kaartje iets op te schrijven waarmee hij of zij een betere volgeling van Jezus Christus hoopt te worden. Vraag ze hun kaartje ergens op te hangen waar ze het elke dag zien.

3. Neem een zangboek mee als u op huisonderwijs gaat. Vraag de gezinsleden of ze in het register lofzangen willen opzoeken die tot verbondenheid inspireren. Kies een lofzang uit en zing of lees die op. Vergelijk de lofzang met passages uit de toespraak van president Hinckley. Sluit af met een bespreking van president Hinckleys oproep tot verbondenheid en zijn getuigenis dat de toekomst er stralend uitziet voor wie getrouw bij 's Heren vaan staan.

FOTO'S JUAN CARLOS SANTOYO, STEVE BUNDERSON, MATTHEW REIER EN CRAIG DIMOND, GEËNSCENEERD

EEN VAST FUNDAMENT

IN EEN WANKELE WERELD

Laat je geloof in wat je wel weet niet ondermijnen door wat je niet weet.

ADAM C. OLSON
Kerkelijke tijdschriften

Op de ochtend van 1 november 1755 werden veel woonwijken in Lissabon (Portugal) door een zware aardbeving met de grond gelijkgemaakt. Er volgde een vloedgolf van vijf tot tien meter hoog die over de kuststad sloeg, en er brak een brand uit die drie dagen woedde. De ramp eiste duizenden slachtoffers.

Maar deze verwoestende aardbeving liet veel meer op de grondvesten schudden dan alleen bouwwerken. Daar deze catastrofe plaatsvond op Allerheiligen, een belangrijk christelijk feest, werd ook het geloof van de christenen in Europa door elkaar geschud.

Een dergelijke geestelijke schok kan net zo onverwacht komen als een aardbeving en kan net zo veel schade aanrichten.

'We worden vaak geconfronteerd met zaken die ons geloof op de proef kunnen stellen', zegt Patricia Moreira uit de ring Lissabon (Portugal) die zegt dat ze in de twintig jaar dat ze lid van de kerk is met dergelijke zaken te maken heeft gekregen. 'Dat kunnen vragen van buitenstaanders zijn, aanvallen van tegenstanders van de kerk, of zelfs zaken die we niet begrijpen.'

Wanneer vragen waarop geen pasklaar antwoord lijkt te zijn voor spanningen zorgen op de breuklijn tussen de wereld en het evangelie kan de aardbeving die volgt slachtoffers maken onder de gelovigen van wie het fundament zwak is.

Vast als een rotssteen

Wat de geestelijke tektoniek betreft is het niet onze afstand tot het epicentrum die het effect van de beving op ons getuigenis bepaalt, maar onze afstand tot God.

'Ons fundament is Jezus Christus

FOTO'S ADAM C. OLSON, BEHALVE WAAR ANDERS AANGEGEVEN; FOTO'S ROTSEN © GETTY IMAGES

'We worden vaak geconfronteerd met zaken die ons geloof aan het wankelen kunnen brengen. (...) Op die momenten komt het aan op ons fundament.'
— Patricia Moreira bij Castelo São Jorge, herbouwd op zijn oorspronkelijke fundament na de aardbeving die Lissabon in 1755 trof.

en zijn evangelie' (zie Lucas 6:47–48), zegt zuster Moreira in een gesprek over dit onderwerp met een paar van haar alleenstaande vrienden in de ring.

'Zonder Hem hebben we geen fundament', voegt Darryl Nequetela eraan toe, die net een jaar lid is van de kerk. 'Sommige fundamenten zijn broos, maar dat van Hem is solide en sterk' (zie Helaman 5:12).

Er is geen vloedgolf van twijfel, geen filosofische brand, geen aardschokkend scepticisme van welke omvang ook dat de rots van onze Verlosser, de Hoeksteen, ons ware fundament, Jezus Christus, kan verwoesten.

'Ik weet dat ik veilig ben als ik op zijn fundament bouw', zegt broeder Nequetela.

DE DAG VAN ONZE TOETSING

'Die toets vergt een geestelijke voorbereiding. Het houdt in een zo krachtig geloof in Jezus Christus te hebben ontwikkeld dat we slagen voor de levenstoets, waarvan voor ons in eeuwige zin alles afhangt. (...) We moeten ons geloof in Jezus Christus hebben ontwikkeld en hebben verzorgd, lang voordat Satan ons aanvalt, en dat doet hij om ons aan het twijfelen te brengen, om onze vleselijke begeertes aan te wakkeren, en ons op leugenachtige wijze in te fluisteren dat goed slecht is en dat er geen zonde is. Die geestelijke stormen woeden al. Wij kunnen verwachten dat ze voordat de Heiland terugkeert in hevigheid toenemen.'

Ouderling Henry B. Eyring van het Quorum der Twaalf Apostelen, 'Geestelijke voorbereiding: begin meteen en wees consequent', *Liahona*, nov 2005, pp. 37, 38.

Als het schokken begint

Deze heiligen der laatste dagen zijn bekend met de schokken die Satan teweegbrengt.

Op zijn werk was Francisco Lopes (die inmiddels is getrouwd) vaak het mikpunt van geestelijke schokken. 'Mijn collega's stonden sceptisch tegenover mijn geloofsovertuiging, ze waren heel kritisch', zegt hij. 'Ze stelden mij allerlei wetenschappelijk getinte vragen die met ons geloof lijken te botsen.'

Broeder Lopes herinnert zich discussies over evolutie, DNA en dergelijke. 'Ze probeerden mij er uit alle macht van te overtuigen dat de kerk niet waar kon zijn', zegt hij over de vragen waar hij niet goed raad mee wist. 'Ik moest vertrouwen op mijn getuigenis van God en zijn evangelie. Ik ben dankbaar voor dat fundament.'

Maar broeder Lopes kan met zekerheid zeggen dat het te laat is om je voor te bereiden als de grond begint te beven.

'We moeten ons geloof in Jezus Christus hebben ontwikkeld en hebben verzorgd, lang voordat Satan ons aanvalt'[1], heeft ouderling Henry B. Eyring van het Quorum der Twaalf Apostelen gezegd.

Op de Rots bouwen

Hoe maken we Christus tot ons fundament?

Ouderling Eyring heeft verklaard: 'Wij zijn veilig op de rots die de Heiland is, als we ons in geloof aan Hem hebben overgegeven, en gehoor hebben gegeven aan de aanwijzing van de Heilige Geest om de geboden lang genoeg en getrouw genoeg te onderhouden dat ons hart door de kracht van de verzoening is veranderd. Als we door die ervaring geleerd hebben om lief te hebben en te gehoorzamen als een kind, hebben we gebouwd op het vaste fundament.'[2]

Er is geloof voor nodig. Het vergt gehoorzaamheid en bekering. En het kost tijd.

'We moeten ons geloof dagelijks voeden met gebed, schriftstudie, toewijding in onze roeping, de geboden onderhouden, en ons best doen om betere mensen te worden', zegt zuster Moreira, van wie de moeder en een zus lid van de kerk zijn geworden sinds zij op de rots is gaan bouwen. 'Ik geloof in het advies dat president Monson ons gegeven heeft, dat we onze geest met waarheid moeten vullen, ons hart met liefde, en ons leven met dienstbetoon.'[3]

'We kunnen ons voorbereiden op beproevingen door de Heer te leren kennen en te leren hoe Hij zijn

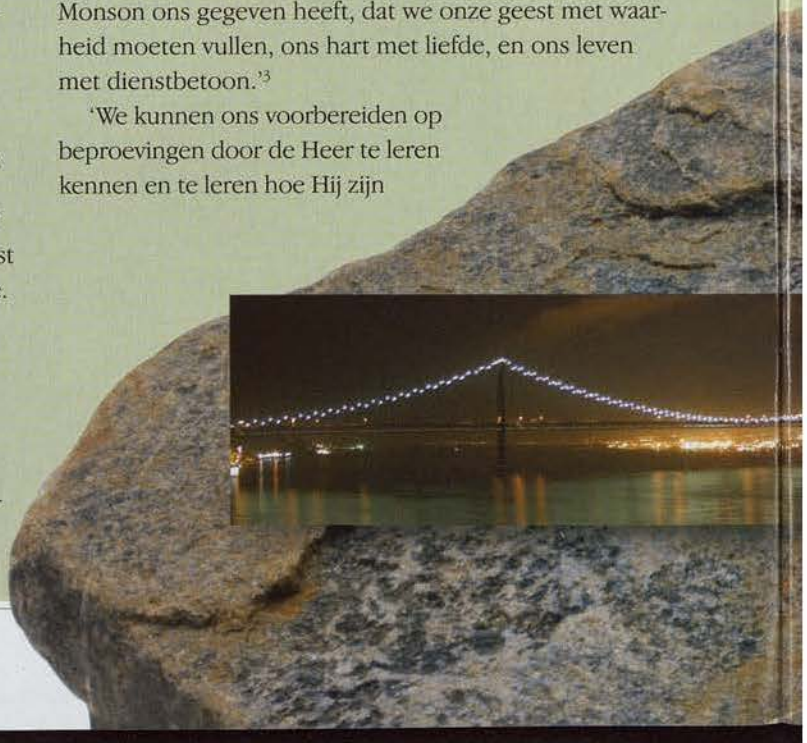

kinderen te hulp komt [zie 1 Nephi 2:12]. De Schriften helpen ons daarbij', zegt broeder Nequetela. 'We vergroten ons geloof door op het pad van rechtschapenheid te blijven.'

Antwoord op moeilijke vragen

Soms krijgen leden, zoals in het geval van broeder Lopes, te maken met vragen waar ze geen antwoord op hebben. Maar hij stond niet toe dat iets wat hij *niet* wist zijn geloof ondermijnde in iets wat hij *wel* wist.

'Er zijn zaken waar ik nog geen antwoord op heb. Maar daar zit ik niet mee, omdat ik weet dat God op zijn tijd zal openbaren wat ik moet weten', zegt broeder Lopes, 'niet op mijn tijd of wanneer ik het wil, maar wanneer Hij van mening is dat het geopenbaard moet worden.'

Wat doet iemand die geconfronteerd wordt met moeilijke vragen waarop hij of zij geen antwoord heeft?

'De meeste antwoorden staan in de Schriften', zegt broeder Lopes, die niet alleen vragen heeft gekregen van vrienden en collega's, maar ook van zijn ouders, die zich afvroegen of het wel zo'n goed idee was om al op veertienjarige leeftijd lid van de kerk te worden. 'Maar een antwoord krijgen en begrijpen, hangt af van persoonlijke openbaring. Ik kan ook bij mijn kerkleiders aankloppen of het God rechtstreeks vragen. Ik ben dankbaar voor de Heilige Geest en een zorgzame Vader in de hemel.'

Geduld bij openbaring

Als een antwoord uitblijft, zelfs als we erom gebeden hebben, de Schriften erop nageslagen hebben en de woorden van onze leiders hebben bestudeerd, wachten we af (zie LV 101:16).

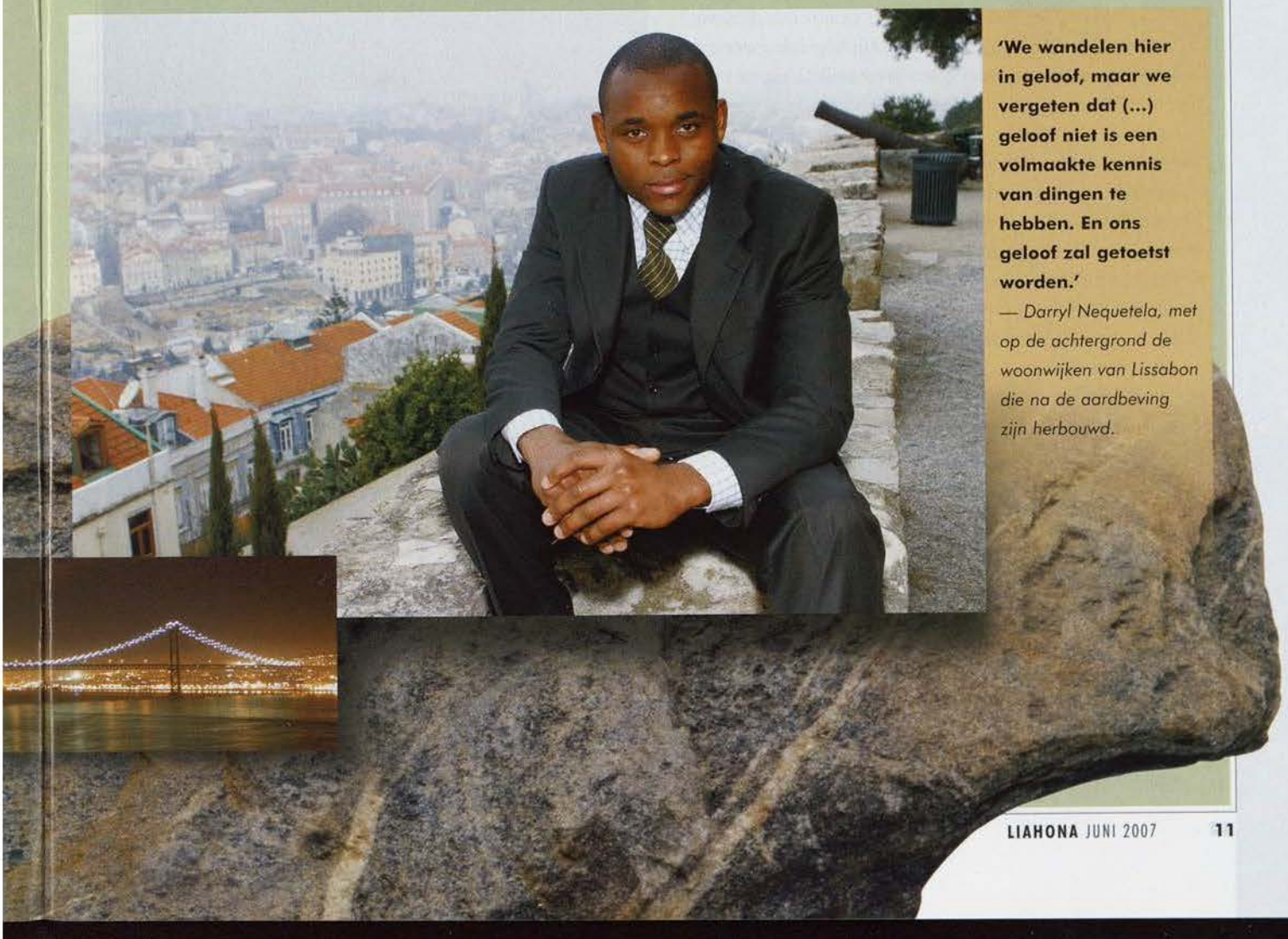

'We wandelen hier in geloof, maar we vergeten dat (...) geloof niet is een volmaakte kennis van dingen te hebben. En ons geloof zal getoetst worden.'

— Darryl Nequetela, met op de achtergrond de woonwijken van Lissabon die na de aardbeving zijn herbouwd.

'Ik probeer geduldig te zijn', zegt broeder Nequetela, die in 2000 vanwege zijn studie Angola voor Portugal verruilde. 'Hoewel ik geen antwoord heb, troost de Heilige Geest ons met het antwoord dat we geduldig moeten zijn, dat God ons regel op regel geeft, voorschrift op voorschrift, en dat we het onwrikbare besluit van een rechtvaardig God dienen te accepteren. Hij weet wat het beste voor ons is en Hij openbaart alles op zijn eigen tijd.'

Geduld bij openbaring is het verhaal van de herstelling. De kerk is hersteld op het oorspronkelijke fundament — het evangelie van Jezus Christus. Maar dat is niet allemaal in één keer gebeurd. Volgens de profeet Joseph Smith komen de antwoorden op evangelievragen 'regel op regel, gebod op gebod; hier een weinig, en daar een weinig; ons vertroostend door te verkondigen wat zal komen, onze hoop versterkend!' (LV 128:21) en zullen ze dat blijven doen.

'Wij geloven alles wat God heeft geopenbaard, alles wat Hij nu openbaart, en wij geloven dat Hij nog vele grote en belangrijke dingen aangaande het koninkrijk Gods zal openbaren' (Geloofsartikelen 1:9).

Herstelling in de laatste dagen

Hoog boven het moderne Lissabon kijkt broeder Nequetela vanaf de kantelen van Castelo São Jorge (Kasteel Sint-Joris) uit over de stad en beziet de herstelwerkzaamheden die sinds de ramp van 1755 hebben plaatsgevonden.

De herbouwde stad is weer opgebloeid; het kasteel — zwaar beschadigd door de aardbeving — is herbouwd op het gespaard gebleven fundament. En dankzij de herstelling van het evangelie leren de mensen hoe en waar zij kunnen bouwen aan het geloof dat standhoudt, welke schokken er ook mogen komen. ■

NOTEN

1. 'Geestelijke voorbereiding: begin meteen en wees consequent', *Liahona*, nov 2005, p. 38.
2. 'Als een kind', *Liahona*, mei 2006, pp. 15–16.
3. Zie Thomas S. Monson, 'De succesformule', *De Ster*, augustus 1995, p. 7.

'Er zijn zaken waar ik nog geen antwoord op heb. Maar daar heb ik geen moeite mee, omdat ik weet dat God na verloop van tijd alles zal openbaren wat ik nodig heb.'

— Francisco Lopes voor Castelo São Jorge, dat boven het moderne Lissabon uitrijst (inzet).

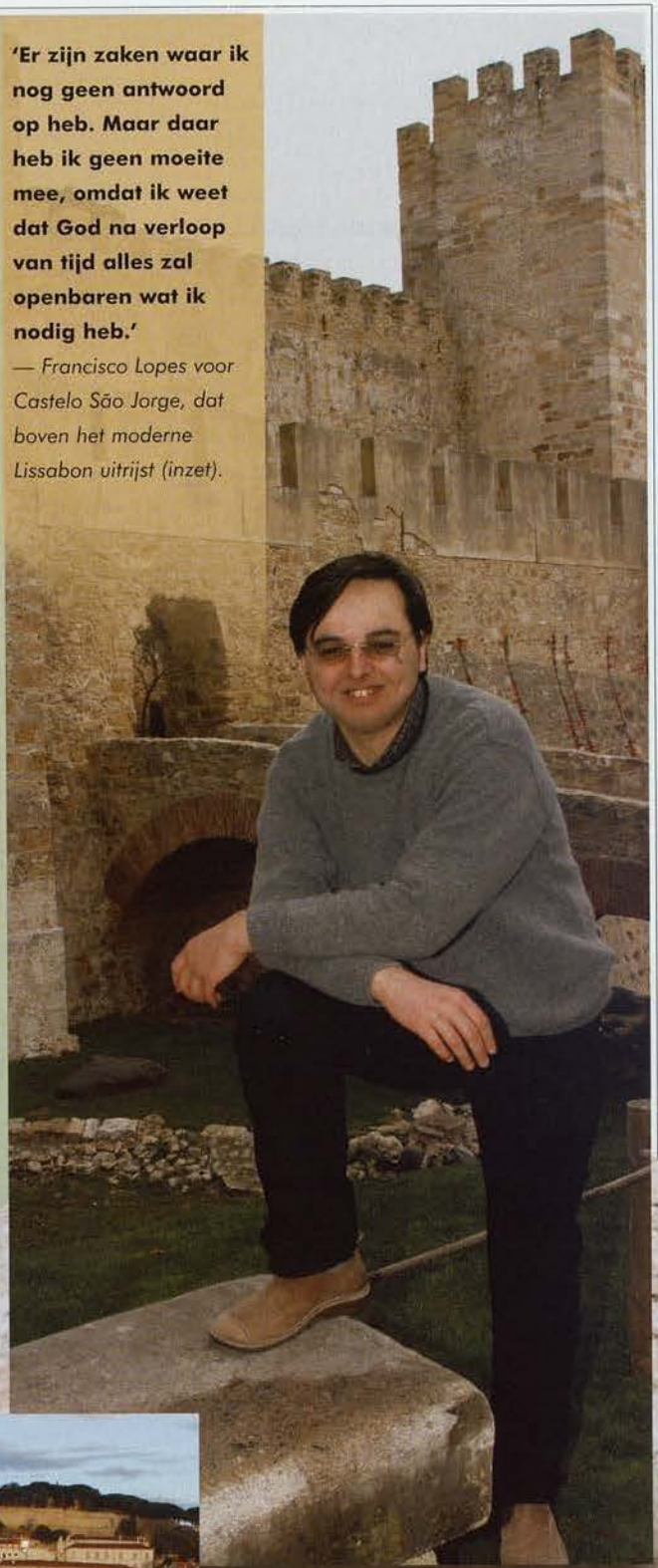

Dankbaar voor de verzoening

OUDERLING WOLFGANG H. PAUL
van de Zeventig

Toen zijn aardse bediening ten einde liep, ging de Heiland met zijn discipelen naar de Olijfberg, naar de hof van Getsemane. We lezen in het boek Lucas in het Nieuwe Testament:

'En Hij verliet de stad en ging, zoals Hij gewoon was, naar de Olijfberg. En ook zijn discipelen volgden Hem.

'En toen Hij aan die plaats gekomen was, zeide Hij tot hen: Bidt, dat gij niet in verzoeking komt.

'En Hij zonderde zich van hen af, ongeveer een steenworp ver, knielde neder en bad deze woorden:

'Vader, indien Gij wilt, neem deze beker van Mij weg; doch niet mijn wil, maar de uwe geschiede!

'En Hem verscheen een engel uit de hemel om Hem kracht te geven.

'En Hij werd dodelijk beangst en bad des te vuriger. En zijn zweet werd als bloeddruppels, die op de aarde vielen' (Lucas 22:39–44).

Het was daar dat de Heiland boette voor alle smarten, zonden en overtredingen van ieder mens die ooit heeft geleefd of nog zal leven. Daar dronk Hij de bittere beker leeg en leed Hij om te voorkomen dat de bekeerlijken lijden. Na deze afschuwelijke ervaring volgde Golgota, waar Hij aan een kruis werd genageld, nog een brute en pijnlijke foltering die Hij moest doorstaan om de verzoening van het mensdom teweeg te brengen.

Geen mens kan zich indenken hoezeer de Heiland leed toen Hij deze zware last droeg. In een openbaring die in maart 1830 aan de profeet Joseph Smith is gegeven, krijgen we enigszins een beeld van dit lijden als de Heiland verklaart:

'Want zie, Ik, God, heb deze dingen voor allen geleden, opdat zij niet behoeven te lijden als zij zich bekeren;

'maar als zij zich niet bekeren, moeten zij lijden zoals Ik;

'welk lijden Mij, ja, God, de grootste van allen, van pijn deed sidderen en uit iedere porie bloeden, en naar lichaam en geest deed lijden — en Ik wilde dat Ik de bittere beker niet behoefde te drinken, en kon terugdeinzen —

'Niettemin, ere zij de Vader, en Ik dronk de beker en voleindigde mijn voorbereidingen voor de kinderen der mensen' (LV 19:16–19).

Als we de grote liefde begrepen die de Heiland voor ons had toen Hij voor onze zonden boette, zouden we Hem altijd liefhebben, Hem altijd dankbaar zijn en altijd zijn geboden onderhouden.

HARRY ANDERSON, CHRISTUS IN GETSEMANE

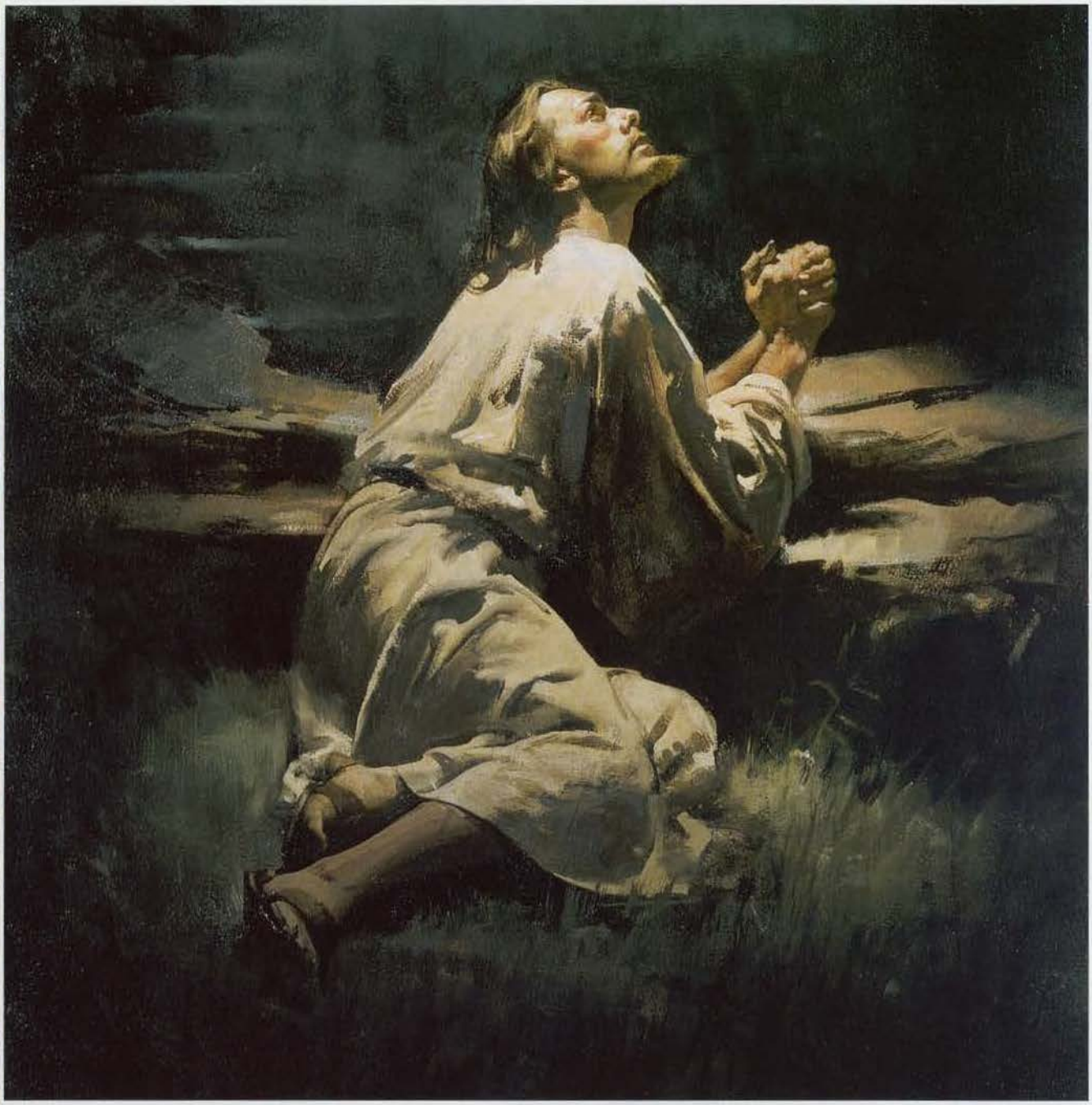

In ultieme zin kunnen we alleen genezen door de verzoening. Een kerklid omschreef de gevoelens die hij had tijdens het bekeringsproces en toen hij de genezingskracht van de verzoening ontdekte: 'De tijd tussen de overtreding en de bekentenis was afschuwelijk. Ik kon mijn vreselijke daad niet van mij afzetten. Ik bevond mij in diepe duisternis, was depressief en gevoelloos, aanvankelijk zonder hoop en gekweld door angsten, hoewel ik nooit heb getwijfeld aan de waarheid van het evangelie en de reddingskracht van de verzoening. Ik wist dat er voor mij slechts één manier was om te genezen.

'Mijn vrouw en kinderen vertellen wat ik had gedaan, was het moeilijkste wat ik ooit heb gedaan. Daarna was het vervolg van mijn bekering, mijn bekentenis aan mijn bisschop en ringpresident, niet zo moeilijk meer. Ten slotte kon ik het onheil dat ik over mij zelf had afgeroepen van mij afzetten. Ik voelde me opgelucht door de excommunicatie, want ik zag weer perspectief.

'Wat was ik blij toen ik mij weer mocht laten dopen en weer de Heilige Geest bij mij kon hebben. Ten slotte ging

LINKS: HARRY ANDERSON; NIET MIJN WIL, MAAR DE UWE GESCHIEDE, MET DANK AAN DE ZEVENDEDAGSADVENTISTEN, KOPIËREN NIET TOEGESTAAN; RECHTS: ILLUSTRATIE ROBERT O. SKEMP, MET DANK AAN HET MUSEUM VOOR KERKGESCHIEDENIS EN KUNST; ROBERT T. BARRETT, *IN DE HOF VAN GETSEMANE*

de belofte van de verzoening op de duidelijkste en prachtigste manier in vervulling toen ik mijn zegens terugkreeg.

'Door de jaren heen hebben mijn vrouw en ik ervaren dat de verzoening niet alleen de zondaar bevrijding en genezing brengt, maar ook de macht heeft om het slachtoffer te genezen en te herstellen. Daarvan getuig ik met grote dankbaarheid.'

Als we de grote liefde begrepen die de Heiland voor ons had toen Hij voor onze zonden boette, zouden we Hem altijd liefhebben, Hem altijd dankbaar zijn en altijd zijn geboden onderhouden.

President Joseph Fielding Smith (1876–1972) heeft verklaard: 'Een van de grootste zonden, zowel in zwaarte als reikwijdte (...) is de zonde van ondankbaarheid. Als we een gebod overtreden, ongeacht hoe klein en onbeduidend we het ook vinden, zijn we ondankbaar jegens onze Verlosser. We kunnen ons onmogelijk indenken hoezeer Hij heeft geleden toen Hij de zonden van de hele wereld op zich nam, een straf die zo zwaar was dat er, zo kunnen we lezen, uit elke porie van zijn lichaam bloed kwam, en dat was voordat men Hem naar het kruis bracht. De straf van lichamelijke pijn, teweeggebracht door de nagels die men in zijn handen en voeten sloeg, was niet het ergste van zijn lijden, hoe verschrikkelijk dat ook geweest moet zijn. Het ergste lijden was de geestelijke en psychische angst die voortkwam uit onze zondelast die Hij op zijn schouders had. Als we begrepen hoe intens Hij in de hof en aan het kruis geleden heeft, zou niemand van ons zich nog moedwillig schuldig maken aan zonde. We zouden niet toegeven aan verleidingen, zouden afzien van de bevrediging van onheilige driften en begeerten, en Satan zou geen plek in ons hart hebben. En zo geven wij, wanneer we zondigen, blijk van onze ondankbaarheid en geringschatten wij het lijden van Gods Zoon, wat ons in staat stelt uit de dood op te staan en eeuwig te leven. Als we het echt zouden begrijpen en maar in geringe mate zouden voelen hoeveel Jezus Christus van ons hield en hoezeer Hij bereid was om voor onze zonden te lijden, zouden we ons van al onze zonden bekeren en Hem dienen.'[1]

De verzoening van de Heiland is de belangrijkste gebeurtenis in de geschiedenis van de mens. President Gordon B. Hinckley heeft verklaard: 'Er is geen andere daad in de geschiedenis van de mens die daarmee te vergelijken is. Er is nooit iets gebeurd dat die gebeurtenis kan evenaren. Volledig onzelfzuchtig en met onbegrensde liefde voor alle mensen, werd het een ongeëvenaarde daad van barmhartigheid voor de hele mensheid.'[2]

Mogen wij altijd dankbaar zijn voor deze geweldige gave, de verzoening van de Zoon van God, onze Heiland en Verlosser. ■

De verzoening van de Heiland is de belangrijkste gebeurtenis in de geschiedenis van de mens. In ultieme zin kunnen we alleen genezen door de verzoening.

NOTEN

1. *The Restoration of All Things* (1945), p. 199.
2. 'Op het hoogtepunt der eeuwen', *Liahona*, januari 2000, p. 87.

LINKS: HARRY ANDERSON, NIET MIJN WIL, MAAR DE UWE GESCHIEDE, MET DANK AAN DE ZEVENDEDAGSADVENTISTEN. KOPIËREN NIET TOEGESTAAN; RECHTS: ILLUSTRATIE ROBERT O. SKEMP, MET DANK AAN HET MUSEUM VOOR KERKGESCHIEDENIS EN KUNST; ROBERT T. BARRETT, IN DE HOF VAN GETSEMANE

IN HET LICHT KOMEN

PRESIDENT JAMES E. FAUST
Tweede raadgever in het Eerste Presidium

Velen van jullie worstelen met je identiteit. Sommigen van jullie vragen zich misschien af wat de toekomst voor je in petto heeft. De wereld biedt aanlokkelijke verleidingen. Het is verbijsterend. Sommigen van jullie vragen je misschien af waar dit naar toe moet en welke rol jij hierin speelt. Laat ik je verzekeren dat ik met heel mijn hart geloof dat jullie een uitverkoren generatie zijn.

Ik wil het hebben over uit de duisternis in het licht komen. Micha heeft gezegd: 'Al zit ik in het duister, de Here zal mij tot licht zijn' (Micha 7:8).

Hoe we licht ontvangen

Wij ontvangen licht van de Heer. Dat gebeurt als we de Schriften bestuderen en onze 'ogen [worden] geopend' en 'ons verstand [wordt] verlicht' (LV 76:12). Door dagelijkse schriftstudie gaat het licht van onze geestelijke waarneming aan en staat ons begrip open voor verdere kennis. Ik probeer aan het eind van de dag in de Schriften te lezen. Dat geeft opmerkelijk veel gemoedsrust. Ik slaap er beter door.

Wij ontvangen geestelijk licht als we naar de avondmaalsdienst gaan. Deelname aan het avondmaal en de inspiratie van de eredienst laden wekelijks onze geestelijke accu op.

Wij ontvangen geestelijk licht als we gehoor geven aan roepingen. Als we in een kerkroeping werkzaam zijn, is dat onszelf meer tot zegen dan anderen.

Wij ontvangen geestelijk licht als we onze tiende betalen, daar de vensters van de hemel dan opengaan (zie Maleachi 3:10).

Wij ontvangen geestelijk licht als we lofzangen zingen. Door de lofzangen te zingen, worden we gesterkt en komen we in geestelijk opzicht dichter tot elkaar.

Wij ontvangen geestelijk licht als we bidden. Op tienerleeftijd las de profeet Joseph Smith: 'Indien echter iemand van u in wijsheid te kort schiet, dan bidde hij God daarom, die aan allen geeft, eenvoudigweg en zonder verwijt; en zij zal hem gegeven worden' (Jakobus 1:5).

Ik raad je aan het verslag van het eerste visioen te lezen, dat volgde toen hij zich had voorgenomen om wijsheid van God te krijgen. Hij heeft geschreven: 'Toen het licht op mij rustte …' Wat zag hij toen? Hij zag de Vader en de Zoon. Toen het visioen zich sloot, zei hij: 'Toen het licht was heengegaan, had ik geen kracht meer' (Geschiedenis van Joseph Smith 1:17, 20).

Natuurlijk verwachten wij geen hemelse boodschappers, maar we hebben absoluut recht op meer spiritueel en intellectueel

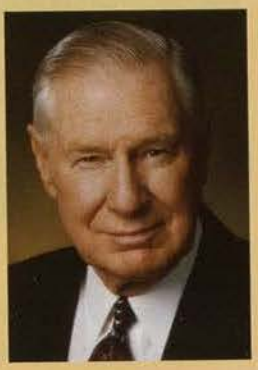

Wij verwachten geen hemelse boodschappers, maar we hebben absoluut recht op meer spiritueel en intellectueel licht bij onze zoektocht naar Gods 'koninkrijk en zijn gerechtigheid.'

GARY KAPP, HET EERSTE VISIOEN, KOPIËREN NIET TOEGESTAAN; RECHTS: FOTO VAN PRESIDENT FAUST, BUSATH PHOTOGRAPHY; FOTO VAN KAARS, CRAIG DIMOND

Geroepen worden als zendeling van deze kerk is geen recht, maar een voorrecht. Zendingswerk brengt vreugde, maar is geen pleziertje of spelletje; het betekent hard werken.

licht bij onze zoektocht naar Gods 'koninkrijk en zijn gerechtigheid' (Matteüs 6:33).

Waarop concentreren wij ons geloof?

Of wij in het licht komen, is afhankelijk van hoe belangrijk ons geloof voor ons is. Zien we het als onderdrukking of als bevrijding? Als jonge mensen volwassen worden, voelen ze nieuwe kracht, nieuwe begeerten en nieuwe ambities. Maar ze krijgen de raad sommige te beteugelen. Het komt onze groei en vooruitgang ten goede als we onze begeerten leren beteugelen, als we onszelf bepaalde beperkingen opleggen. Zoals Alma heeft gezegd: 'Tracht [...] al uw lusten te beteugelen, opdat gij van liefde vervuld moogt zijn' (Alma 38:12).

Enkele jaren geleden was er een tv-programma, dat in het hele land werd uitgezonden, over misdadigers in de gevangenis die wilde paarden temden. De gedetineerden bouwden een band met de paarden op, en leerden zo wat het inhoudt om geduld te hebben, jezelf in bedwang te hebben, anderen te respecteren, en mee te draaien in een systeem. Toen ze zagen hoe de paarden leerden om hun commando's te gehoorzamen, beseften ze hoe zij de pijnlijke vergissingen hadden kunnen voorkomen die hen achter de tralies hadden gebracht.

In onze hedendaagse samenleving wordt door zovelen in boeken, tijdschriften, tv-programma's en films seksuele intimiteit buiten het huwelijk voorgesteld als sociaal aanvaardbaar en zelfs wenselijk. Sommige jonge mensen laten zich door die bedrieglijke redenering misleiden en stellen de vraag: 'Waarom is dat nou verkeerd? Wij zijn verliefd!' Ouderling Jeffrey R. Holland van het Quorum der Twaalf Apostelen heeft deze vraag als volgt beantwoord:

'In zaken die de intimiteit tussen twee mensen betreft, moet je wachten! Je moet wachten totdat je alles kunt geven, en dat kun je pas als je wettig gehuwd bent. Ongeoorloofd geven wat niet van jou is (denk aan "dat gij niet van uzelf zijt" [zie 1 Korintiërs 6:19]) en slechts een deel geven als je je daarna niet volledig kunt geven, is een soort emotionele vorm van Russische roulette. Als je lichamelijke bevrediging blijft najagen zonder instemming van de hemel, loop je het vreselijke gevaar zo veel geestelijke, psychische schade op te lopen, dat je *zowel* je verlangen naar lichamelijke intimiteit kunt verliezen *als* je vermogen om onverdeeld toegewijd te zijn aan een latere, oprechtere liefde. (...) De allermooiste gave die je jouw eeuwige partner op je huwelijksdag kunt schenken, is je allerbeste zelf — rein, zuiver en de reinheid van de ander waardig.'[1]

Geloof brengt ons uit de duisternis tevoorschijn

Ons geloof is geen bundeltje geloofspunten en gebruiken die te zwaar zijn om te dragen. Zij die uit het duister zijn gekomen, merken dat ze gedragen worden door hun geloof. Geloof is niet zwaar; geloof verheft ons en geeft ons vleugels die ons over moeilijkheden heen zetten. Jesaja heeft beloofd: 'Maar wie de Here verwachten, putten nieuwe kracht; zij varen op met vleugelen als arenden; zij lopen, maar worden niet moede; zij wandelen, maar worden niet mat' (Jesaja 40:31).

Uit het duister in het licht komen, bevrijdt ons van de donkere kant van onze ziel, die bestaat uit angst, ontmoediging en zonde. Je kunt iemand die in het licht is gekomen, herkennen aan zijn of haar gelaat en houding. De Heiland heeft het goed gezegd: 'Ik ben gekomen, opdat zij leven hebben en overvloed' (Johannes 10:10).

Sinds 11 september 2001 maken we ons

FOTO VAN ADELAAR © COMSTOCK; RECHTS: FOTO MATTHEW REER; GEËNSCENEERD

allemaal druk over een andere vorm van duisternis — de dreiging van terroristen en kapers. Jullie groeien op in een andere wereld dan ik. We hebben jarenlang gevlogen zonder dat op de luchthaven onze bagage werd doorzocht en zonder dat we door metaaldetectors moesten.

Mijn jonge vrienden, niet al jullie vijanden zijn terrorist en kaper. Sommigen bevinden zich onder je eigen leeftijdgenoten — misschien zelfs wel onder hen die je als je vrienden beschouwt — zij die het liefst zien dat je je remmen losgooit en experimenteert met drugs, met alcohol of met seks, en zelfs seks met iemand van hetzelfde geslacht. Het zijn de criticasters, de andersdenkenden en de sceptici — iedereen die ons in duisternis houdt en probeert ons ervan te weerhouden op onze eeuwige reis in het licht te komen. Andere geestelijke terroristen zijn zij die pornografie propageren, zij die geen waarden hebben. Die mensen bevinden zich in duisternis, hebben geen geloof, en zijn niet bereid om een hogere bron dan zichzelf te benaderen voor antwoorden op vragen en oplossingen voor problemen. Sommigen zijn zó zelfzuchtig, en hebben zo'n slecht zelfbeeld en zwak geloof dat zij zich niet kunnen indenken dat ze op enig andere manier licht en kennis kunnen vinden.

Word verdediger van het geloof

Wij zouden allen verdedigers van het geloof moeten worden. Want als we ons geloof verdedigen, komen we uit de duisternis en gaan we naar het licht. Jullie, jonge mensen, hebben samen de plicht om de waarheid van het herstelde evangelie te verkondigen. Je kunt dat alleen maar met succes doen als je probeert goed te leven. En daarvoor heb je begrip en een getuigenis van de fundamentele leerstellingen van de kerk nodig. Deze fundamentele, vaststaande feiten van ons geloof zijn ten eerste dat Jezus de Christus is, de Zoon van God, de Verlosser van de wereld, en ten tweede dat God de Vader en zijn Zoon, Jezus Christus, echt verschenen zijn aan de profeet Joseph Smith en dat zij de volheid van het evangelie en de ware kerk hersteld hebben.

Daaruit volgen de doelen van de kerk: ten eerste om haar leden voor te bereiden op een volmaakt leven. 'Gij dan zult volmaakt zijn, gelijk uw hemelse Vader volmaakt is' (Matteüs 5:48). Ten tweede om haar leden te voeden en aan te moedigen om eensgezind te worden in geloof en in werken. Ten derde om de boodschap van de herstelde waarheid aan de wereld te verkondigen. Ten vierde om onze doden te redden.

FOTO VAN ADELAAR © COMSTOCK; RECHTS: FOTO MATTHEW REIER; GEËNSCENEERD

Misschien ben je je op een voltijdzending aan het voorbereiden. Geroepen worden als zendeling van deze kerk is geen recht, maar een voorrecht. Zendingswerk brengt vreugde, maar is geen pleziertje of spelletje; het betekent hard werken. De aansporing van de Heer aan zendelingen staat in afdeling vier van de Leer en Verbonden: 'O, gij, die u in de dienst van God begeeft, zie toe, dat gij Hem met geheel uw hart, macht, verstand en sterkte dient, opdat gij ten laatsten dage onberispelijk voor God moogt staan' (vs. 2).

Men kan niet op zending als men zich niet aan de kerkelijke normen houdt. De Heer heeft gezegd: 'Wees rein, gij die de vaten des Heren draagt' (LV 38:42). Sommigen die weliswaar een zending waardig zijn, kunnen om gezondheidsredenen niet op zending, omdat dat te zwaar voor hen zou zijn. Maar misschien kun je je op andere manieren dienstbaar maken en zo voldoening vinden.

De verzoening aannemen

Enkele jaren geleden, toen ouderling Merrill J. Bateman van het Presidium der Zeventig in Japan was, stelden de zendelingen hem voor aan een jonge Japanse broeder die net lid van de kerk was geworden. Hij had een niet-christelijke achtergrond. Toen hij kennismaakte met de zendelingen, was hij geïnteresseerd in de boodschap, maar hij kon niet begrijpen waarom hij een Heiland nodig zou hebben en zag hij ook het nut van het evangelie niet in. Op een dag besloten de zendelingen hem een film over de verzoening te laten zien. Maar de film zei de jongeman eigenlijk niet zo veel.

'De volgende ochtend ging hij naar zijn werk. Hij sleep brillenglazen bij een opticien. (...) In de loop van de dag kwam er een bejaarde vrouw binnen, die een paar weken eerder ook al was geweest. Ze had haar bril gebroken en had een nieuwe nodig. Toen ze de eerste keer was gekomen, had ze niet genoeg geld voor een nieuw bril. Ze had moeten doorsparen voor ze een nieuwe kon kopen. Toen ze die dag binnenkwam, liet ze hem weer haar bril zien, en hoeveel geld ze nu bij zich had. Hij besefte dat ze nog niet genoeg had. Maar toen kreeg hij een idee: *Ik heb wat geld. Ik hoef het haar niet te vertellen. Ik kan het verschil gewoon bijleggen.* Dus vertelde hij haar dat het genoeg was, pakte haar bril aan en sprak met haar af wanneer zij de bril kon komen ophalen. (...)

'Ze kwam terug. De bril lag voor haar klaar. Hij overhandigde hem aan haar, ze zette hem op [en riep uit] "Ik kan zien. Ik kan zien." Toen begon ze te huilen. Op dat moment

SIMON DEWEY, O MIJN VADER, MET DANK AAN ALTUS FINE ART, AMERICAN FORK (UTAH, VS); KOPIËREN NIET TOEGESTAAN; RECHTS: FOTO CHRISTINA SMITH, GEËNSCENEERD

voelde hij een weldadige warmte in zijn binnenste opkomen die steeds sterker werd. Hij zei: "Ik begrijp het. Ik begrijp het." Hij begon te huilen. Hij rende de deur uit, op zoek naar de zendelingen. Toen hij ze gevonden had, zei hij: "Ik begrijp het! Mijn ogen zijn geopend! Ik weet dat Jezus Christus de zoon van God is. Ik weet dat de steen van zijn graf is weggerold en dat Hij op die heerlijke paasochtend uit het graf is opgestaan. Hij kan bijleggen wat ik in mijn leven tekortschiet."'[2]

We kunnen allemaal zien bij het kaarslicht van inspiratie, wat de invloed van de Heilige Geest is. Die zal onze weg uit de duisternis en langs hindernissen verlichten. De beste manier om uit het duister en in het licht te komen, is door contact met onze hemelse Vader, op een manier die we goddelijke openbaring noemen. President Wilford Woodruff (1807–1898) heeft verklaard: 'Altijd als er een volk op aarde was dat de Heer als het zijne erkende, werd dat volk door openbaring geleid.'[3] De inspiratie van God staat allen ter beschikking die een goed leven leiden en ernaar streven de goddelijke leiding van de Heilige Geest te ontvangen. Dat geldt vooral voor hen die de gave van de Heilige Geest hebben ontvangen.

Er blijft openbaring komen

Zij die uit de duisternis in het licht willen komen, moeten ervoor zorgen dat zij in overeenstemming leven met de inspiratie en openbaring die we bij monde van onze profeten, zieners en openbaarders krijgen. Amos heeft gezegd: 'Voorzeker, de Here Here doet geen ding, of Hij openbaart zijn raad aan zijn knechten, de profeten' (Amos 3:7). De profeten hebben door de eeuwen heen afgestemd op de celestiale zender, met de taak om het woord van de Heer aan anderen door te geven.

De beste manier voor jullie, jonge mensen, om dichter tot de Heiland te komen, is zijn levende profeet op aarde, de president van de kerk, te steunen. Als we de levende profeet niet volgen, wie dat ook is, dan lopen we het gevaar om geestelijk dood te gaan.

Ik getuig dat het openbaringsproces veelvuldig in de kerk wordt gebruikt. Dat gebeurt dagelijks. De kerk heeft behoefte aan openbaring om haar zending te volbrengen. Zonder die macht zouden we falen. De kerk heeft voortdurend de leiding nodig van haar Hoofd, de Heer en Heiland, Jezus Christus.

Het openbaringsproces zal zich niet en kan zich niet laten beïnvloeden door personen of gebeurtenissen. Het is niet de zogenaamde 'openbaring van de sociale vooruitgang'. En het komt ook niet van de profeten, maar van God. De kerk wordt bestuurd door de profeet, onder de inspiratie en leiding van God.

Mijn geloof in, en overtuiging van, de goddelijke waarheid van de kerk is al zo oud als ik me kan herinneren. Dat getuigenis is in de loop der jaren sterker geworden. De zekere kennis van de waarheid van dit evangelie kreeg ik al voordat ik tot het heilig apostelschap werd geroepen, en die kennis is sindsdien vele malen herbevestigd. Ik getuig tot jullie, jonge mensen, dat het evangelie de oplossingen heeft voor de zorgen en problemen van het leven. Het is de zekere weg naar geluk en naar de vervulling van de belofte van de Heiland, namelijk 'vrede in deze wereld en het eeuwige leven in de komende wereld' (LV 59:23). ■

Uit een toespraak gehouden tijdens een haardvuuravond van de kerkelijke onderwijsinstellingen, op 8 september 2002.

NOTEN

1. 'Persoonlijke reinheid', *Liahona*, oktober 2000, p. 42.
2. 'De scheerlijnen van de tent uitstrekken', *De Ster*, juli 1994, pp. 65–66.
3. *The Discourses of Wilford Woodruff*, samengesteld door G. Homer Durham (1946), p. 138.

Toen ze de bril die de opticien haar had overhandigd opzette, riep ze uit: 'Ik kan zien. Ik kan zien.' Op dat moment voelde hij een weldadige warmte in zijn binnenste opkomen. Hij zei: 'Ik begrijp het. Ik begrijp het. (...) Mijn ogen zijn geopend! Ik weet dat Jezus Christus de zoon van God is. (...) Hij kan bijleggen wat ik in mijn leven tekortschiet.'

SIMON DEWEY, O MIJN VADER, MET DANK AAN ALTUS FINE ART, AMERICAN FORK (UTAH, VS). KOPIËREN NIET TOEGESTAAN. RECHTS: FOTO CHRISTINA SMITH. GEËNSCENEERD

Vraag & antwoord

'Ik ben naar de kerk teruggekeerd en heb na enkele fouten geprobeerd een nieuwe start te maken, maar ik ben bang dat ik weer zal vallen. Hoe kan ik mijn angst overwinnen?'

LIAHONA

Je bent niet de enige die hier bang voor is. We maken allemaal fouten en we kunnen allemaal onderuit gaan als we niet voorzichtig zijn. Je vraag wordt beantwoord in 1 Nephi 8, waarin Lehi's visioen wordt beschreven. Laten we eens nagaan wat Lehi zag, misschien kan dat je helpen:

Hij zag mensen die zich 'naar voren drongen' op een eng en smal pad — wat wil zeggen dat ze getrouw probeerden te blijven. Maar sommigen dwaalden af en gingen verloren (zie vs. 23). Anderen wisten de boom des levens te bereiken, maar toen 'schaamden zij zich wegens hen die de spot met hen dreven; en zij geraakten op verboden paden en gingen verloren' (vs. 28). Anderen redden het wel; zij 'drongen naar voren (...), zich vastklampende aan de roede van ijzer, totdat zij tevoorschijn kwamen en van de vrucht van de boom namen' (vs. 30). De vrucht van de boom stelt de liefde van God voor — de zegeningen van de verzoening van Jezus Christus.

Let op wat zij deden om staande te blijven. Als jij dat ook doet, kun je je angst om onderuit te gaan, overwinnen.

De angst weer onderuit te gaan, kun je overwinnen door voorwaarts te streven op het smalle en enge pad.

Wees gehoorzaam aan het woord Gods in de Schriften en de leringen van de hedendaagse profeten.

Dien God, word je bewust van zijn liefde, en bekeer je, zodat de Heiland je kan sterken.

Schenk geen aandacht aan mensen die moeite hebben met jouw levenswijze.

1. Streef voorwaarts. Nephi legt uit: 'Daarom moet gij standvastig in Christus voorwaarts streven, met volmaakt stralende hoop, en liefde voor God en voor alle mensen. Welnu, indien gij voorwaarts streeft, u vergastend aan het woord van Christus, en tot het einde volhardt, zie, zo zegt de Vader: Gij zult het eeuwige leven hebben' (2 Nephi 31:20).

2. Houd je vast aan de roede van ijzer. Nephi zei dat de roede van ijzer 'het woord Gods was; en wie ook naar het woord Gods luisterden en zich eraan vasthielden, zouden nimmer verloren gaan; evenmin konden de verzoekingen en brandende pijlen van de tegenstander hen overweldigen en verblinden om hen weg te voeren' (1 Nephi 15:24).

3. Neem van de vrucht van de boom. Nemen van de vrucht houdt in de liefde Gods in je leven te voelen. Bid of je die liefde mag voelen, en bekeer je, zodat je de zegen van de verzoening kunt ervaren.

4. Schenk geen aandacht aan wie de spot drijven met jouw levenswijze. In Lehi's droom gingen wie de vrucht hadden bereikt verloren, omdat zij aandacht schonken aan

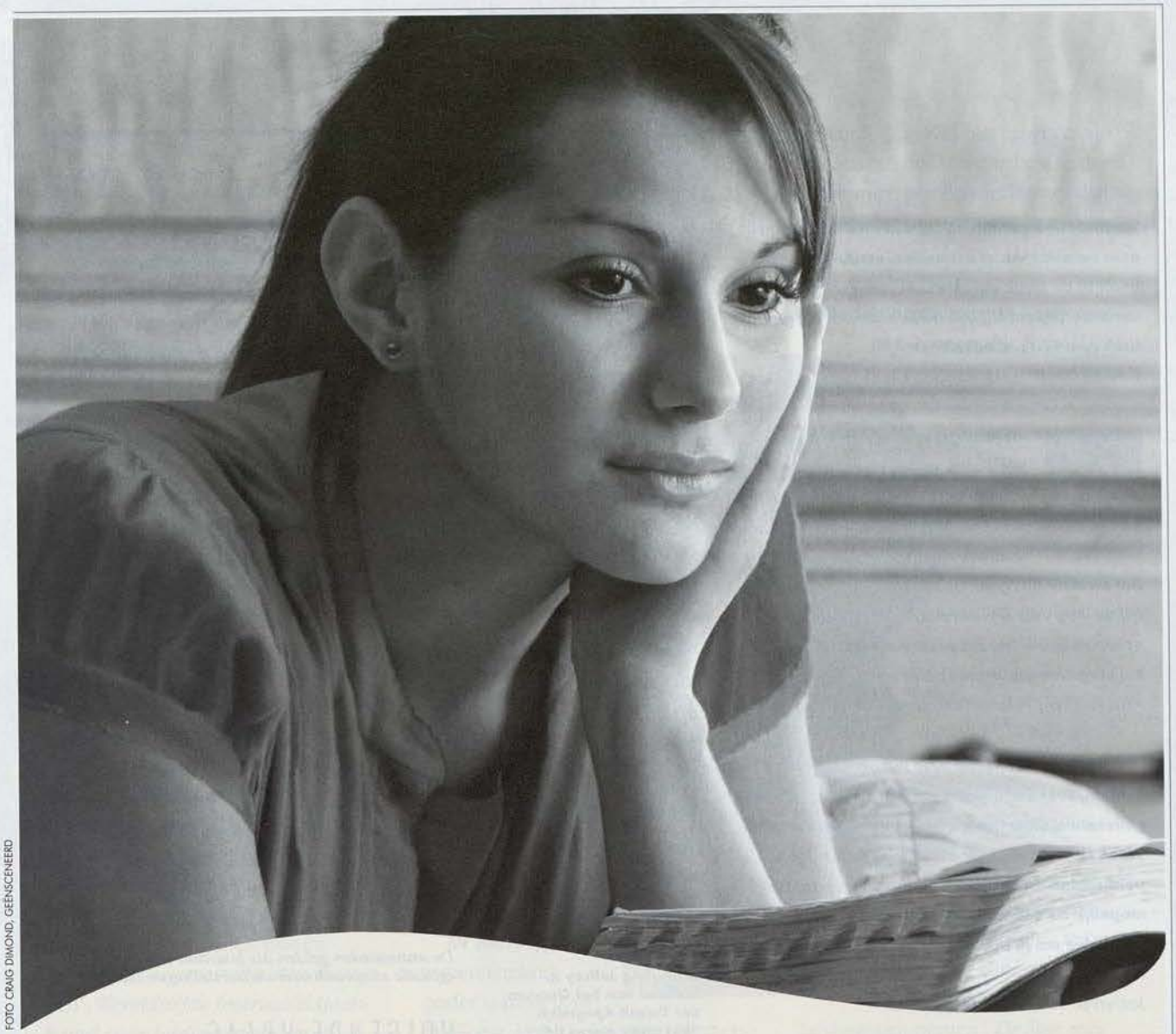

FOTO CRAIG DIMOND, GEËNSCENEERD

de spottende mensen in het grote en ruime gebouw. Dat gebouw stelt de hoogmoed en denkbeelden van de wereld voor. Daar dat gebouw geen fundament had 'viel [het], en zijn val was buitengewoon groot' (1 Nephi 11:36). De hoogmoed van de wereld is slechts tijdelijk; het goede doen is je eeuwig tot zegen.

Met deze vier dingen bouw je op het fundament van het evangelie van Jezus Christus, dat 'een vast fundament is, en als de mensen op dat fundament bouwen, kunnen zij niet vallen' (Helaman 5:12).

LEZERS

Drie jaar geleden ging ik niet meer naar de kerk. Door mijn fouten zat ik in de put. Daarom besloot ik naar de kerk terug te gaan. Ik was bang dat ik in mijn oude fouten zou vervallen, dus besloot ik op mijn knieën te gaan en te doen wat ik al heel lang niet gedaan had: bidden tot mijn hemelse Vader. Ik vroeg Hem of Hij mij wilde helpen om die verleidingen achter mij te laten, zodat er geen kwaad meer in mijn hart zou opkomen dat alleen maar mijn gemoedsrust vernietigde en mijn ziel verdriet deed. Ik vertrouwde erop dat de Heer mijn pad zou verlichten. Nu heb ik vrede in mijn hart. Ik raad je aan 2 Nephi 4:17–35 te lezen als je spijt hebt van je zonden en fouten.
Ouderling John Sanchez (21), zendingsgebied Piura (Peru)

We worden in verzoeking gebracht en maken dagelijks fouten, ook al zijn we in de kerk. Maar waar het op aan komt, is dat we ons oprecht bekeren, ons afkeren van verleiding en bovenal een goed leven leiden.

We moeten voortdurend bidden en de hulp van onze hemelse Vader afsmeken, omdat Hij ons nooit in de steek zal laten. Als we echt willen veranderen, zal Hij ons helpen, omdat Hij gigantisch veel van ons houdt.
Denise E. (18), Rancagua (Chili)

Als je angst voelt opkomen, moet je bidden, vasten en vooral de Schriften onderzoeken. Daarin vind je het woord van de Heer en de antwoorden op je vragen. Denk eraan dat de Heer ons geen geboden geeft zonder dat Hij de weg voor ons bereidt, zodat wij die kunnen naleven. En Hij houdt zoveel van ons dat Hij ons zal vergeven als we ons bekeren.
Ana A. (16), Falcón (Venezuela)

Vertel je hemelse Vader over je angst om af te dwalen. Lees dagelijks in de Schriften om je evangeliekennis uit te breiden en de Geest te voelen. Woon zo veel mogelijk kerkbijeenkomsten, tempeldiensten en activiteiten bij, zodat je zo veel mogelijk de Geest kunt voelen. Ook is het een goed idee om je bisschop en je ouders om advies te vragen.
Jaclyn B. (17), Kansas (VS)

Ik weet hoe je je voelt. Ik ben weer terug in de kerk en ben nu weer actief betrokken bij alle kerkelijke activiteiten, met inbegrip van zendingswerk. Een van de lessen die ik heb geleerd, is groot geloof in Jezus Christus te hebben. Als we in Hem geloven, zal dat ons kracht geven. Ik weet dat Jezus Christus ons enige vaste fundament is, wat te lezen is in Helaman 5:12.
Cheenee L. (17), Bulacan (Filipijnen)

Ten eerste moet het tot ons doordringen dat onze hemelse Vader van ons houdt, ook als we zijn gestruikeld. De kunst is om op te staan en verder te gaan. Ten tweede moet je beseffen dat ontmoediging een wapen van Satan is, waarmee hij ons ervan wil weerhouden de ware blijdschap te ervaren die alleen in het evangelie van Jezus Christus wordt gevonden. Een van de beste trucjes van de duivel is om te blijven hameren op de zonden of fouten die we in het verleden hebben begaan en op de angst dat we er weer in zullen vervallen. Deze manier van denken weerhoudt ons er alleen maar van om verbetering in ons leven aan te brengen. Ten slotte is hier mijn levensmotto: 'Laat de angst gewisseld te worden je er niet van weerhouden om mee te doen aan de wedstrijd.' Wij zijn kinderen van onze hemelse Vader en met zijn hulp zullen we slagen.
Chad C., (20), Utah (VS)

'Maar de invloed van je verbonden is groter dan de invloed van verleidingen. De angst om in eerdere overtredingen te vervallen, speelt je wellicht nog parten, maar dat betekent niet dat je je bekering op de lange baan kunt schuiven. Denk eraan! God heeft beloofd je te verlossen "uit de macht van de hater, [je te bevrijden] uit de macht van de vijand" (Psalmen 106:10).'

Ouderling Jeffrey R. Holland van het Quorum der Twaalf Apostelen, 'Wat ieder nieuw lid dient te weten — en ieder ander lid nooit mag vergeten', *Liahona*, oktober 2006, p. 14.

Onze hemelse Vader houdt van ons en begrijpt ons. Hij weet dat we niet volmaakt zijn en kunnen struikelen. Ik weet dat mijn hemelse Vader van mij houdt en mij de kracht geeft om in de Schriften te lezen, te bidden en te vasten. Als we vallen, moeten we altijd weer opstaan.
Celeste S. (20), Oslo (Noorwegen)

De antwoorden gelden als leidraad en niet als officiële uitspraak over de leerstellingen van de kerk.

VOLGENDE VRAAG

'Kan ik een keertje sterkedrank of tabak uitproberen, zodat ik voor mijzelf weet hoe dat is? Daarna doe ik het nooit meer. Eén keertje kan toch geen kwaad?'

***STUUR JE ANTWOORD** met je naam, geboortedatum, wijk en ring (of gemeente en district), en een foto (met schriftelijke toestemming van je ouders om de foto af te drukken), naar:*

Questions & Answers 7/07
50 E. North Temple St., Rm. 2420
Salt Lake City, UT 84150-3220, USA
***Of e-mail:* liahona@ldschurch.org**

Inzendingen moeten uiterlijk 15 juli 2007 binnen zijn. ■

Een werktuig in de handen Gods worden door sterk en onverzettelijk te zijn

Kies onder gebed de teksten en leringen uit deze boodschap die aansluiten bij de behoeften van de zusters die u bezoekt. Vertel over eigen ervaringen die ermee verband houden en geef uw getuigenis. Nodig de zusters die u bezoekt uit om dat ook te doen.

Wat houdt het in sterk en onverzettelijk te zijn?

President Gordon B. Hinckley: 'Het is enorm belangrijk dat de vrouwen van de kerk sterk en onverzettelijk pal staan voor alles wat juist en gepast is. (…) Daar moet [u] thuis mee beginnen. Dat [kunt u] in [uw] klassen behandelen. Daar [kunt u] in [uw] omgeving over praten' ('Sterk en onverzettelijk standhouden', *Wereldwijde instructiebijeenkomst voor leidinggevenden,* 10 januari 2004, p. 20).

President Joseph F. Smith (1838–1918): 'Hebben wij alles gedaan wat in ons vermogen ligt voor de zaak van de waarheid, en hebben we het kwaad weerstaan dat de mens op ons heeft gebracht, (…) dan is het nog onze plicht om stand te houden. Wij kunnen niet opgeven; wij kunnen ons er niet bij neerleggen. (…) Standvastig blijven als u geconfronteerd wordt met overweldigende tegenstand, als u alles hebt gedaan wat u kunt, is de moed die voortvloeit uit geloof. Geloofsmoed is de moed om verder te gaan. Mensen die deze goddelijke eigenschap bezitten, gaan verder; zij staan zichzelf niet toe stil te staan, zelfs als ze dat zouden kunnen. Zij zijn niet alleen het product van hun eigen kracht en wijsheid; zij zijn werktuigen in dienst van een hogere wet en een goddelijk doel' *(Leringen van kerkpresidenten: Joseph F. Smith* [1998], pp. 107–108).

Hoe kan de Heer mij gebruiken als ik sterk en onverzettelijk ben?

LV 84:106: 'En indien iemand onder u sterk is in de Geest, laat hij dan diegene meenemen die zwak is, (…) zodat ook hij sterk kan worden.'

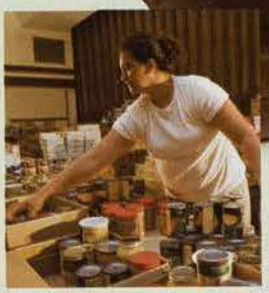

Anne C. Pingree, tweede raadgeefster in het algemeen ZHV-presidium: 'De Heer heeft uitgelegd dat wie "door de doop in zijn kerk worden ontvangen", in feite de mensen zijn die "gewillig zijn de naam van Jezus Christus op zich te nemen, met het vaste voornemen Hem tot het einde te dienen." Dat betekent iedere dag van ons leven "standvastig en onveranderlijk [zijn], te allen tijde overvloedig in goede werken". (…) Van ons zal gevraagd worden om ons uiterste best te doen, in sommige gevallen zelfs meer dan we denken aan te kunnen' ('Opgroeien in de vreze des Heren', *Liahona,* mei 2006, pp. 74–75, 76).

Ouderling Richard G. Scott van het Quorum der Twaalf Apostelen: 'Je kunt je nu in de verste verte niet indenken hoeveel profijt je later in je leven zult hebben van je beslissing om nu stipt gehoorzaam te zijn. Je weloverwogen, besliste keuze om een goed, rechtschapen leven te leiden, zal je de *inspiratie* en de *macht* geven die je nu nog niet kunt bevatten. (…) Door die goddelijke macht kun je ervoor in aanmerking komen om een werktuig te zijn in de handen van God om datgene te bereiken waar je alleen niet toe in staat zou zijn' ('Goede beslissingen nemen', *De Ster,* mei 1991, pp. 34–35).

President James E. Faust, tweede raadgever in het Eerste Presidium: 'Ik prijs ieder van u dat u dagelijks liefdadig werk doet. Ook al zijn uw daden slechts weinigen bekend, zij worden opgetekend in het boek des levens van het Lam, wat ooit zal worden opengedaan om te getuigen van uw toegewijde dienstbetoon, toewijding en daden als "werktuig in de handen Gods om dat grote werk teweeg te brengen" [Alma 26:3]' ('Werktuigen in de handen Gods", *Liahona,* november 2005, p. 114). ■

RAND © ARTBASICS. FOTO: CHRIS DIMOND. GEEN SCENEJEPEID

'Want zij betoonde veel

Vrouwen uit het Nieuwe Testament

MET DANK AAN ALTUS FINE ART, AMERICAN FORK (UTAH, VS). KOPIËREN NIET TOEGESTAAN

© LIZ LEMON SWINDLE, FOUNDATION ARTS. KOPIËREN NIET TOEGESTAAN

Boven: Liz Lemon Swindle, *Zij zal een zoon baren.* 'Zie, de maagd zal zwanger worden en een zoon baren, en men zal Hem de naam Immanuel geven, hetgeen betekent: God met ons' (Matteüs 1:23; zie vss. 18–25).

Rechtsboven: Simon Dewey, *Levend water.* 'Jezus antwoordde en zeide tot haar: Indien gij wist van de gave Gods en wie het is, die tot u zegt: Geef Mij te drinken, gij zoudt het Hem gevraagd hebben en Hij zou u levend water hebben gegeven' (Johannes 4:10; zie vss. 6–30).

MET DANK AAN HET MUSEUM VOOR KERKGESCHIEDENIS EN KUNST

liefde' (Lucas 7:47)

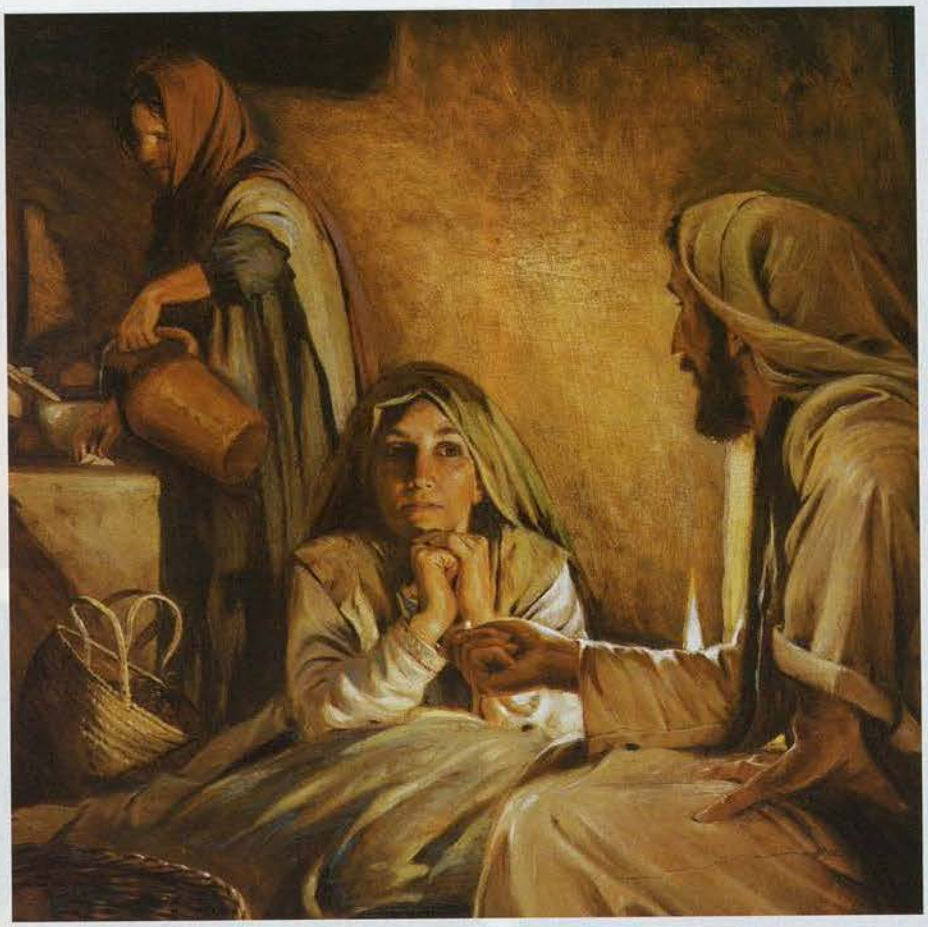

Links: Michael T. Malm, *Vrede, niet gelijk de wereld die geeft.* 'Dan zal het koninkrijk der hemelen vergeleken worden met tien maagden, die haar lampen namen en uittrokken, de bruidegom tegemoet. (…)

'Doch de wijze [maagden] namen olie in haar kruiken, met haar lampen' (Matteüs 25:1, 4; zie vss. 1–13).

Boven: Walter Rane, *Maria luisterde naar zijn woord.* 'Maar de Here antwoordde en zeide tot haar: Marta, Marta, gij maakt u bezorgd en druk over vele dingen,

'maar weinige zijn nodig of slechts één; want Maria heeft het goede deel gekozen, dat van haar niet zal worden weggenomen' (Lucas 10:41–42; zie vss. 38–42).

Boven: Elspeth Young, *Tot offers bereid.* Priscilla en haar man, Aquila, waren Joden die uit Rome naar Korinte (Griekenland) waren verbannen. De apostel Paulus verbleef bij hen tijdens zijn tweede zendingsreis. Zoals zo veel andere gelovigen in nieuwtestamentische tijden gaven Aquila en Priscilla alles op omwille van het evangelie. Hier overpeinst Priscilla hun reis naar Efeze. (Zie Handelingen 18:1–3, 18–19; Romeinen 16:1–3.)

MET DANK AAN HET MUSEUM VOOR KERKGESCHIEDENIS EN KUNST

© LIZ LEMON SWINDLE, FOUNDATION ARTS, KOPIËREN NIET TOEGESTAAN

Boven: Elspeth Young, *Het goede deel*. Maria, Marta en Lazarus, broer en zussen uit Betanië, waren toegewijde discipelen van de Heiland. Op een keer ontving Marta Christus in haar huis.

'En deze had een zuster, genaamd Maria, die, aan de voeten des Heren gezeten naar zijn woord luisterde' (Lucas 10:38–39).

Daarover zei Christus: 'Maria heeft het goede deel uitgekozen dat van haar niet zal worden weggenomen' (Lucas 10:42).

Rechtsboven: Elspeth Young, *Discipelschap*. 'En er was te Joppe een discipelin, genaamd Tabita, hetgeen, vertaald, betekent Dorkas. Deze was overvloedig in goede werken en aalmoezen, die zij gaf' (Handelingen 9:36; zie vss. 36–43).

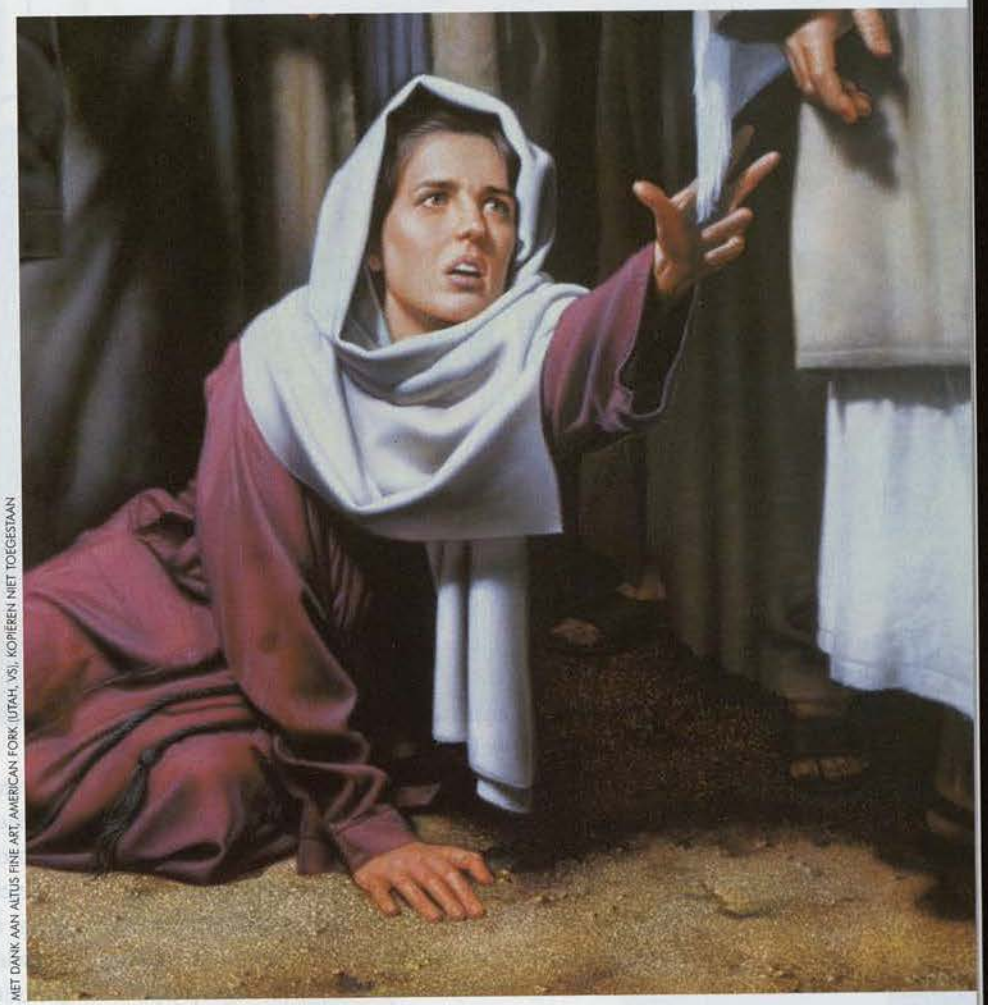

MET DANK AAN ALTUS FINE ART, AMERICAN FORK (UTAH, VS). KOPIËREN NIET TOEGESTAAN

Links: Liz Lemon Swindle, *Het penningske van de weduwe* (detail). 'Hij zag ook een behoeftige weduwe twee koperstukjes daarin werpen,

'en zeide: Waarlijk, Ik zeg u, deze arme weduwe heeft meer dan allen daarin geworpen' (Lucas 21:2–3; zie vss. 1–4).

Linksboven: Jan Astle, *Wat zoekt gij de levende bij de doden?* 'Maar op de eerste dag der week gingen zij [Maria Magdalena en andere vrouwen] reeds vroeg in de morgenstond (…) naar het graf.

'Zij vonden de steen van het graf afgewenteld, (…)

'(…) De twee engelen die daar in blinkende gewaden stonden (…)

'zeiden (…) tot hen: Wat zoekt gij de levende bij de doden?

'Hij is hier niet, maar Hij is opgewekt' (Lucas 24:1–2, 4–6; zie vss. 1–13).

Boven: Simon Dewey, *Een geloofsaanraking* (detail). 'En zie, een vrouw, die reeds twaalf jaren aan bloedvloeiingen leed, kwam van achteren tot Hem en raakte de kwast van zijn kleed aan.

'Want, zeide zij bij zichzelf, indien ik slechts zijn kleed aanraak, zal ik behouden zijn' (Matteüs 9:20–21; zie vss. 18–22). ■

Uw bisschop ***steunen***

JOSEPH STAPLES

Mijn eerste ontmoeting met een mormoonse bisschop vond plaats nog voordat ik lid van de kerk werd. Ik was 17 jaar en had last van de verwarring, twijfel en stress waar veel laatstejaars scholieren mee te maken kregen. Op een gegeven zaterdagmorgen deed ik mijn beklag bij een van mijn beste vrienden. Hoewel hij het beste met mij voor had, zei hij toch niet veel zinnigs. Maar hij zei wel iets wat later een uitstekende suggestie bleek te zijn. 'Als ik er soms niet meer uitkom', zei hij, 'ga ik met mijn bisschop praten.'

'Je bisschop? Wie is dat?', vroeg ik.

'Hij staat aan het hoofd van onze wijk' antwoordde mijn vriend.

Ik besef nu dat mijn volgende vraag mij wel moet zijn ingegeven door de Heilige Geest, want die lag toen lichtjaren buiten het normale denkspectrum van een zeventienjarige. 'Denk je dat hij tijd voor mij heeft?', vroeg ik.

Mijn vriend zei dat hij zijn bisschop zou bellen en mij zou terugbellen. Al snel had ik later die ochtend een afspraak bij de bisschop thuis.

Ik wist niet wat ik er van moest denken. Toen ik mijn auto voor de bescheiden woning parkeerde, zag die er tot mijn verbazing eigenlijk heel gewoon uit — fietsen op de oprit, keurig gemaaid gazon. Wat mij nog meer verbaasde was dat er open werd gedaan door een man in een mooi, sportief overhemd. Hij glimlachte en zei: 'Hallo, jij bent vast Joe. Ik ben bisschop Maxwell. Kom verder.' Toen we naar zijn kantoortje liepen, speelden er toch een paar vragen door mijn hoofd. Moest een huis van een bisschop er toch niet wat anders uitzien? Moest hij niet gekleed gaan in een plechtig gewaad?

> ***Hoe gezegend zijn we dat een alwijze God ons liefdevolle, toegewijde, zorgzame bisschoppen geeft. We kunnen hen op positieve wijze steunen.***

Maar in de daaropvolgende drie kwartier maakte ik kennis met een betrokken mens, iemand die oprecht interesse toonde voor mijn problemen; een inspirerend man die bereid was kostbare tijd vrij te maken om hulp te bieden aan iemand, wie dan ook, van zijn geloof of niet, bij het nemen van beslissingen en trekken van conclusies.

Sindsdien zijn meer dan 25 jaar voorbijgegaan. Ik weet niet meer welke adviezen ik die morgen van de bisschop heb gekregen, maar ik herinner me nog steeds hoe helder alles mij voor ogen stond en hoe licht mijn last was toen ik afscheid van hem nam. Pas jaren later besefte ik dat ik op die afspraak voor het eerst in mijn leven de Geest had gevoeld.

Ik ben later dat jaar lid van de kerk geworden. Mijn vriend Bill, die mij met bisschop Maxwell in contact had gebracht, heeft mij gedoopt. Bisschop Maxwell was bij mijn doop aanwezig. Later vervulde ik een zending, trouwde een mooie jonge vrouw in de tempel, met bisschop Maxwell als getuige, en nu breng ik vijf schatten van kinderen groot.

FOTO'S MATTHEW REIER, GEËNSCENEERD

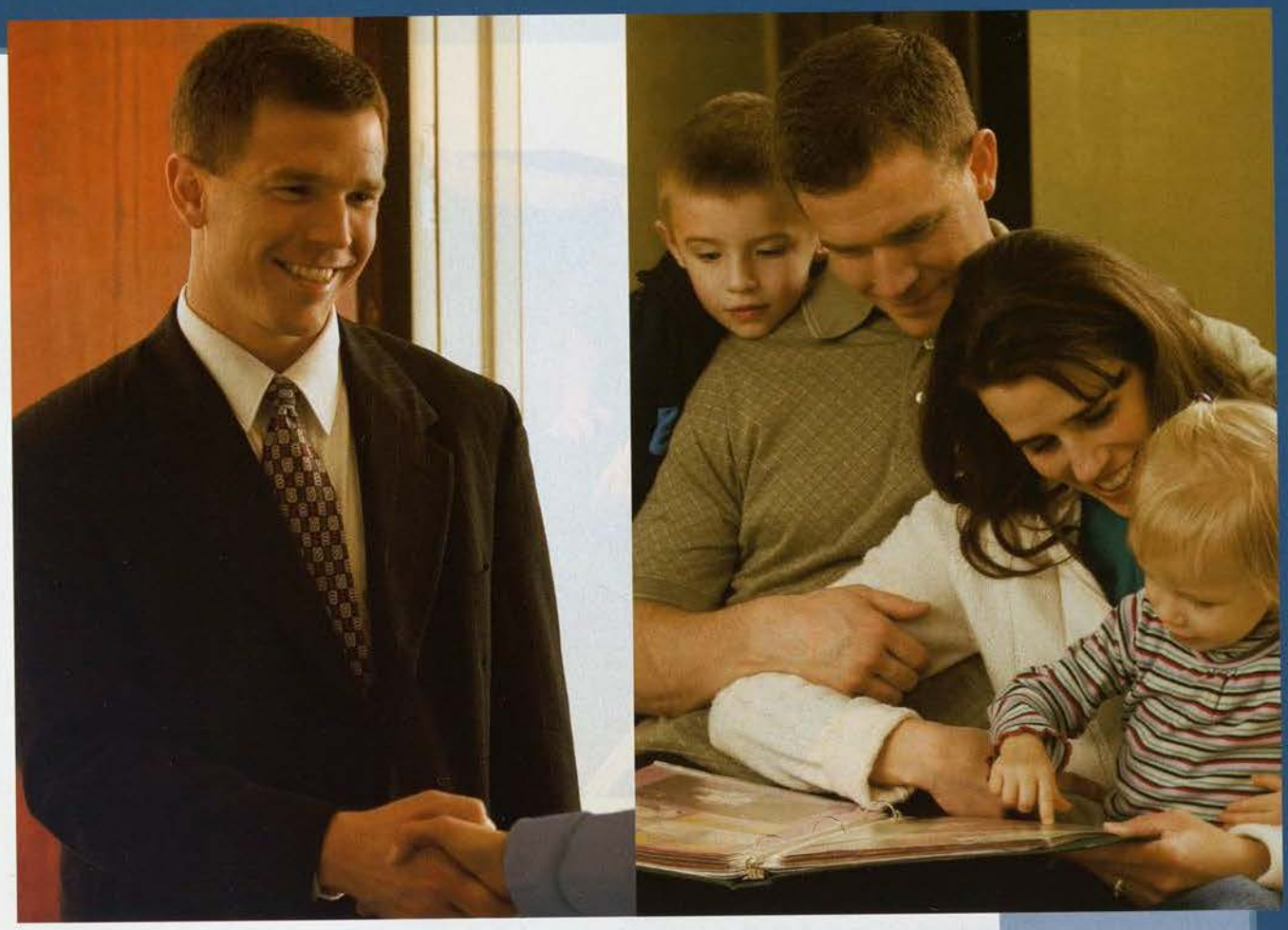

Ouderling L. Tom Perry van het Quorum der Twaalf Apostelen heeft ons dit beloofd: 'Als we de bisschoppen die aan het hoofd van de wijken van de kerk staan onze steun verlenen en onze hulp toezeggen, hun welzijn voor ogen houden, en voor hen bidden bij alles wat ze te doen hebben, zullen hun leiding en geïnspireerde adviezen ons tot zegen zijn.'[1]

Ik ben tot de conclusie gekomen dat we veel kunnen doen om onze bisschop (of gemeentepresident) te steunen. De volgende zes tips kunnen u wellicht van pas komen bij dat doel.

Houd rekening met zijn privéleven

Uw bisschop zal doorgaans alles opzijzetten om hulp te verlenen aan een van de leden uit zijn wijk. Hij kent zijn taak als herder van de kudde en doet er alles aan om zijn rentmeesterschap zo goed mogelijk te vervullen. Hij raakt er snel aan gewend dat er van alle kanten een beroep op hem wordt gedaan.

Uw bisschop is echter ook echtgenoot en meestal vader, en vaak nog eens van kinderen die nog thuis wonen en zijn zorg en aandacht nodig hebben. Als we dus advies van de bisschop nodig hebben, dienen we rekening te houden met zijn tijd en de taken die hij als vader en kostwinner heeft. Hoewel we altijd de hulp van de bisschop moeten inschakelen als we die echt nodig hebben, dienen we ons toch eerst af te vragen: 'Kan het wachten?' of 'Is er iemand anders, bijvoorbeeld mijn huisonderwijzer, die mij net zo goed kan helpen?' Uiteraard moeten vragen omtrent de naleving van kerkelijke normen alleen met onze bisschop of gemeentepresident besproken worden.

Ouderling Jeffrey R. Holland van het Quorum der Twaalf Apostelen heeft over de zware taak van bisschoppen en andere kerkelijke leiders gezegd: 'Ik getuig van het gezin

Als we dus advies van de bisschop nodig hebben, dienen we rekening te houden met zijn tijd en de taken die hij als vader en kostwinner heeft.

FOTO'S MATTHEW REIER, GEËNSCENEERD

Als huisonderwijzers en huisbezoeksters zorg besteden aan de hun toegewezen gezinnen kan de bisschop zich bezighouden met zaken die alleen hij kan afhandelen.

en het huwelijk, het waardevolste bezit van de mens. Ik getuig van de noodzaak om ze te beschermen en te behoeden, en daarnaast de tijd en mogelijkheden te vinden om toegewijd in de kerk te dienen.'[2]

De bisschop zal altijd met het werk van de Heer bezig zijn. Daar valt ook de tijd onder die hij aan zijn eeuwige roeping van echtgenoot en vader besteedt. Als we proberen de bisschop een beetje te ontzien bij de drukke en veeleisende taak die hij op zijn schouders heeft, zal dat hem zeer welkom zijn.

Zijn last verlichten

Sommige taken kan de bisschop niet delegeren. Alleen hij kan formele kerkelijke discipline opleggen, tiendevereffening houden, welzijnshulp toewijzen, en luisteren naar de bekentenissen van bekeerlijke leden. Maar er zijn nog genoeg taken die door anderen gedaan kunnen worden om de taak van de bisschop minder zwaar te maken, zoals zorg besteden aan behoeftige leden uit de wijk, gezellige activiteiten organiseren, en assistentie verlenen aan werkzoekenden.

Als huisonderwijzers en huisbezoeksters zorg besteden aan de hun toegewezen gezinnen, als leidinggevenden in priesterschap en hulporganisaties hun functie naar behoren vervullen, kan de bisschop zich bezighouden met zaken die alleen hij kan afhandelen. Als we de bisschop willen steunen en zijn last verlichten, laten we dan de taken die aan ons zijn toegewezen ijverig vervullen.

Het ambt respecteren

Soms heeft een nieuwe bisschop moeite met de overgang van zijn status als gewoon lid naar leider van de wijk. Hij beseft maar al te goed dat anderen zijn taak net zo goed kunnen vervullen. Zelfs als de Heer hem laat weten dat Hij hem tot deze taak heeft geroepen, kan de daarmee gepaard gaande gezagsmantel ongemakkelijk zitten, zoals bij David toen hij de wapenrusting van de koning aan probeerde te trekken voorafgaand aan zijn gevecht met Goliat.

Het ambt van bisschop is een gewijde roeping die de Heer voor een bepaalde tijd aan

iemand in een wijk toevertrouwt. Wij kunnen hem helpen door respect te tonen voor het ambt. Spreek hem met 'bisschop' aan in plaats van hem bij zijn voornaam te noemen. Laat zien dat u hem met respect behandelt. Daardoor zal het hem gemakkelijker vallen om de gezagsmantel te aanvaarden die de Heer op hem heeft gelegd.

Voor hem bidden

In de Schriften staat: 'De aalmoezen van uw gebeden zijn tot in de oren van de Here Sebaot opgestegen' (LV 88:2). Wanneer we voor onze bisschop bidden, zal de Heer ons zeker horen. En als we in ons gezinsgebed voor onze bisschop bidden, leren wij onze kinderen de belangrijke beginselen van geloof, gehoorzaamheid en vertrouwen. Veel bisschoppen hebben getuigd dat ze kracht hebben gekregen dankzij de gebeden van de leden in hun wijk.

Doen wat hij van u vraagt en zijn raad opvragen

De bisschop vertegenwoordigt de Heer Jezus Christus. Hij kan ons een moeilijke taak geven. Hij kan ons vragen een functie te vervullen die veel van ons vergt. Hij kan ons vragen de tweede mijl te gaan. Voor onszelf, voor hem, en voor de opbouw van Gods koninkrijk op aarde, behoren we de raad van onze bisschop op te volgen en de roepingen te aanvaarden en groot te maken waarvoor hij of een van zijn raadgevers ons roept.

Geef uw steun en wees verdraagzaam

Bisschoppen blijven, zoals ieder van ons, mens. Ze hebben allemaal andere goede eigenschappen en een andere leiderschapsstijl. Wij behoren de ene bisschop niet met een andere te vergelijken. Vertrouw erop dat uw bisschop zijn best doet om te doen wat de Heer van hem vraagt. Geef eens een complimentje, spreek geen afkeuring uit, en neem u voor geen kritiek te spuien of te roddelen.

Enkele jaren geleden werd ik als bisschop geroepen. In de tijd dat ik die functie vervulde, heb ik nog nooit zo veel blijdschap ervaren — blijdschap over doopgesprekken met enthousiaste achtjarigen, blijdschap over mijn contact met jonge mannen en jonge vrouwen die zich op hun zending aan het voorbereiden waren, blijdschap over mijn onderwijs in de grote zegeningen van de tempel aan echtparen die zich op een eeuwig huwelijk aan het voorbereiden waren. Ik heb in die tijd vaak aan bisschop Maxwell moeten denken. Zijn invloed op mijn leven zal eeuwig zijn.

Hoe gezegend zijn we dat een alwijze God liefdevolle, toegewijde, zorgzame bisschoppen geeft om de wijk te hoeden. Hun roeping vergt veel van hen, hun last kan soms zwaar op hen rusten, gelukkig kunnen wij hen op positieve wijze steunen en helpen. ■

NOTEN

1. 'For a Bishop Must Be Blameless', *Ensign*, november 1982, p. 32.
2. 'Uitgekozen Hem altijd te dienen', *Liahona*, november 2002, p. 38.

VERLICHT DE LAST VAN UW BISSCHOP

'Iedereen (...) is rekenschap verschuldigd aan een bisschop of gemeentepresident. Zij moeten zware lasten dragen, en ik moedig ieder lid van de kerk aan zijn of haar uiterste best te doen om de last van onze bisschoppen en gemeentepresidenten te verlichten.

'Wij moeten voor hen bidden. Zij hebben hulp nodig om hun zware last te dragen. We moeten meer steun verlenen en minder afhankelijk zijn. We kunnen ze op allerlei manieren helpen. We kunnen ze bedanken voor alles wat ze voor ons doen.'

President Gordon B. Hinckley, 'De herders van Israël', *Liahona*, november 2003, p. 60.

BISSCHOPPEN KUNNEN NIET ALLES DOEN

'In de hele wereld is er niets dat vergeleken kan worden met het ambt van bisschop in De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. Uitgezonderd ouders, is de bisschop het beste in de gelegenheid om te onderwijzen en ervoor te zorgen dat zaken die van belang zijn onder de aandacht komen. (...) Maar hoed u ervoor niet onnodig beslag op zijn tijd te leggen. De bisschop kan niet alles doen. De leden van de bisschap moeten de tijd hebben om in hun levensonderhoud te voorzien en voor hun gezin te zorgen.'

President Boyd K. Packer, waarnemend president van het Quorum der Twaalf Apostelen, 'De bisschop en zijn raadgevers', *Liahona*, juli 1999, pp. 71, 73.

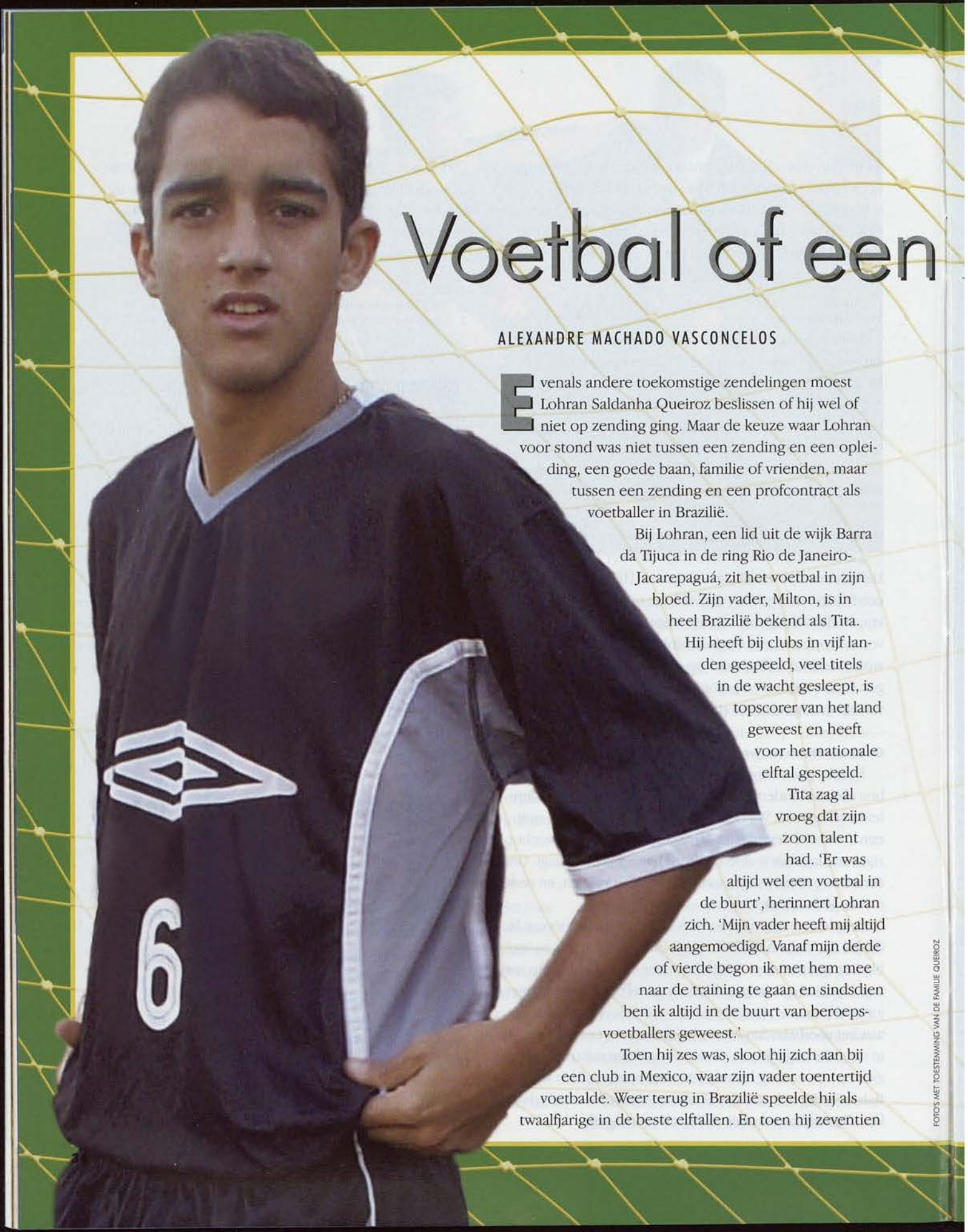

Voetbal of een

ALEXANDRE MACHADO VASCONCELOS

Evenals andere toekomstige zendelingen moest Lohran Saldanha Queiroz beslissen of hij wel of niet op zending ging. Maar de keuze waar Lohran voor stond was niet tussen een zending en een opleiding, een goede baan, familie of vrienden, maar tussen een zending en een profcontract als voetballer in Brazilië.

Bij Lohran, een lid uit de wijk Barra da Tijuca in de ring Rio de Janeiro-Jacarepaguá, zit het voetbal in zijn bloed. Zijn vader, Milton, is in heel Brazilië bekend als Tita. Hij heeft bij clubs in vijf landen gespeeld, veel titels in de wacht gesleept, is topscorer van het land geweest en heeft voor het nationale elftal gespeeld.

Tita zag al vroeg dat zijn zoon talent had. 'Er was altijd wel een voetbal in de buurt', herinnert Lohran zich. 'Mijn vader heeft mij altijd aangemoedigd. Vanaf mijn derde of vierde begon ik met hem mee naar de training te gaan en sindsdien ben ik altijd in de buurt van beroepsvoetballers geweest.'

Toen hij zes was, sloot hij zich aan bij een club in Mexico, waar zijn vader toentertijd voetbalde. Weer terug in Brazilië speelde hij als twaalfjarige in de beste elftallen. En toen hij zeventien

FOTO'S MET TOESTEMMING VAN DE FAMILIE QUEIROZ

n zending?

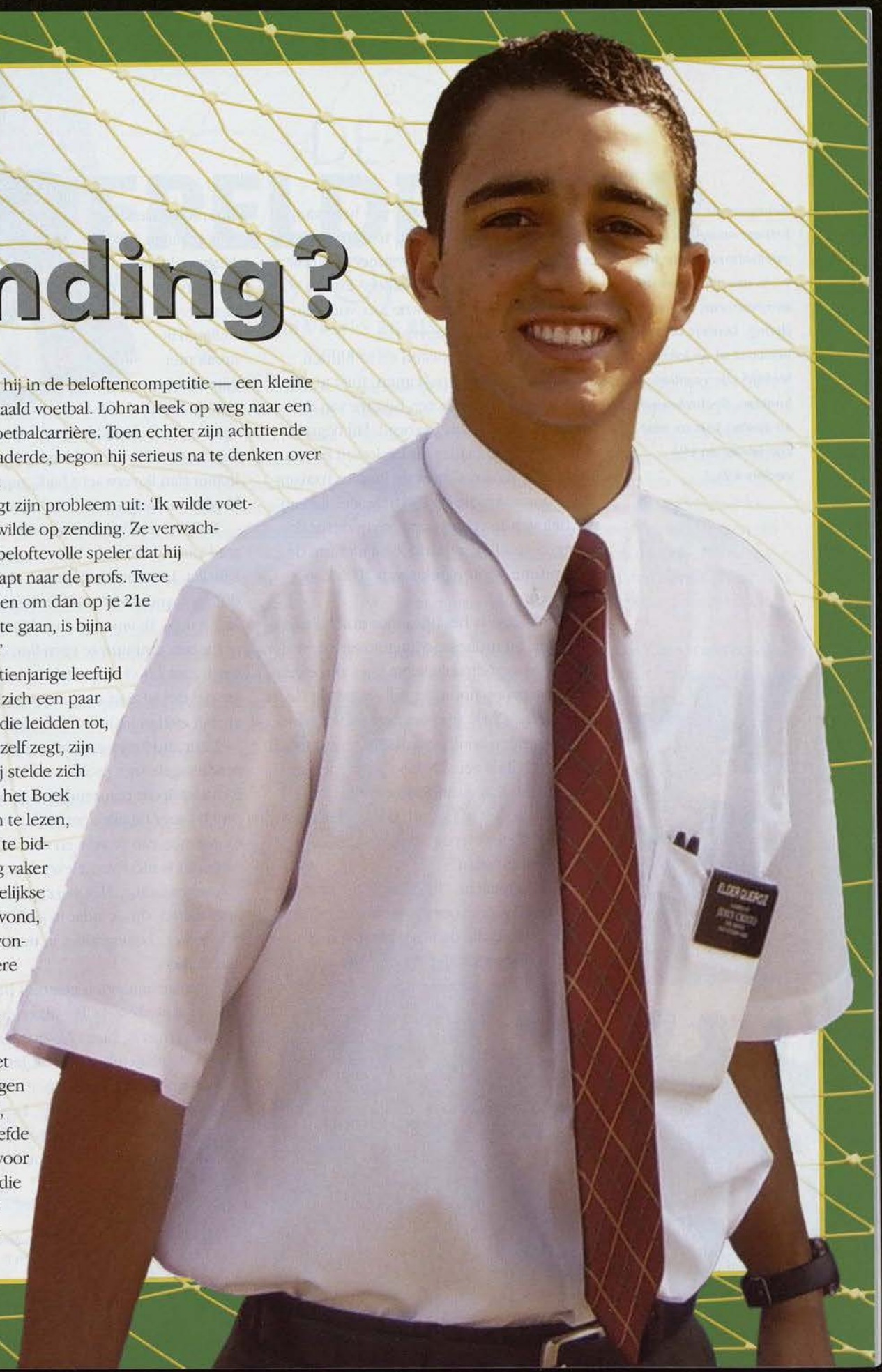

was, speelde hij in de beloftencompetitie — een kleine stap naar betaald voetbal. Lohran leek op weg naar een glanzende voetbalcarrière. Toen echter zijn achttiende verjaardag naderde, begon hij serieus na te denken over een zending.

Lohran legt zijn probleem uit: 'Ik wilde voetballen en ik wilde op zending. Ze verwachten van een beloftevolle speler dat hij direct overstapt naar de profs. Twee jaar niet spelen om dan op je 21e weer verder te gaan, is bijna ondenkbaar.'

Op zeventienjarige leeftijd nam Lohran zich een paar dingen voor die leidden tot, zoals hij het zelf zegt, zijn bekering. Hij stelde zich ten doel om het Boek van Mormon te lezen, te vasten en te bidden. Hij ging vaker naar de wekelijkse activiteitenavond, haardvuuravonden en andere kerkelijke activiteiten. En toen hij geregeld met de zendelingen op pad ging, voelde hij liefde in zijn hart voor de mensen die hij bezocht en voor wie hij bad. Hij

FOTO'S MET TOESTEMMING VAN DE FAMILIE QUEIROZ

Voorgaande pagina's: Lohran verruilde zijn voetbaltenue voor het witte overhemd en de stropdas van een zendeling. Onder: Lohran vertoont al op jonge leeftijd zijn voetbalkunsten. Rechtsboven en onder: Lohran met zijn vader en zijn vaders elftal.

wilde dat zij de zegeningen van het evangelie ontvingen. Hij begon na te denken over een voltijdzending. Maar wanneer zou hij die het beste kunnen vervullen? En wat zou een onderbreking van twee jaar voor zijn voetbalcarrière betekenen?

Lohran begon te vasten en te bidden om achter Gods wil te komen. Juist in die week viel zijn oog op een uitgave van de *New Era* die net was bezorgd. Hij begon er doorheen te bladeren. Hij kwam bij het artikel 'Ice Dreams' over de kunstschaatser Chris Obzansky, die op 19-jarige leeftijd een veelbelovende schaatscarrière onderbrak voor een zending, waardoor hij niet aan de Olympische Winterspelen van 2006 kon meedoen.

Eén passage in het bijzonder trok Lohrans aandacht: toen Chris de jongemannenpresident in de avondmaalsdienst over zijn eigen zendingsoproep hoorde spreken, zei de Geest tegen hem: 'Chris, je moet op zending gaan als je negentien bent, anders krijg je een moeilijk leven.' Chris zei: 'De boodschap was zo duidelijk dat ik me omdraaide om te zien of er iemand achter mij stond. Dat gevoel kwam tien keer zo sterk terug, en ik wist dat ik op zending moest gaan.'[1]

Lohran glimlacht. 'Toen ik dat las, had ik het gevoel dat het voor mij geschreven was. 19 is de leeftijd die de Heer heeft voorgeschreven. Ik besefte dat dat mijn antwoord was, en het leek of er een enorme last van mijn schouders was gevallen.' Nu was de tijd om een zending te vervullen. Hij sprak met zijn bisschop, trof de noodzakelijke voorbereidingen en twijfelde geen moment. 'De keuze om met voetbal te stoppen, viel mij lichter dan ik verwacht had', zegt hij, 'omdat ik wist dat het de juiste tijd was.'

Lohran werd tewerkgesteld in de hoofdstad van zijn land, in het zendingsgebied Brasilia. Hij stond bekend als de 'blijde zendeling', omdat zijn enthousiasme zo aanstekelijk was. 'Ik vind het heerlijk om mensen te dienen, om hun te vertellen over de waarheid' zegt hij. 'Het geeft een heel voldaan gevoel om te zien hoe mensen veranderen als het evangelie in hun leven komt.'

Uiteraard kreeg ook hij, net als alle andere zendelingen, met problemen te maken. 'Het is duidelijk dat een zending niet alleen maar pret is', zegt hij. 'Er doen zich moeilijkheden, momenten van zwakte en eenzaamheid voor, maar dat is niets vergeleken met de weelde van een zending. Het waren jaren om nooit te vergeten, die ik altijd in gedachten zal houden en, belangrijker, in mijn hart zal meedragen.'

Een paar maanden geleden heeft hij een succesvolle zending afgerond. En nu hij weer thuis is, heeft hij zich aangesloten bij een voetbalclub in Rio de Janeiro. Hij gaat ervan uit dat hij nog genoeg kansen krijgt op een voetbalcarrière. In geloof zegt hij: 'Ik wacht nu op de kansen die zullen komen, kansen die mijn hemelse Vader mij zal geven.' ■

NOOT

1. Geciteerd in Shanna Ghaznavi, *Liahona,* januari 2004, p. 46; *New Era,* januari 2004, p. 22.

DE WERELDBEKER MISLOPEN

SUZANA ALVES DE MELO

FOTO BY DANIEL LEWIS

Er is één sport waarvan iedereen in Brazilië idolaat is — voetbal. En er is geen groter voetbalevenement dan het wereldkampioenschap voetbal. Toen Fabiana Silva, uit de wijk Brasil in de ring Vitória da Conquista, dan ook een prijsvraag won en het wereldkampioenschap in Frankrijk (in 1998) mocht bijwonen, kende haar vreugde geen grenzen! Ze had er echter geen idee van dat ze daar zendingswerk zou doen.

Het ontging de andere winnaars niet voor welke normen Fabiana stond toen ze de wedstrijden van Brazilië bezochten en hun land zagen opstomen naar de finale tegen gastland Frankrijk. Zij hadden respect voor haar omdat ze zich beschaafd kleedde, een positieve instelling had en nette taal gebruikte. Dat respect sloeg echter om in ongeloof toen ze hun vertelde dat ze niet bij de finale zou zijn, omdat die op zondag werd gespeeld.

Hoewel de groep haar onder druk zette en zelfs de spot met haar dreef, bleef Fabiana bij haar besluit. Zij bleef die zondag op haar hotelkamer en las in haar schriften, omdat ze niet wist waar ze een wijk kon vinden. Brazilië verloor; het gezelschap ging naar huis.

Tot haar verbazing kreeg Fabiana een paar weken later een brief van Fábio Fan, een van de andere winnaars, die aan de andere kant van Brazilië woonde. Hij schreef haar dat hij onder indruk was geraakt van haar normen en dat hij de kerk aan het onderzoeken was. Later kreeg ze nog een brief van hem — hij had zich laten dopen. Fábio bracht een paar familieleden tot de kerk en vervulde een zending.

Ook Fabiana ging op zending, naar Campinas (Brazilië), waar ze terdege voorbereid aankwam, omdat ze al geleerd had dat 'de doeltreffendste zendingsbrochure die we ooit bij ons kunnen dragen onze goede levenswijze en voorbeeld is.'[1] ■

NOOT

1. Gordon B. Hinckley, 'Zoek de lammeren, hoed de schapen', *Liahona*, juli 1999, p. 121.

We werden er een gezin door

Zes vondsten waarmee we de gezinsavond zinvol maakten.

RAQUEL M. GARCIA-REBUTAR

Ik spreek uit ervaring als ik zeg dat een gezin dat gegrondvest is op de evangeliebeginselen elk probleem kan oplossen of te boven komen, hoe groot het ook is. Het is in dit licht dat mijn man en ik de grote invloed van succesvolle gezinsavonden zijn gaan waarderen. Als we heel hard proberen om van elke gezinsavond een plezierige en zinvolle ervaring te maken, leggen we daarmee het fundament van een gelukkig huisgezin.

Ongeveer een jaar na ons huwelijk kwamen de drie dochtertjes van mijn jongste broer bij ons inwonen. De jongste zus van mijn man en een vriendin van mij vroegen ook of ze een tijdje bij ons konden komen wonen. Aangezien we geen kinderen hadden, waren ze van harte welkom. Plotseling waren we geen echtpaar meer; we waren een groot gezin geworden.

Daarvóór hadden mijn man en ik niet echt veel aandacht aan de gezinsavond besteed, omdat we maar met z'n tweeën waren, maar met de uitbreiding van ons gezin besloten we de gezinsavond serieus in te voeren.

Vanaf de allereerste gezinsavond samen zouden onze maandagen nooit meer dezelfde zijn, noch ons leven, vanwege de geweldige ervaringen die we opdeden. Ons doorgaans muisstille huis begon zich met muziek te vullen. De kinderen die niet konden lezen, begonnen dat te leren en het leuk te vinden. Wie verlegen waren en liever geen taak vervulden, ontwikkelden vertrouwen en wilden graag bijdragen, waarbij ze zelfs zelfstandig een presentatie verzorgden. De hele week sprak men opgetogen over de afgelopen maandagavond en wat we op de volgende allemaal wel niet gingen doen. En naarmate de maandagavond naderde en iedereen druk doende was voorbereidingen te treffen voor hun 'grote verrassing', nam de opwinding alleen maar toe.

Het vooruitzicht van een spannende gezinsavond was voor iedereen zelfs reden om de hun toegewezen karweitjes in huis te doen. Elke gezinsavond bracht nieuwe inzichten en ontdekkingen die ons leven verrijkten.

Met de volgende ideeën hebben wij van onze gezinsavonden een succes gemaakt:

LINKS: FOTO DANILO SOLETA, GEËNSCENEERD; RECHTS: FOTO'S EMILY LEISHMAN EN JOHN LUKE; DEL PARSON. DE HEER JEZUS CHRISTUS

1 ***Stel een plan op.*** We kwamen geregeld bij elkaar om onze wekelijkse thema's uit te kiezen en onze driemaandelijkse kalender uit te werken.

2 ***Betrek iedereen erbij.*** Ieder had een taak, van het plannen van de thema's en activiteiten tot het toewijzen van de lessen, tot het leiden van de gezinsavond. Wie liever niet al te nadrukkelijk in de belangstelling wilden staan, kregen de nodige hulp en bemoediging, zodat ook zij hun taak konden vervullen en inzien hoe waardevol hun bijdrage aan de gezinsavond was.

3 ***Creëer een gestroomlijnd maar toch flexibel programma.*** We schreven in een notitieboekje wat onze wekelijkse thema's waren en wat er op elke gezinsavond gebeurde. Daardoor wisten we welke lessen, spelletjes, activiteiten en thema's we al hadden gehad en konden we makkelijker nagaan hoe het stond met uitgedeelde taken. Het was de taak van wie de leiding had om het thema van de volgende week bekend te maken en erop toe te zien dat de taken voor volgende week werden uitgedeeld en in het notitieboekje werden genoteerd. Deze persoon herinnerde iedereen nog eens aan zijn of haar taak op de volgende gezinsavond.

4 ***Kom tegemoet aan de behoeften en interesse van de gezinsleden.*** De thema's, lessen, activiteiten en zelfs de spelletjes werden zorgvuldig uitgekozen om bepaalde gezinsbehoeften aan de orde te stellen en de aandacht de hele avond vast te houden. We maakten er veel werk van om alle onderdelen van de gezinsavond aan elkaar te koppelen om zodoende het doel van de avond te onderstrepen. In het begin zorgden mijn man en ik ervoor dat elke activiteit aansloot op het thema en het doel, maar al gauw wisten zelfs de jongste deelnemers hier weg mee.

Na een les met de titel 'Waardering voor ons gezin tonen' vroeg de persoon die de leiding had ons bijvoorbeeld om in een kring te gaan zitten en te luisteren naar de waardering die de anderen uitspraken. Daarna vormden we twee groepen, waarin we bespraken hoeveel goed het ons doet als we elkaar leren waarderen.

LINKS: FOTO DANILO SOLETA; GEËNSCENEERD; RECHTS: FOTO'S EMILY LEISHMAN EN JOHN LUKE; DEL PARSON; DE HEER JEZUS CHRISTUS

Betrek iedereen bij alle onderdelen van de gezinsavond, van planning tot leiding.

5 ***Wees consequent en betrokken.*** Waarschijnlijk een van de belangrijkste factoren van het succes van onze gezinsavonden was dat we ze consequent hielden en iedereen er bij betrokken. We maakten ook heel duidelijk dat we bereid waren aan iedereen en altijd hulp te bieden. In de loop van de week keken we wie hulp nodig hadden en maakten tijd vrij om assistentie te verlenen. Als er verbeteringen of verzoeken waren waarvan we besloten hadden om die in de komende dagen in te voeren, maakten we geheugensteuntjes en checklists die we op de muur plakten.

6 ***Gebruik beschikbare materialen.*** We zorgden dat er materiaal, lesboeken en andere hulpmiddelen in onze gezinsbibliotheek aanwezig waren, zoals het *Hulpboek voor de gezinsavond* (bestelnummer 31106 120) en andere kerkpublicaties, spelletjesboeken, ideeënboeken, de Schriften en kerkelijke tijdschriften. Ook zorgden we dat we verschillende kantoorbenodigdheden op voorraad hadden voor de activiteiten.

Mijn man en ik zijn er ook van overtuigd geraakt dat de gezinsavond een uitstekend platform kan zijn om netelige gezinskwesties te bespreken zonder een onaangename sfeer te creëren. Niemand liet een onvertogen woord horen, uitte kritiek, had aanmerkingen of dreef de spot. Het bood ons de gelegenheid om in liefde te communiceren, vaardigheden te ontwikkelen, waarden bij te brengen, zelfvertrouwen aan te wakkeren, kennis aan te dragen en eeuwige beginselen te bespreken. Door consequent en met elkaar de gezinsavond mogelijk te maken, werd ons gezin gezegend.

Mijn nichtjes zijn inmiddels weer naar hun vader gegaan, mijn schoonzus is op zichzelf gaan wonen en mijn vriendin is verkast naar een studentenhuis in de buurt van haar school. En wij zijn nu weer met zijn tweetjes. Maar we houden nog steeds leuke, zinvolle gezinsavonden. Soms nodigen we andere gezinnen uit om met ons mee te doen, soms vinden we het gewoon leuk om elkaar beter te leren kennen, onze problemen op te lossen en onze waardering voor elkaar onder woorden te brengen. En zoals voorheen houden we onze thema's en activiteiten eenvoudig en concentreren we ons op onze behoeften. De gezinsavond is zonder twijfel een geïnspireerd programma. Elke zinvolle gezinsavond is een bouwsteen die ons sterkt tegen de krachten die een gelukkig, geslaagd gezin willen vernietigen. ■

LINKSBOVEN: FOTO DANILO SOKETO; GEBRUIKEERD; ANDERE FOTO'S CHRISTINA SMITH

VOOR DE KINDEREN • DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN • JUNI 2007

De Kindervriend

Noot: *als je deze pagina's niet uit dit tijdschrift wilt halen, kun je dit spelletje ook kopiëren of overtrekken; of je kunt het afdrukken op www.lds.org op het internet. Klik bovenaan op 'Languages', daarna op 'Nederlands' en vervolgens op 'tijdschrift van de kerk' onder* Liahona.

Gedenken

'Tenzij iemand geboren wordt uit water en Geest, kan hij het Koninkrijk Gods niet binnengaan' (Johannes 3:5).

ELIZABETH RICKS

Wat is volgens jou het belangrijkste woord in het woordenboek? President Spencer W. Kimball (1895–1985) heeft gezegd dat *gedenken* misschien wel het belangrijkste woord is. Hij zei dat het belangrijk is dat we gedenken (zie 'Circles of Exaltation', toespraak aan godsdienstleerkrachten, Brigham Young University, 28 juni 1968, p. 8).

De profeet Helaman uit het Boek van Mormon wist hoe belangrijk het is om te gedenken. Hij riep zijn zoons Nephi en Lehi niet te vergeten de geboden van God te bewaren. Hij vroeg hun te gedenken naar welke grote mannen zij waren genoemd. Hij vroeg ze aan de woorden van de profeten te denken. En bovenal vroeg hij ze om te bedenken dat Jezus Christus zou komen om de wereld te verlossen. Helaman zei: 'Mijn zonen, bedenkt, bedenkt, het is op de rots van onze Verlosser, die Christus is, de Zoon Gods, dat gij uw fundament moet bouwen' (Helaman 5:12; zie ook vv. 5–9).

Nephi en Lehi bleven denken aan de leringen van hun vader. Zij waren dappere mannen die zich heel hun leven aan de geboden van God hebben gehouden.

We gaan elke zondag naar de avondmaalsdienst om aan het avondmaal deel te nemen. Dan denken we aan ons doopverbond. Als een priester het avondmaal zegent, horen we hem zeggen: 'Hem altijd *indachtig* te zijn, en zijn geboden te onderhouden' (LV 20:77, cursivering toegevoegd).

Je geloof zal toenemen als je het doopverbond sluit. Na je doop en bevestiging moet je eraan denken dat verbond altijd na te leven. Je geloof zal blijven groeien als je aan Jezus blijft denken.

Spelletje

Lijm pagina K4 op stevig papier en knip de plaatjes uit. Leg ze ondersteboven op tafel. Draai er twee om. Als ze hetzelfde zijn, leg je ze apart en mag je nog een keer. Als ze niet hetzelfde zijn, draai je ze weer om, waarna iemand anders er twee mag omdraaien. Probeer te onthouden waar elk plaatje ligt. Ga door met het spelletje totdat alle plaatjes en het woord *gedenken* bij elkaar zijn gepast.

Ideeën voor de participatieperiode

1. Schrijf elk woord in Johannes 3:5 op een blaadje en deel die uit aan de kinderen. Vraag de kinderen de woorden in willekeurige volgorde voor te lezen en vraag ze daarna waar deze tekst volgens hen over gaat. Leg uit dat woorden zoals water, Geest, en binnengaan een goede hint zijn. Als de kinderen raden dat de tekst over de doop gaat, geeft u hun de tekstverwijzing en helpt u ze de woorden in de juiste volgorde te zetten. Herhaal de tekst een paar keer samen. Vraag een paar kinderen een week van tevoren om te vertellen wat hun naam betekent en waarom hun ouders hun die naam hebben gegeven. Als zij aan het woord zijn geweest, vraagt u de kinderen wat het betekent om de naam van Christus op je te nemen. Praat met de kinderen over de naam van Christus op je nemen. Houd voorbeelden bij de hand, zoals zendelingen die de naam van Jezus Christus op hun naambordje hebben, omdat ze Hem vertegenwoordigen.

2. Deel het jeugdwerk op in twee groepen. Vraag de eerste groep een tekst op te zoeken waarin staat wie het derde lid van de Godheid is. Vraag de tweede groep een tekst op te zoeken waarin staat wat het vierde beginsel en de bijbehorende verordening van het evangelie is. Als ze een hint nodig hebben, herinnert u ze eraan dat de Geloofsartikelen deel uitmaken van de Parel van grote waarde. Bespreek het eerste en vierde geloofsartikel. Zeg de kinderen dat het moeilijk is om precies uit te leggen hoe de Geest aanvoelt. Vraag een ouder kind Johannes 14:26 voor te lezen. Vraag de kinderen te letten op een andere naam voor de Heilige Geest (Trooster). Leg uit hoe de Heilige Geest zoal de Trooster is. ●

ILLUSTRATIES DILLEEN MARSH

UIT HET LEVEN VAN PRESIDENT SPENCER W. KIMBALL

Het belang van een goede indruk

Toen Spencer besloot dat hij op zending wilde, ging hij in de zomer op een melkerij werken om geld bij elkaar te sparen.

Het is hard werken. Onze handen liggen open. Maar ik ben er nog nooit van weggelopen!

Op de melkerij sloot Spencer vriendschap met een teruggekeerde zendeling. Op lange wandelingen in de heuvels van Arizona bespraken ze het zendingswerk en het evangelie.

We hebben zoveel om dankbaar voor te zijn. Laten we op ons knieën gaan en de Heer danken.

Hier?

Je kunt overal bidden.

Niet iedereen in de stad mocht de leden van de kerk.

Gaat het een beetje?

Twee arbeiders van de melkerij vielen mij aan. Ik ben blij dat jullie in de buurt waren.

ILLUSTRATIES SAL VELLUTO EN EUGENIO MATTOZZI

ILLUSTRATIES SAL VELLUTO EN EUGENIO MATTOZZI

Aangepast overgenomen uit Edward L. Kimball en Andrew E. Kimball jr., Spencer W. Kimball *(1977), pp. 68–71; Francis M. Gibbons,* Spencer W. Kimball: Resolute Disciple, Prophet of God *(1995), pp. 41–43; en* Leringen van kerkpresidenten: Spencer W. Kimball *(2006), p. XIX.*

AAN JEZUS CHRISTUS DENKEN

TIJDENS HET AVONDMAAL

Noot: *als je deze pagina's niet uit dit tijdschrift wilt halen, kun je het spelletje ook kopiëren of overtrekken; of je kunt het afdrukken van www.lds.org op het internet. Klik bovenaan op 'Languages', daarna op 'Nederlands' en vervolgens op 'tijdschrift van de kerk' onder* Liahona.

LAUREL ROHLFING

We kunnen op veel verschillende manieren eerbiedig aan Jezus denken, in het bijzonder als het avondmaal wordt rondgediend. We kunnen gedenken dat Hij leed voor onze zonden, stierf en weer opstond. We kunnen denken aan zijn leven en leringen. We kunnen bedenken hoe we meer op Hem kunnen gaan lijken. We kunnen bedenken wat we verkeerd hebben gedaan en om vergeving vragen. En we kunnen bedenken hoeveel Hij ons heeft gezegend. Jezus heeft gezegd: 'Indien gij Mij altijd indachtig zijt, zult gij mijn Geest bij u hebben' (3 Nephi 18:11). Het avondmaal is een grote zegen voor ons.

Aanwijzingen

Plak de twee schijven op stevig papier en knip ze uit. Leg de schijf met de uitgeknipte punt bovenop de andere schijf. Bevestig de twee schijven in het midden aan elkaar met een splitpinnetje. Draai de bovenste schijf in het rond zodat je elk plaatje kunt zien. Bedenk wat het voorstelt. Je kunt deze draaischijf ook gebruiken om tijdens de gezinsavond of het jeugdwerk een toespraakje te houden. ●

LINKS: CHRISTUS BEZOEKT AMERIKA (DETAIL), JOHN SCOTT; RECHTS, MET DE KLOK MEE: FOTO'S MATTHEW REIER, GEEN/SCENEBRD; DE KRUISIGING, HARRY ANDERSON; ILLUSTRATIE PAUL MANN; DE OPSTANDING, HARRY ANDERSON

Vriendelijkheid

Uit een interview dat Melvin Leavitt van de kerkelijke tijdschriften had met ouderling Won Yong Ko van de Zeventig, momenteel werkzaam in het presidium van het gebied Azië-Noord.

'Ik wil zo graag lief zijn' (Kinderliedjes, *p. 83*).

Toen ik zestien was, zat ik op de middelbare school in Seoel (Zuid-Korea). Een van mijn klasgenoten vroeg of ik met hem naar een activiteit van zijn kerk wilde gaan. Het verbaasde mij hoeveel mensen mij welkom heetten alsof ik een oude bekende was. Ik dacht: wat een vriendelijke mensen, dit moet wel een geweldige kerk zijn!

De volgende zondag werd ik weer allerhartelijkst verwelkomd. Ook werd ik voorgesteld aan de zendelingen, van wie ik kort daarop de evangelielessen kreeg. Twee maanden later liet ik mij dopen en bevestigen. Ik wist nog niet veel van het evangelie, maar ik had een goed gevoel over de beginselen die ik al had geleerd. Ik was vooral blij met het heilsplan en de leer van de eeuwige vooruitgang. Ik vond het geruststellend dat de Heiland had gedaan wat ik niet voor mijzelf kan doen. Maar al die vriendelijke leden hadden toch wel de doorslag gegeven.

Sindsdien probeer ik voor iedereen vriendelijk te zijn. Ik wil de warmte die ik in die gemeente ervoer, doorgeven. Ik zou niet willen dat ik de reden ben dat iemand geen lid van de kerk wil worden.

Na mijn doop hielp ik elke zaterdag mee de kerk en het terrein schoon te maken. Niemand had mij dat gevraagd. Ik deed het omdat ik dat een grote eer vond. Toen ik tot diaken was geordend, kwam ik erachter dat het schoonhouden van de kerk een van mijn taken was. Dat bleef ik doen, en ik deed het nog steeds graag. Maar op de een of andere manier

FOTO GEPLAATST MET TOESTEMMING VAN DE FAMILIE KO; ILLUSTRATIE BRITTA PETERSON

voelde ik mij meer voldaan toen het niet van mij verwacht werd.

Dus, kinderen, doe altijd je plicht. Maar aarzel niet om meer te doen dan je gevraagd is. Als je anderen op die manier helpt, zal dat je blij maken.

Hoewel ik niet op het jeugdwerk heb gezeten, ontdekte ik hoe fijn het jeugdwerk is toen ik zelf kinderen had. We verhuisden naar een nieuwe woning in het centrum van Seoel. Toen we verhuisd waren, zagen we dat er in de buurt slechte uitgaansgelegenheden waren. Mijn vrouw en ik vroegen ons bezorgd af welke invloed dat op onze kinderen zou hebben. Een paar dagen later hoorden we onze dochter en haar jongere broer op de achterbank van de auto met elkaar praten. 'Op school zullen sommige vrienden je misschien vragen waarom je in zo'n slechte buurt woont' hoorden we onze dochter zeggen. 'Maar maak je geen zorgen. In het jeugdwerk leren we hoe we het evangelie van Jezus Christus kunnen naleven. Zolang we de leringen van Jezus naleven, zijn we veilig.'

Mijn zoon antwoordde: 'Ja, het maakt niet uit waar we wonen als we voor het goede kiezen.'

Ze waren met elkaar in gesprek, niet met ons. Toen ik dat hoorde, was ik heel dankbaar voor hun geweldige jeugdwerkleerkrachten. Mijn dochter en zoon zijn inmiddels volwassen, getrouwe heiligen der laatste dagen. Geniet dus van het jeugdwerk en doe wat je leerkrachten je opdragen. Als je dat doet, zul je een beter mens zijn. ●

FOTO GEPLAATST MET TOESTEMMING VAN DE FAMILIE KO; ILLUSTRATIE BRITTA PETERSON

'Het is door geloof dat wonderen worden verricht' (Moroni 7:37).

Op wonderbaarlijke wijze ontsnapt aan het GEVAAR

MYRA HAWKE DYCK
Gebaseerd op een waar gebeurd verhaal

Het was een zonnige lentemiddag, een week na mijn achtste verjaardag — een volmaakte dag voor een fietstochtje. Mijn zus Marla, onze vriendin Lisa en ik fietsten een landweggetje in dat over het land van mijn vader liep die in de Canadese deelstaat British Columbia een veeteeltbedrijf had. De met sneeuw bedekte bergtoppen lagen te glinsteren in de zon. Ik was in opperbeste stemming.

Ik kon pas een week fietsen, dus slingerde ik af en toe nog behoorlijk. Het eerste stuk van de weg was zanderig, platgereden door trekkers en hooiwagens. Toen de weg zich langs de alfalfavelden had gekronkeld, begonnen we harder te fietsen. Ik voelde mij sterk en vrij met de frisse bergwind door mijn haren.

Toen kwamen we bij een T-kruising. We konden de weg langs de velden blijven volgen of afslaan en de weg nemen die naar de kreek aan de voet van berg voerde. We besloten de avontuurlijke route te kiezen.

Marla en ik waren hier eerder met onze ouders geweest, maar ik was nog nooit zo ver met mijn fiets gekomen. Ik was een beetje zenuwachtig toen mijn fiets over een veerooster hotste, een greppel bedekt met ijzeren staven om koeien tegen te houden. Ik ging harder fietsen om Marla en Lisa bij te houden. Het zonlicht perste zich tussen de reusachtige pijnbomen door, waardoor er zich vrolijke, heldere patronen op het hobbelige pad aftekenden.

De weg lag steeds meer bezaaid met stenen, waar ik nog nerveuzer van werd. Ik had moeite om mijn evenwicht te bewaren. Ik vroeg me af ik een lekke band zou krijgen van de scherpe keien.

'Ik denk dat we beter terug kunnen gaan', zei ik.

'Waarom?', vroeg Marla. 'Ben je bang?

Ik zou aan mijn oudere zus nooit toegeven dat ik bang was. 'Nee hoor. Ik wil gewoon geen lekke band krijgen.'

'Tja, je kunt omkeren als je wilt, maar wij gaan niet mee terug', zei ze.

'Tot straks', riep ik terwijl ik mijn fiets omkeerde.

'We zien je zo thuis wel', zei Marla. 'Wij gaan ook niet veel verder meer.'

Ik ging op huis aan, helemaal alleen. De patronen op de weg zagen er lang niet meer zo vrolijk uit. Opeens hoorde ik vreemde geluiden uit het donkere woud komen. Maar wat kon mij gebeuren, ik was bijna thuis, dus fietste ik door. Ik was bijna bij het veerooster toen ik iemand achter mij voelde. Marla en Lisa moeten ook besloten hebben om naar huis te gaan, dacht ik opgelucht. Nu hoef ik niet alleen naar huis te rijden. Ik remde, stapte af en keek de weg af waar ze bleven. Marla en Lisa waren nergens te bekennen, maar er liep wel een grote zwarte beer op mij af!

Ik bleef stokstijf staan. Mijn fiets kletterde tegen de grond. Alle adviezen die ik ooit had gehad over beren gingen door mij heen. *Ren niet weg, want hij zal achter je aan komen. En een beer rent harder dan jij.* Ik begon langzaam achteruit te lopen.

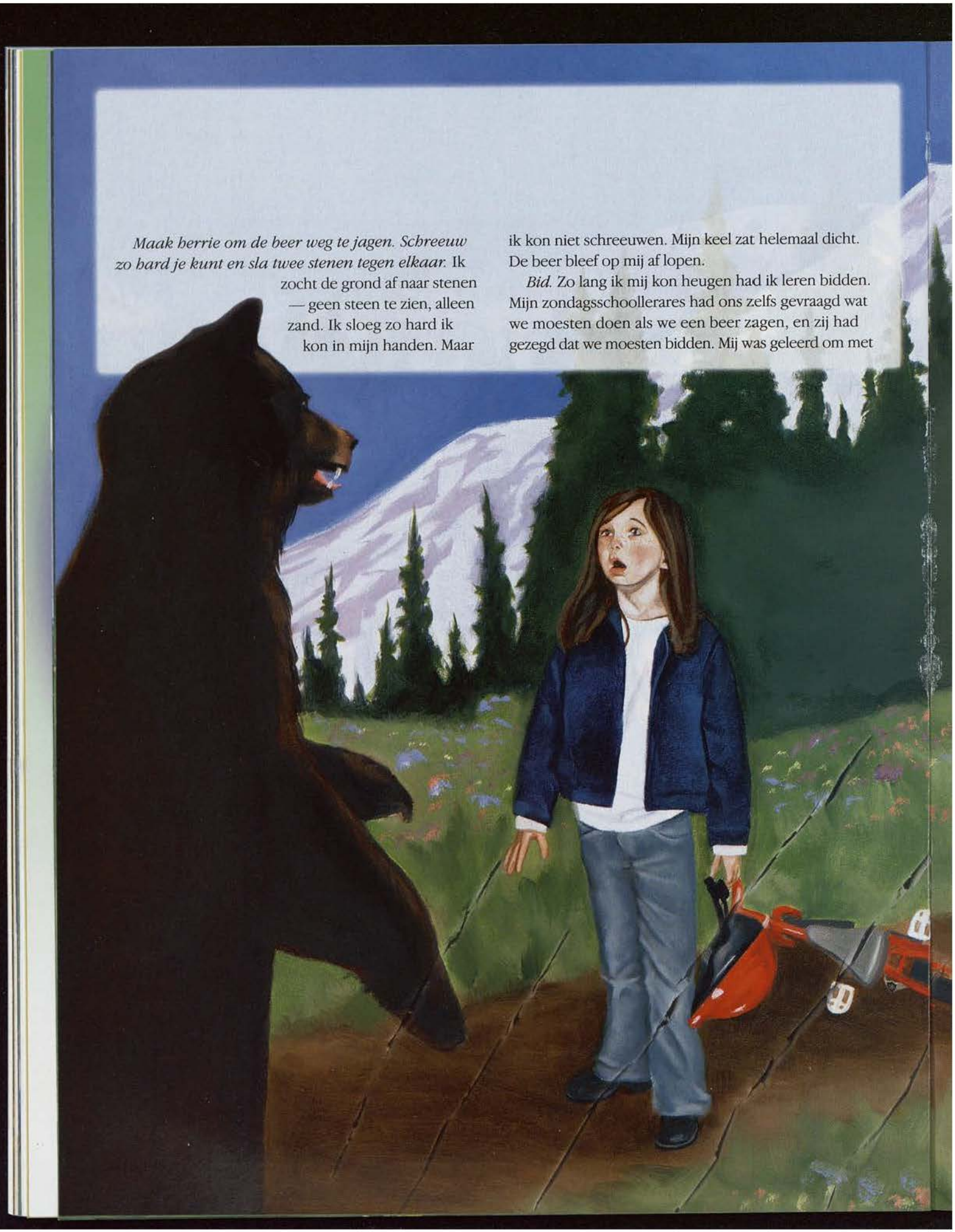

Maak herrie om de beer weg te jagen. Schreeuw zo hard je kunt en sla twee stenen tegen elkaar. Ik zocht de grond af naar stenen — geen steen te zien, alleen zand. Ik sloeg zo hard ik kon in mijn handen. Maar ik kon niet schreeuwen. Mijn keel zat helemaal dicht. De beer bleef op mij af lopen.

Bid. Zo lang ik mij kon heugen had ik leren bidden. Mijn zondagsschoollerares had ons zelfs gevraagd wat we moesten doen als we een beer zagen, en zij had gezegd dat we moesten bidden. Mij was geleerd om met

gebogen hoofd en gesloten ogen te bidden, maar dat was nu onmogelijk. Ik hield mijn blik gericht op de beer en bad geluidloos: 'Hemelse Vader, help! Red mij alstublieft van deze beer! Zeg me alstublieft wat ik moet doen.'

Biddend en klappend, liep ik langzaam achteruit naar het veerooster toe. Als een koe er niet overheen kon, misschien een beer dan ook niet. Misschien struikelde hij wel, zodat ik naar huis kon rennen! Ik schuifelde behoedzaam over de ijzeren staven.

De beer snoof en kwijlde. Ik zag dat hij mij zonder moeite over het veerooster heen volgde. Hij ging op zijn achterste poten staan. Ik stond aan de grond genageld toen de grommende beer met uitgestrekte poten op mij afkwam. Hij torende hoog boven mij uit en ik kon zijn scherpe, blinkende tanden zien. Plotseling haalde de beer uit naar mijn hoofd! Ik schreeuwde het uit toen de beer met zijn grote, gekromde klauwen in mijn haar verstrikt raakte en mij naar de grond trok. Ik sprong snel weer op. De beer, weer op vier poten, beet in mijn dijbeen en trok mij neer. Hij begon mij met zich mee te slepen.

Tegen die tijd waren Marla en Lisa op het toneel verschenen. Marla probeerde de aandacht van de beer af te leiden, maar niets werkte. In luttele seconden had de beer mij over de zandweg naar de voet van de berg gesleept. Hij had mij zeker het dikke struikgewas ingetrokken als niet plotseling mijn broek doormidden was gescheurd. Die was van voor naar achter in twee stukken gescheurd, zelfs de elastieke tailleband. En het wonder was dat hij niet had doorgebeten. Ik sprong op. 'Rennen!', klonk het in mijn hoofd.

Ik rende naar Marla en Lisa toe, de beer achterlatend met mijn broek in zijn bek. Zonder broek en met maar één schoen aan, rende ik zo hard mijn benen mij konden dragen. Ik liep Marla en Lisa eruit, die ook waren gaan rennen. We stormden de struiken in en renden zo vlug we konden naar de kreek. Ik haalde mijn benen open aan de stekels van de struiken, maar ik bleef even hard doorrennen.

Zonder vaart te minderen of om te kijken, klauterde ik over een hek van prikkeldraad en sprong de kreek in. Ik raakte mijn andere schoen kwijt toen ik onder een boomstam bekneld raakte. Bijna thuis plonsde ik door het water en rende drijfnat door de koeienkraal. Ik wrong mij door een hek heen en sprintte de veranda op het huis in.

'De vele wonderen in ons leven zouden ertoe moeten leiden dat we nederiger en dankbaarder, vriendelijker en geloviger worden.'

President Howard W. Hunter (1907–1995), 'The God That Doest Wonders', *Ensign*, mei 1989, p. 17.

Mijn ouders bedolven mij met vragen toen ze mij zagen staan zonder broek en schoenen en onder de schrammen.

'Wat is er gebeurd?', riep mama uit.

'Waar is je broek?', vroeg papa. 'Hoe kom je aan al die schrammen?'

Van de schrik kon ik niet uit mijn woorden komen. Stotterend, snikkend en huilend kreeg ik er ten slotte uit: 'Ik … huh … buh … beh … beer!'

Marla en Lisa kwam de veranda oprennen. Marla vertelde mama en papa wat er was gebeurd. Mama deed mij in een warm bad om mij tot bedaren te brengen.

Later op de avond, schoon en veilig, bespraken we dit angstige avontuur. Mijn handpalmen waren bont en blauw van het klappen. En mijn benen waren bedekt met schrammen van de bosjes, maar ik had geen verwondingen aan de beer overgehouden. Zijn klauwen hadden mijn hoofd op een haar na gemist en hij had mijn been in zijn bek gehad, maar hij had niet doorgebeten. Als de klauwen van de beer mijn hoofd hadden geraakt of als hij zijn tanden in mijn dijbeen had gezet, had ik ernstig gewond kunnen raken en had ik niet weg kunnen rennen.

Ik weet dat mijn hemelse Vader mij die dag heeft horen bidden en ik weet dat ik de stem van de Heilige Geest heb gehoord die mij zei weg te rennen. Vader in de hemel heeft mij gezegend met een wonder. ●

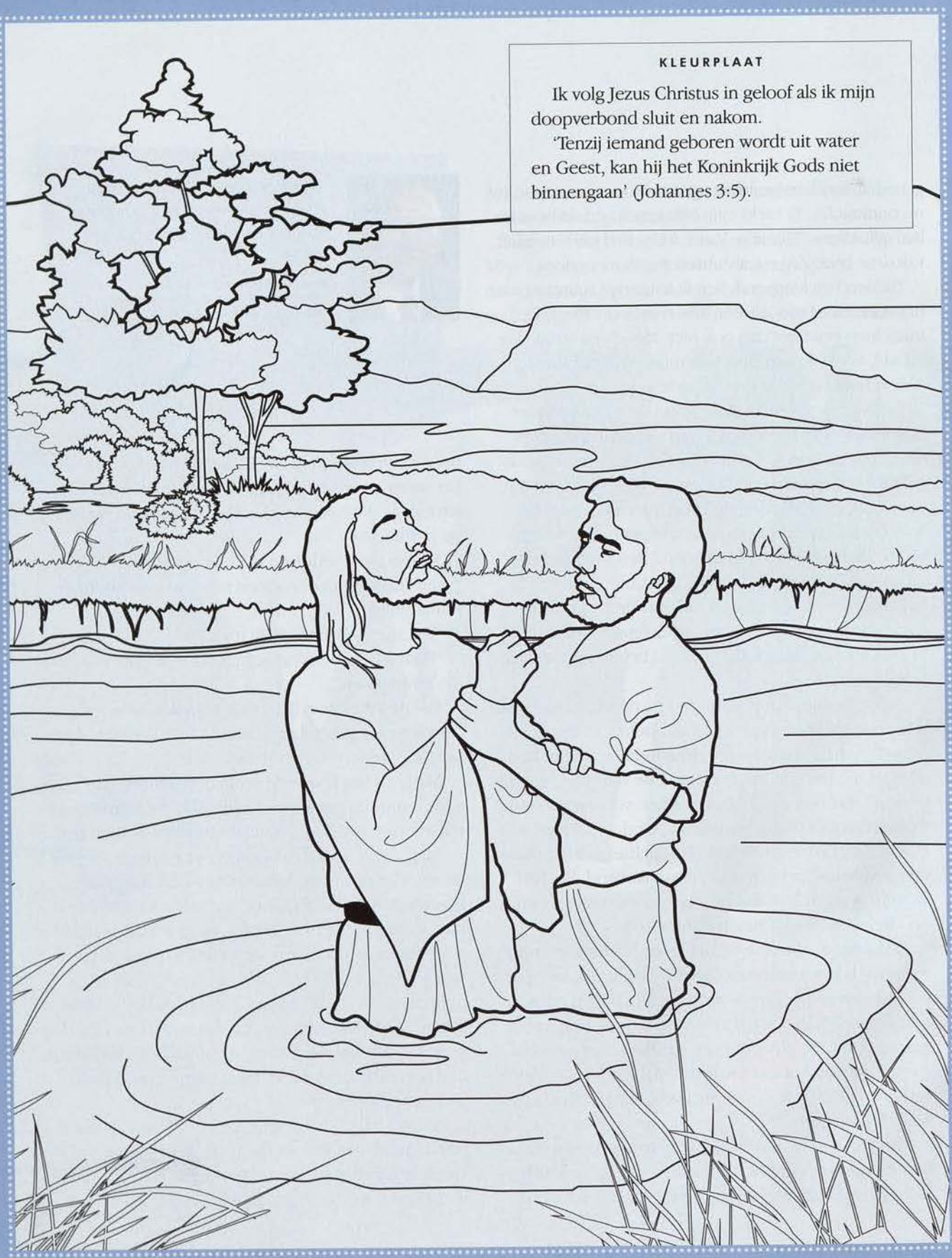

KLEURPLAAT

Ik volg Jezus Christus in geloof als ik mijn doopverbond sluit en nakom.

'Tenzij iemand geboren wordt uit water en Geest, kan hij het Koninkrijk Gods niet binnengaan' (Johannes 3:5).

ILLUSTRATIE GEBASEERD OP *JOHANNES DOOPT JEZUS*, HARRY ANDERSON

Hij wilde het boek niet aanraken

Hermenegildo I. Cruz

In Molo (Iloilo, Filipijnen), de laatste standplaats van mijn zending, bad ik heel hard dat we nog een gezin konden dopen en bevestigen voordat mijn zending erop zat. Mijn collega en ik baden op zekere dag of we naar de oprechte van hart geleid mochten worden, iemand die klaar was om het evangelie in zijn hart te sluiten. We hadden sterk het gevoel dat we bij een bepaald huis met een omheining van bamboe moesten aankloppen. Er kwam een man de trap af, die opendeed en ons binnenliet.

We bouwden een vriendschapsband op. Hij bleek jurist te zijn. Hij stelde veel vragen waar we soms geen antwoord op hadden, en hij was zo welbespraakt dat iedere zendeling er spontaan van in zijn schulp zou kruipen. Hij ontpopte zich tot een uitermate moeilijke onderzoeker. We spraken met hem over het Boek van Mormon, maar hij zei dat we genoeg aan de Bijbel hadden. Hij wilde het Boek van Mormon onder geen beding lezen of het zelfs maar aanraken, alsof hij zijn handen eraan zou schroeien.

Op een goede dag werkte een van de assistenten van de zendingspresident met ouderling Alcos, mijn junior collega. Ze gingen bij deze man op bezoek, en nadien zei de assistent ons ronduit: 'Ik denk niet dat deze man op dit punt in zijn leven klaar is voor het evangelie.' Ik dacht na over zijn woorden, maar er kwam een aangenaam, vredig, geruststellend gevoel over mij toen ik mij herinnerde dat we onze hemelse Vader hadden gevraagd ons te leiden naar iemand die klaar was voor het evangelie. Ik wist dat ons gebed was verhoord. Ik had het gevoel dat deze persoon iets nodig had wat wij hem konden geven. We wisten alleen nog niet wat of hoe. Maar we waren niet van plan hem te laten gaan.

Langzaam vond er een kentering in zijn hart plaats. Hij vond de gezinsavond echt een prachtige uitvinding. Naarmate de tijd verstreek, begon ik er steeds minder in te geloven dat we hem, samen met zijn vrouw en kinderen, vóór mijn vertrek zouden dopen en bevestigen. Ik zou al over enkele dagen ontheven worden. Later zei ik somber tegen hem: 'Broeder Garcia, ik denk dat ik gefaald heb.'

Hij zei: 'Nee, ouderling Cruz, je hebt niet gefaald. We zijn toch vrienden geworden.' We waren

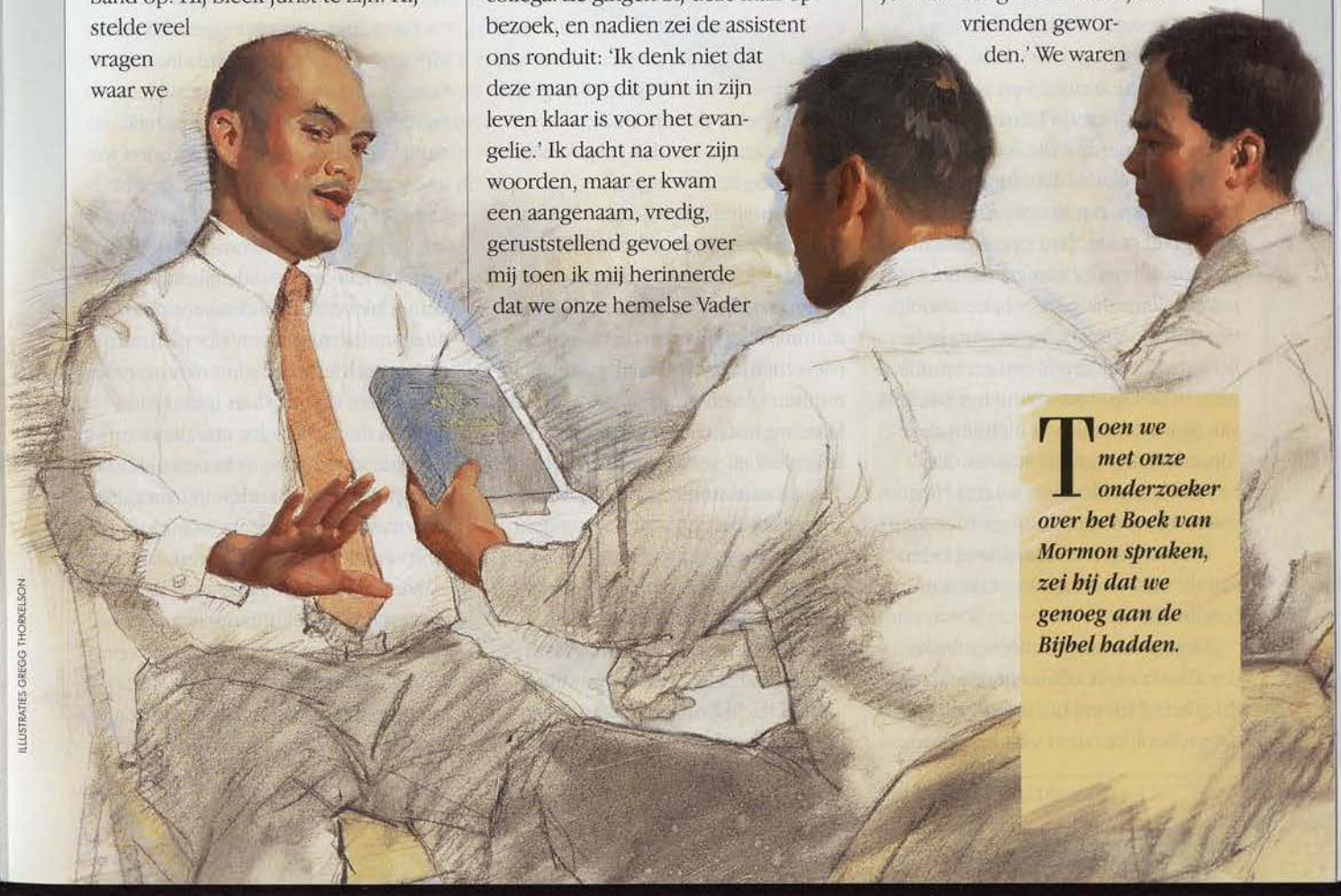

Toen we met onze onderzoeker over het Boek van Mormon spraken, zei hij dat we genoeg aan de Bijbel hadden.

ILLUSTRATIES GREGG THORKELSON

dolblij dat hij vervolgens zei: 'Maak je geen zorgen. We gaan aanstaande zondag naar jullie kerk.'

Hij ging met zijn gezin naar de kerk. De leden verwelkomden hen allerhartelijkst. Ik zag bij hem de tranen over zijn wangen lopen toen hij luisterde naar de inspirerende woorden die in de avondmaalsdienst werden gesproken. Hij ging blij en opgebouwd naar huis. Ik wist dat hij ontroerd was.

Toen de tijd rijp was en we het gevoel hadden dat hij er klaar voor was, gaven wij hem in overweging om zich te laten dopen en bevestigen. Hij ging daar op in. Ook vroegen wij hem of hij wilde vasten en bidden en het Boek van Mormon wilde lezen. Mijn collega en ik vasten voor hem en zijn gezin.

Mijn laatste zondag in het zendingsveld viel op 4 mei 1986. Op die dag gaf ik in de vasten-en-getuigenisdienst oprecht mijn laatste getuigenis aan de mensen die ik had leren liefhebben. Nadat ik mijn getuigenis had gegeven, zag ik deze jurist, die aanvankelijk niet had opengestaan voor onze boodschap, opstaan en naar de kansel lopen, met een boek-van-mormon in zijn hand. Zijn hele lichaam beefde en de tranen stonden hem in de ogen terwijl hij het Boek van Mormon omhoog hield en riep: 'Broeders en zusters, ik weet dat het Boek van Mormon waar is.' We waren blij met zijn getuigenis.

Die middag bezochten veel leden van de wijk de doopdienst van de familie Garcia.

Na mijn zending schreven broeder Garcia en ik elkaar geregeld. Zo schreef hij mij blij dat hij als zondagsschoolpresident was geroepen. Later werd hij bisschop. Hij reisde vele uren per boot om bij mijn huwelijk in de Manilatempel (Filipijnen) te zijn. Uiteindelijk werd hij geroepen als ringpresident en als raadgever in het presidium van het zendingsgebied Bacolod (Filipijnen).

Mede dankzij hem hebben velen zich bekeerd tot het herstelde evangelie. De man die het deed voorkomen alsof hij zich zou branden als hij het Boek van Mormon ter hand nam, werd een fervent getuige van de goddelijkheid en waarheid van dat boek. ■

De oranje auto

Elwin C. Robison

Toen mijn vrouw en ik nog maar pas getrouwd waren, studeerden we in het noordoosten van de Verenigde Staten, waar de winters bar zijn en er op de wegen rijkelijk wordt gestrooid. Na een paar winters begon de carrosserie van onze oude auto weg te roesten. Het gevolg was dat een passagier met één voet door de autovloer zakte. Optimistisch gestemd kocht ik een paar platen aluminium en een doosje klinknagels. Daarna belde ik mijn ouders of we dat weekeinde konden langskomen om aan de auto te werken.

We arriveerden vrijdagavond laat. Mijn vader en ik stonden zaterdagochtend vroeg op om aan de carrosserie te werken. We haalden de rubberen matten weg en keken de vloer na op roestvrij metaal waaraan we de aluminium platen konden vastnagelen. Maar we troffen overal roest aan. We keken elkaar veelzeggend aan, legden de matten terug en gingen vervolgens ontbijten.

Toen we in vijf uur met een slakkengangetje naar onze flat waren teruggereden, rinkelde toen we binnenkwamen de telefoon. Mam had besloten dat ze een nieuwe auto 'nodig' had en vroeg zich af of wij haar oude wilden hebben. Mijn pa waarschuwde dat de auto drie jaar oud was en veel kilometers op de teller had. Mijn mam zei gekscherend dat het niet zo erg kon zijn — ze had immers altijd een volledige tiende betaald. We lachten er hartelijk om en maakten na opgehangen te hebben een vreugdedansje om dit geschenk uit de hemel te vieren.

De oranje auto zag er geweldig uit. Het was een vierdeurs, had airconditioning, en er was geen roestplek te bekennen. We hadden er onze hele studietijd plezier van, en ook reden we ermee naar onze eerste vaste betrekking. Maar na zes jaar en 129.000 km was het een lelijke rammelbak geworden. De felle zon had de glimmende oranje lak verkleurd, de airconditioning werkte niet meer, het raam aan de bestuurderszijde ging niet meer open. Mijn moeder was inmiddels weer in de markt voor een nieuwe auto (dit keer had ze echt een nieuwe nodig). De inruilwaarde van haar oude auto was zo weinig dat mijn ouders besloten die aan ons te geven.

Nu we een nieuwere auto hadden en daar heel blij mee waren, vroegen we ons af wat we met onze oranje auto moesten doen. Ja, hij zag er lelijk uit, maar met de motor was niets mis. We zouden er bij de

autosloperij een paar dollar voor krijgen, maar we hadden beiden het gevoel dat we er beter iemand een plezier mee konden doen.

Op zondagmorgen ging ik naar het kantoor van de wijkadministrateur om hem te vragen of hij een auto nodig had. Hij en zijn vrouw hadden verschillende tieners. Hij glimlachte en bedankte ervoor; hij had niet nog een auto nodig. Aan de tafel in het kantoor zat een lid te schrijven. Hij keek op toen ik het woord auto liet vallen. Dus noemde ik alles op wat niet werkte. Maar ik zei wel dat er goede banden onder zaten, dat de motor in goede staat was, en dat het allemaal niet zo erg kon zijn, aangezien de chauffeur altijd een volledige tiende had betaald.

We wilden onze oude auto aan iemand geven die hem goed kon gebruiken. Wat we niet wisten, was dat de Heer hem zou gebruiken om zijn beloften na te komen.

Hij en zijn vrouw hadden slechts één auto, en hij werkte 's nachts en zij overdag. Hij had verschillende goede banen moeten afslaan, omdat hij daarvoor de auto nodig had op tijden dat zijn vrouw hem gebruikte. Met een tweede auto zou hij een betere baan kunnen krijgen en daarmee een hoger inkomen. Dus gaven we hun de oude oranje auto.

Dit zou niet meer dan een goede daad zijn gebleven als we drie maanden niet met elkaar in gesprek waren geraakt. Dit echtpaar wilde ons laten weten in welke omstandigheden zij zich bevonden toen wij hun de auto gaven. Zoals vaak het geval is met jonge stellen, hadden ze weinig geld, en met hun eerste kind op komst waren de uitgaven de pan uitgerezen. Ze waren achtergeraakt met hun tiende en voelden zich daar niet prettig onder. De situatie verslechterde met de maand, maar ze zagen geen oplossing. Ze hadden al zes maanden geen tiende betaald, hadden erover gebeden en gevoeld dat ze de Heer voorrang moesten verlenen. Op die bewuste zondag dat ik het kantoor van de administrateur in liep, was hij net een cheque voor zijn tiende aan het uitschrijven, zich onderwijl afvragend hoe hij die maand aan zijn andere financiële verplichtingen zou kunnen voldoen.

Aanvankelijk vond ik het een beetje gênant dat ik een grapje had gemaakt over de chauffeur die altijd een volle tiende had betaald. Maar toen ik er dieper over nadacht, verwonderde ik mij erover dat de Heer zich altijd aan zijn beloften houdt als wij onze beloften nakomen. De inkt op zijn cheque zal nog niet droog zijn geweest toen de oplossing voor zijn dilemma nietsvermoedend binnenstapte.

Ik denk nog vaak terug aan dit jonge echtpaar en hun grote geloof. Het geeft mij rust dat er, als ik geloof toon, ergens iemand zal zijn die op de juiste tijd op de juiste plaats is om mijn probleem op te lossen. Ik dank mijn hemelse Vader, die ons zo goed kent dat Hij ons al kan zegenen, voordat we ons geloof metterdaad hebben getoond. ■

8 broers uit Japan

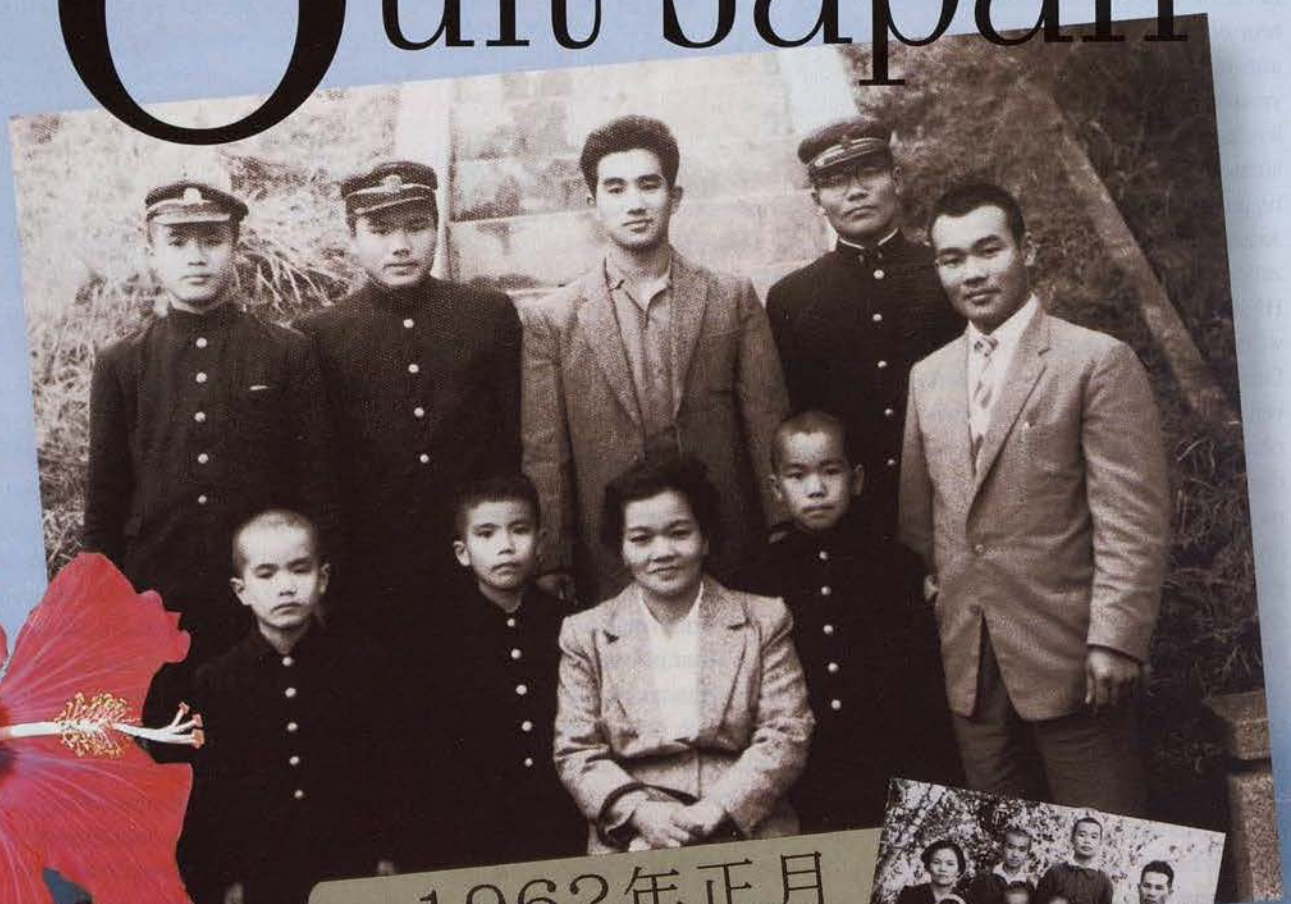

Zuster Haru Kina in 1962 met haar acht zoons. Rechts: zuster Kina en haar echtgenoot, Gen-ei, met zes van hun kinderen.

FOTO'S TAKUJI OTADA EN MET TOESTEMMING VAN DE FAMILIE KINA.

TADASHI KINA

Mijn ouders hadden negen kinderen — acht zoons en een dochter. Het enige meisje stierf jong in de Tweede Wereldoorlog, tijdens de slag om Okinawa. Na de oorlog begon mijn vader een goed lopende garage in Nago, gelegen in het noordelijkste puntje van het eiland Okinawa. In 1954, toen mijn jongste broer twee was en mijn oudste zeventien, stierf onze vader. Mijn moeder werd op haar veertigste al weduwe. Mijn moeder had het heel moeilijk met de dood van mijn vader. Soms was ze zo verdrietig dat ze ook dood wilde gaan, maar ze had acht zoons die ze niet aan hun lot kon overlaten.

Tot die tijd had mijn moeder, Haru, de kostwinning aan mijn vader overgelaten, maar nu hij er niet meer was, was ze gedwongen te gaan werken. Ze probeerde haar verdriet te vergeten door hard te werken en voor haar kinderen te zorgen. Met veel pijn en moeite lukte het haar om acht losgeslagen jongens alleen op te voeden. Toen ik oud genoeg was, werd ik mij bewust dat ik eigenlijk niet wist wanneer mijn moeder sliep.

Leer mijn kinderen wie God is

Tien jaar na de dood van mijn vader verhuisde mijn moeder, alsof de Geest het haar had ingegeven, en ondanks protesten van familie en vrienden, van Nago naar Naha, de hoofdstad van Okinawa. Een paar jaar later, in 1967, klopten de zendelingen bij haar aan. In die tijd lag ons huis ver van de begaanbare weg af tussen suikerrietvelden en bij een kerkhof. De weg naar het huis was in slechte staat, en er kwamen dus weinig mensen bij ons aan de deur. De zendelingen heetten ouderling Jackson en ouderling Fuchigami, een tweede generatie Japans-Amerikaan uit Hawaï. De zendelingen vroegen: 'Mogen wij met u over God spreken?' Mijn moeder maakte zich zorgen over de opvoeding van haar zoons en dacht dat ze wellicht iets konden leren van de zendelingen. Daarom liet ze de zendelingen binnen en zei: 'Leert u mijn kinderen alstublieft wie God is.'

Mijn moeder vond veel troost in het evangelie. Ze vond het geweldig dat de zendelingen hun eigen zending bekostigden en dat ouderling Jackson op zending was, hoewel hij toen hij al jong zijn beide ouders had verloren bij een auto-ongeluk en tegen wil en dank bij zijn oudere zus was ingetrokken. Toen ze naar de zendelingen luisterde, was het de eerste keer sinds mijn vaders dood dat mijn moeder huilde. Ze voelde de liefde van de Heer en de Geest tijdens de lessen. Zij wist dat dit de kerk was waar haar gezin naar op zoek was geweest.

Mijn moeder liet zich als eerste dopen om haar zoons het goede voorbeeld te geven. De boodschap van de zendelingen en hun correcte, liefdevolle gedrag bekoorden haar. Ze begon ervan overtuigd te raken

Dankzij het geloof van mijn moeder in de boodschap van de zendelingen is het evangelie onze familie en vele anderen in Japan tot zegen.

Onder, v.l.n.r.: ouderling Fuchigami, een van de zendelingen die zuster Kina in het evangelie onderwees. Zuster Kina op 85-jarige leeftijd. Zuster Kina met haar zoon Toshimitsu en haar kleinzoon in 1970 bij de Laietempel in Hawaï.

FOTO'S TAKUJI, CANADA EN MET TOESTEMMING VAN DE FAMILIE KINA

Dit monument in Mabuni (Okinawa), vermeldt de namen van de slachtoffers van de slag om Okinawa. Tadashi Kina wijst op de naam van zijn zusje, Fumiko, die twee was toen ze stierf. Onder: zendeling Tadashi Kina (rechts) bij een doop. Rechtsonder: de jongste zoon uit het gezin Kina, Akira, op zending in 1972.

dat er voor haar zoons geen betere opleiding was dan het evangelie, en meer in het bijzonder die van zendeling. Moeder zei altijd tegen de zendelingen: 'Ik heb acht zoons. Kom alstublieft langs en onderwijs ze in het evangelie. Als ze allemaal bekeerd zijn, zullen er acht priesterschapsdragers meer in de kerk zijn. En wellicht gaan ze in de toekomst op zending.'

Vervulde zendingen

Mijn meeste broers en ik volgden het voorbeeld van mijn moeder en werden een voor een lid van de kerk. Ons kerkbezoek leidde ertoe dat ons leven door het evangelie, en door de hulp die we kregen van de broeders en zusters van de kerk, begon te veranderen. We werden betere zoons en broers. We hielpen elkaar meer en het leven ging er gewoon beter uitzien. Vier van ons verkondigden het evangelie in verschillende andere delen van Japan. Toen een van mijn oudere broers, die uit Okinawa was vertrokken, de veranderingen zag die een van zijn jongere broers had ondergaan op zending, zei hij: 'Ik kan niet geloven dat dit mijn jongere broer is, die doldrieste bink van vroeger.' Toen ging hij uit zichzelf naar de kerk en liet zich spoedig daarna dopen en bevestigen.

Voordat een van mijn andere broers zich op 27-jarige leeftijd liet dopen, wist hij niet wat hij met zijn leven aan moest. Hij had een drankprobleem en bezocht wilde feestjes. Hij deed zijn familie en vrienden veel verdriet. Toen deze broer dankzij het evangelie het doel van het leven begon te begrijpen, liet ook hij zich dopen en bevestigen en uiteindelijk trouwde hij een degelijke vrouw die lid was van de kerk. Het leven lachte hem toe en hij begon in te zien dat het leven wel degelijk zin had. Hij vertelde zijn vrienden over het evangelie en had een goede invloed op velen. Mijn broers die op zending waren, konden het nauwelijks geloven dat deze broer lid van de kerk was geworden.

Op zending kregen mijn broers en ik veel hulp van onze zendingspresidenten en hun echtgenotes, alsmede van de kerkleden en de Heer. We werkten hard en konden met de hulp van de Geest veel mensen dopen en bevestigen. Van die bekeerlingen is er nu een werkzaam als ringpresident, sommigen zijn werkzaam als hogeraadslid en anderen als bisschop. Die gezinnen zijn in de tempel verzegeld en de kinderen zijn nu zelf op zending.

Zuster Kina (midden) omringd door familieleden tijdens een reünie in 2002.

Ons liefdewerk heeft ertoe geleid dat er in heel Japan evangeliezaden zijn gezaaid, die aan het ontspruiten zijn. Moeders droom is uitgekomen, haar kinderen zijn op zending gegaan.

De opbouw van het koninkrijk

Door kerkfuncties te vervullen, zijn mijn broers en ik geestelijk gegroeid. Iedere broer die lid van de kerk is geworden, is in de tempel getrouwd en brengt nu een gelukkig gezin groot. Mijn moeder is in de Laietempel op Hawaï aan onze vader, ons zusje en aan haar zoons die lid van de kerk zijn verzegeld. Toen zij de zegeningen van de tempel ontving, kwam daarmee de volheid van het herstelde evangelie van Jezus Christus in haar leven. Later ging zij bij verwanten op bezoek om informatie te krijgen waarmee ze aan haar familiegeschiedenis kon werken. Mijn moeder is werkzaam geweest in de ZHV en de jongevrouwen, en als seminarieleerkracht.

De familie Kina bestaat nu uit schoondochters, kleinkinderen en achterkleinkinderen, in totaal 66 familieleden. Van hen zijn er 51 lid van de kerk en tien hebben een zending vervuld. De kleinkinderen en achterkleinkinderen zullen zodra ze daar de leeftijd voor hebben ook op zending gaan. Wij zijn van mening dat dit de plicht is van wie de zegeningen van het evangelie hebben ontvangen.

De familie Kina heeft de volgende roepingen vervuld of vervult die nog: twee in ringpresidiums (of districtspresidiums), drie als hogeraadslid, zeven in bisschappen (of gemeentepresidiums), vier als groepsleider hogepriesters, acht in quorumpresidiums ouderlingen, zes als zendingsleiders, en zeven in ZHV-presidiums. We voelen ons gezegend dat we zo de kans hebben gekregen om anderen te dienen.

Getuigenis van moeder

Moeder kreeg een groot getuigenis toen ze haar kinderen ten goede zag veranderen door het evangelie van Jezus Christus. Meer dan wat ook wilde ze met haar dierbaren over het evangelie praten. Ze stelde haar vrienden en verwanten aan de zendelingen voor en hield vaak gezinsavonden bij haar thuis. Dat leidde ertoe dat ze veel mensen bij de kerk bracht, onder wie vijftig van haar verwanten.

Moeder, inmiddels 90, heeft eens dit getuigenis gegeven: 'Als moeder zou ik mezelf met liefde opofferen voor mijn kinderen, zodat zij naar hun hemelse Vader kunnen terugkeren. Hoe zou iemand zonder een kind van wie hij of zij houdt bij zijn hemelse Vader kunnen terugkeren? Mijn belangrijkste zending als moeder is de kinderen die ik heb gekregen terug te brengen bij mijn hemelse Vader.'

Haar zoons zijn nu op een leeftijd gekomen dat ze zelf kinderen en kleinkinderen hebben, vandaar dat ze het getuigenis van hun moeder begrijpen en waarderen.

Het evangelie is waar, en waarheid verandert mensen. Dankzij het evangelie hebben we Gods liefde en barmhartigheid leren kennen. We hebben veel vrienden gekregen onder de geweldige broeders en zusters in de kerk en zijn dankbaar voor de veranderingen die we door hun voorbeeld in ons leven hebben aangebracht. We zullen ons hier in Okinawa ten dienste blijven stellen aan God en het herstelde evangelie verkondigen, kerken en tempels bouwen, en Zion helpen opbouwen. ■

ONZE KEUZE

Ideeën bedenken voor de poster is tegelijk een van de moeilijkste en dankbaarste bezigheden op de afdeling kerkelijke tijdschriften.

Dat is een ervaring die we onze lezers niet wilden onthouden. Daarom kozen we vorig jaar een poster die van alles kon betekenen en vroegen jullie om met ideeën te komen. En dat hebben we geweten! Er kwamen honderden reacties uit de hele wereld bij de redactie binnen. Vaak kwamen er op dezelfde dag van verschillende continenten gelijksoortige ideeën binnen in bijna dezelfde bewoordingen, en al gauw werd het ons duidelijk dat we niet slechts één winnaar konden aanwijzen.

Er waren zo'n zes thema's die bij jullie favoriet waren:

- Keer je niet af (van familie, vrienden, de kerk).
- Volg de profeet.
- Durf alleen te staan.
- Bekeer je — keer je om en ga in de juiste richting.
- Kies het goede.
- Vertel anderen over het evangelie.

Uiteindelijk ging het merendeel van jullie reacties over het maken van de juiste keuzes. Dat is dus *onze* keuze.

En de winnaar is: iedereen die heeft meegedaan. Je hebt er de tijd voor genomen om na te denken en de Geest op je te laten inwerken en met elkaar van gedachten te wisselen om ware beginselen te ontdekken en vorm te geven. En het is die ervaring waar *wij* jou in wilden laten delen. ■

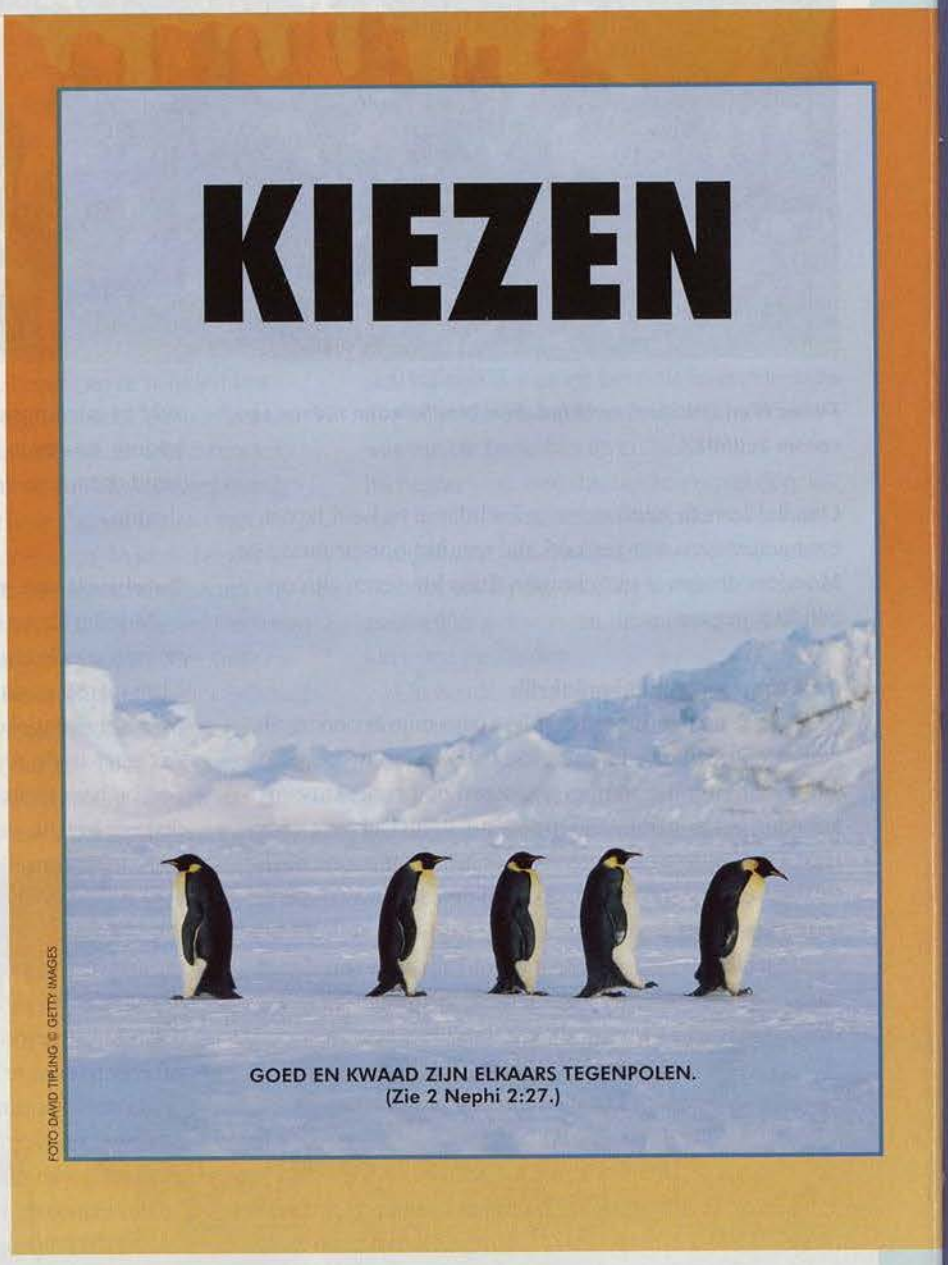

Wereldwijde instructiebijeenkomst voor leidinggevenden

Onderwijzen en leren

10 FEBRUARI 2007

De presentaties van deze wereldwijde instructiebijeenkomst zijn ook beschikbaar op www.lds.org.

EEN UITGAVE VAN DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

SIMON DEWEY, LEVEND WATER. MET DANK AAN ALTUS FINE ART, AMERICAN FORK, UTAH, VS

Beginselen van onderwijzen en leren

PRESIDENT BOYD K. PACKER
Waarnemend president van het Quorum der Twaalf Apostelen

OUDERLING L. TOM PERRY
van het Quorum der Twaalf Apostelen

Onderwijzen en leren

President Packer: Ons thema is het onderwijzen in en leren van het evangelie van Jezus Christus, zowel in de kerk als thuis. Wij allen — leiders, leerkrachten, zendelingen en ouders — hebben een levenslange opdracht van de Heer om de geopenbaarde leringen van het evangelie te leren en erin te onderwijzen.

Wij beginnen met een kort gesprek tussen ouderling L. Tom Perry en mijzelf over de beginselen van goed onderwijs. Het is mijn taak om u enkele persoonlijke ervaringen te vertellen die mij veel over onderwijzen en leren hebben bijgebracht. Als u goed kijkt en luistert, zult u merken dat alleen wie een goede leerling is een goede leerkracht kan worden.

Ons gesprek wordt gevolgd door ouderling Jeffrey R. Holland, die ons vertelt hoe we ons voorbereiden op onderwijs. Vervolgens geeft hij een praktijkvoorbeeld van goed klassikaal onderwijs.

Elk ander lid van de Twaalf had deze demonstratie heel goed kunnen doen. Ieder zou een iets andere aanpak hebben gehad. Er is geen uniforme methode die voor alle leerkrachten en situaties werkt. De leiding van de Geest is onontbeerlijk bij onze voorbereiding om onze ervaring, persoonlijkheid, kennis en getuigenis in een bepaalde onderwijssituatie te gebruiken.

Verantwoordelijkheid van leidinggevenden

Leiders hebben de taak om te onderwijzen, of dat nu in raadsvergaderingen is, in persoonlijke gesprekken, of in erediensten. Ze moeten er ook voor zorgen dat er voortdurend gewerkt wordt aan het trainen van leerkrachten en het geven van doeltreffend onderwijs aan de leden.

Daarom heeft het Eerste Presidium in een brief, gedateerd 17 november 2006, aangekondigd dat de functie van de coördinator onderwijsverbetering, zowel op wijk- als op ringniveau, wordt opgeheven. Bij die brief zat een lijst met 'Taken van leidinggevenden inzake onderwijsverbetering'. Wij vertrouwen erop dat door de beginselen die in deze uitzending naar voren worden gebracht, en de suggesties en hulpmiddelen die in de brief worden genoemd, leidinggevenden in priesterschap en hulporganisaties ertoe gebracht worden om zich samen te beraden hoe ze de leden doeltreffender het evangelie kunnen leren en laten leren. Eigenlijk zijn speciale bijeenkomsten onderwijsverbetering niet nodig, want dit kan gewoon naar behoefte in raadsvergaderingen en persoonlijke gesprekken aan bod komen.

Wij bidden dat u door deze

RECHTS: FOTO MATTHEW REIER, GEËNSCENEERD

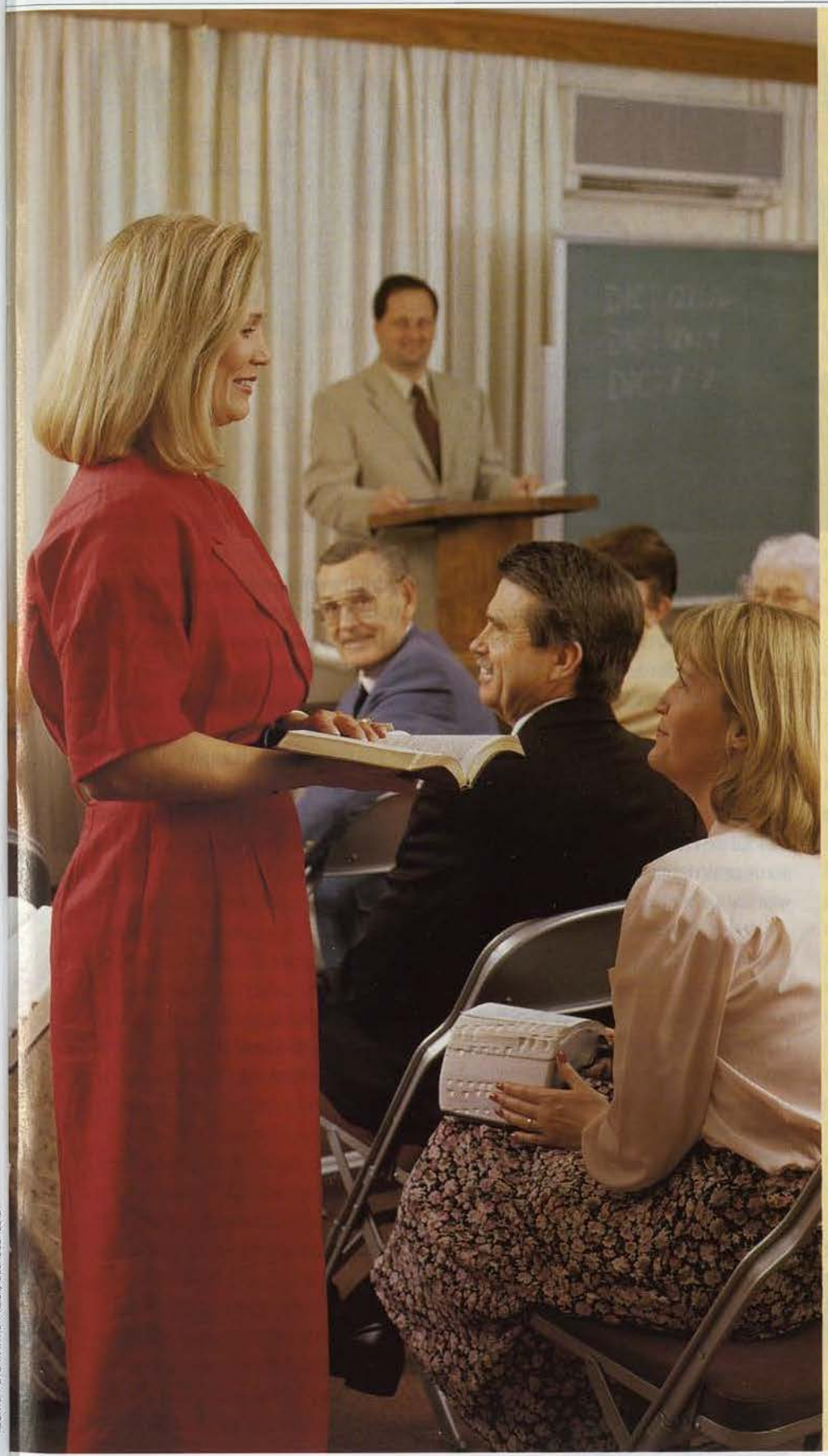

RECHTS: FOTO MATTHEW REIER, GEËNSCENEERD

De presentaties van deze wereldwijde instructiebijeenkomst kunt u aanwenden om een betere leerkracht en leerling te worden. Lees eerst de aanwijzingen in de geelkleurige kaders die in het begin van de presentaties staan, zodat u weet welke ideeën er worden besproken en hoe u die kunt toepassen. Wellicht wilt u in de presentatie ook de teksten en belangrijke zinsneden accentueren en de indrukken opschrijven die u krijgt.

Lees de inleiding van president Packer. Noteer ideeën waar u als leerkracht of leerling aan kunt werken.

Denk na over de volgende vragen en schrijf de ideeën en indrukken op die u krijgt: Wat kan ik doen om er zeker van te zijn dat de Geest aanwezig is bij mijn onderwijs thuis en in de kerk?

Wat is het volgens u wat van president Packer zo'n goede leerling maakt?

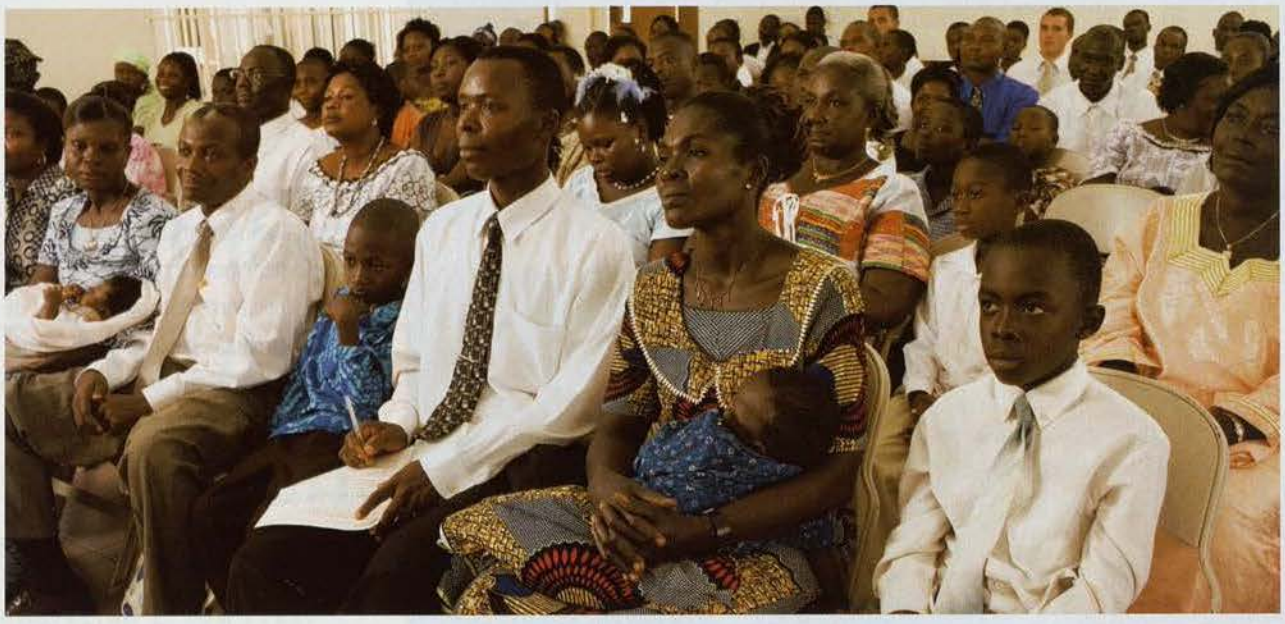

instructiebijeenkomst een betere leerkracht en leerling van het evangelie van Jezus Christus zult worden.

Bereidheid tot leren

Ouderling Perry: President, u hebt een boek geschreven dat, [vertaald], *Onderwijst ijverig* heet. Voor elke functie in de kerk is een doeltreffende leerkracht nodig. Dat is onze belangrijkste roeping. Kunnen we het even hebben over ijverig onderwijzen als een vereiste voor onze verschillende kerkroepingen?

President Packer: Ik werd benoemd tot toezichthouder op het seminarie, maar ik wist er eigenlijk weinig van. Maar ik kreeg die aanstelling, die baan, en werd in zekere zin betaald om in de kerk seminarieleerkrachten te vertellen hoe ze moesten onderrichten en wat ze verkeerd deden. En dat bracht mij erg in verlegenheid, want ik ging naar een les, zag een leerkracht iets doen, en moest dat dan corrigeren terwijl ik wist dat ik dat ook elke keer deed als ik lesgaf, maar ik had er dan wel wat van geleerd.

Ouderling Harold B. Lee en ouderling Marion G. Romney waren altijd aan het onderwijzen en in zekere zin deden ze erg veel moeite om mij iets te vertellen of iets te leren. Ik denk dat de reden dat ze dat deden was — hoewel ik er niet zeker van ben of ze me ooit in die functie of roeping zagen — dat ik één deugd had: ik wilde graag leren en vond dat niet erg. En als je het niet erg vindt, en als je wilt leren, dan zal de Heer je blijven onderwijzen, soms zelfs dingen waarvan je niet eens wist dat je het wilde weten.

Allebei die geweldige leraars leerden mij het een en ander. Als ik broeder Romney tegenkwam, dan zei hij soms: 'Jongen, ik wil je iets vertellen.' Dan wist ik dat mij iets te wachten stond. Hij vertelde me dan dat ik iets deed wat ik eigenlijk niet moest doen, en ik bedankte hem er altijd voor.

Ik leerde al in een vroeg stadium dat het erg belangrijk is om te luisteren naar ervaren oudere mensen. Ik had een ringpresident die eens zei: 'Ik heb altijd geprobeerd me in het gezelschap van grootse mensen te bevinden.' Hij woonde in een dorpje in Idaho, maar hij zei: 'Als er iemand een lezing kwam geven, of een andere bijzondere persoon kwam, probeerde ik er altijd bij te zijn, want dan kon ik iets leren.'

Ik ben altijd geneigd geweest om met oudere mensen om te gaan (en nu ben ik er zelf een). Ik herinner me dat ouderling LeGrand Richards in het Quorum der Twaalf niet zo snel liep als de andere autoriteiten, en ik wachtte altijd op hem, deed de deur open en liep met hem terug naar het gebouw. Op een dag zei een van de autoriteiten: 'Wat ben je toch aardig om zo voor broeder Richards te zorgen.' En ik dacht: je weet niet welke zelfzuchtige reden ik daarvoor heb — want als we samen terugliepen, luisterde ik naar hem. Ik wist dat hij zich Wilford Woodruff kon herinneren, en hij vertelde me van alles. Individueel onderricht maakt grote indruk. En over het algemeen is het individueel onderricht waarbij je terecht wordt gewezen.

Een ander onderwijsbeginsel is vroeg opstaan (zie LV 88:124), maar het makkelijke daaraan is, of eigenlijk het moeilijke, dat je op tijd naar bed gaat en dan 's morgens een en ander overpeinst, als je nog fris bent. Dat is het moment waarop je de ideeën voor je onderwijs krijgt.

LINKS: FOTO MATTHEW REIER, GEÏNSCENEERD; RECHTS: FOTO MATTHEW REIER

Ik weet niet hoe vaak ik een taak heb gekregen waarvan ik geen idee had hoe ik die moest uitvoeren. Gisteren was ik in een bijeenkomst met de algemene autoriteiten. Ik wist dat ik als eerste het woord zou nemen, en ik dacht: wat zal ik zeggen? Maar ik had er vertrouwen in dat het tot me zou komen, en het kwam inderdaad.

De Schriften gebruiken

Ouderling Perry: Waarom is het belangrijk om de Schriften te gebruiken bij het onderricht?

President Packer: Ik heb altijd op de Schriften vertrouwd. Het beste voorbeeld van onderwijs en hoe dat moet, het beste onderwijsmodel, afgezien van het onderwerp, namelijk het evangelie, is de Heer en zijn onderwijs. Daarom ga ik niet graag naar het spreekgestoelte en ga ik niet graag voor een klas staan zonder mijn schriften in mijn hand te hebben. Zoals ik ze nu vasthoud.

Ouderling Perry: President, u hebt die schriften altijd bij u. Elke keer als wij samen op pad waren, had u die schriften bij u. U vertelde ons eens het verhaal van hoe ze een keer nat werden en dat dit alleen maar beter voor ze was, omdat u de bladen daarna sneller kon omslaan.

President Packer: Nou, ik was buiten op het gazon, werd weggeroepen, en liet mijn schriften open op het tafeltje liggen, vergat ze, zoals oude mannen doen, en de sprinklers gingen aan. Ik kwam 's morgens buiten en dacht: o, o, de schriften die ik al vijftig jaar markeer, zijn er geweest. Maar ik kwam erachter dat het de pagina's alleen maar losser had gemaakt. Als ik nieuwe schriften moest kopen, legde ik ze misschien wel in de regen voordat ik ze ging gebruiken.

Ouderling Perry: Men heeft het altijd over de Schriften, maar hoe moeilijk is het niet om je door sommige heen te worstelen. Hoe laat u de Schriften tot leven komen in uw onderwijs?

President Packer: Door vol te houden. Ik herinner me dat ik me vast voornam om het Boek van Mormon te lezen. Ik was een tiener toen. Ik opende het boek en las: 'Ik, Nephi, ben geboren uit goede ouders…' (1 Nephi 1:1). En ik ging verder, las de andere hoofdstukken en leerde het een en ander. Het was interessant en ik kon het volgen totdat ik bij de hoofdstukken uit Jesaja en de oudtestamentische taal van die profeet kwam. Een paar maanden later besloot ik weer aan het Boek van Mormon te beginnen. Ik las: 'Ik, Nephi, ben geboren uit goede ouders', maar elke keer liep ik tegen de hindernis van die hoofdstukken uit Jesaja aan, en ik vroeg me af waarom die erin stonden. Uiteindelijk besloot ik dat ik zelfs die hoofdstukken zou lezen. Dus toen ik een tiener was, hoefde ik alleen maar naar de woorden te kijken. Ik hoefde ze niet te begrijpen, maar kon de bladzijden omslaan en doorgaan. Als je eenmaal in Alma bent, kom je er makkelijk doorheen.

Je moet je voornemen om ze van begin tot eind te lezen, niet hier en daar wat — het Boek van Mormon, het Nieuwe Testament, de Leer en Verbonden, de Parel van grote waarde. Ik heb er jarenlang een gewoonte van gemaakt om elke zomer de Schriften te lezen als we wat tijd voor onszelf hadden, zodat ik mijn geheugen kon opfrissen.

Bid om de gave van onderwijs

Ouderling Perry: Welke raad zou u recente bekeerlingen geven als ze voor het eerst als leerkracht geroepen worden?

President Packer: Ik zou ze zeggen dat ze het aankunnen. Iedereen kan lesgeven. Ik zou ze aanraden te bidden om de gave van onderwijs. Weet u, in het Boek van Mormon is sprake van gaven en er worden enkele genoemd, onder meer met de Geest in het evangelie onderwijzen (zie Moroni 10:8–10). Toen ik dat jaren geleden las, dacht ik: dat is een gave die ik wil hebben — in staat zijn om met de Geest te onderwijzen. Ik kwam er in de Schriften achter dat je erom moet vragen — vraag en u zal gegeven worden — dus zei ik dan tegen ze dat ze moesten blijven vragen, want 'zoekt en gij zult vinden' (zie Matteüs 7:7; 3 Nephi 27:29), en dat de gave verdiend moet worden, maar dat je hem wel kunt krijgen.

De Geest zoeken

Ouderling Perry: Wat zou een leerkracht moeten doen om te zorgen dat hij bij zijn onderwijs de Geest heeft?

President Packer: Een goed leven leiden en om hulp vragen. Ouders

LINKS: FOTO MATTHEW REIER, GEÏNSCENEERD; RECHTS: FOTO MATTHEW REIER

kunnen om hulp vragen. En dan moet je de geboden onderhouden en voortdurend bidden, onophoudelijk bidden om het vermogen en de inspiratie om te weten te komen wat te doen en wanneer het te doen. De Heer zal je niet in de steek laten: 'Ik zal u niet als wezen achterlaten. Ik kom tot u' (Johannes 14:18). 'Wat gij ook in geloof vraagt, gelovende dat gij zult ontvangen' zal u gegeven worden (Enos 1:15). En daar voegt een andere schrifttekst nog iets aan toe — *als* het goed voor je is (zie Moroni 7:26). Het evangelie is erg praktisch.

Misschien ben je op leeftijd en denk je dat je bediening erop zit, of je bent jong en bent bang voor alles, of je bent een moeder die het zo druk heeft met de kinderen, of een vader die allerlei zorgen heeft, maar toch kun je onderwijzen, je kunt bidden en je kunt leiding ontvangen. En er komt antwoord. Je zult gezegend worden door de Heer, dat beloof ik.

Als de Heer onderrichtte, had Hij het altijd over dingen die de mensen kenden. Bijvoorbeeld 'het Koninkrijk der hemelen [is] gelijk aan een sleepnet' (Matteüs 13:47) — het is niet echt een net, maar het lijkt erop; en toen legde Hij uit waarom. En 'het Koninkrijk der hemelen [is] gelijk aan een koopman, die schone parelen zocht' (Matteüs 13:45). Toen vertelde Hij de gelijkenis an de zaaier (zie Matteüs 13:3–8), wat iets was dat in hun belevingswereld paste, en het is niet alleen mogelijk maar uiterst waarschijnlijk dat een maand nadat Hij de gelijkenis van de zaaier had gegeven en het had gehad over zaadjes die op harde grond worden geworpen en op vruchtbare grond, iemand die dit hoorde en uit zaaien ging, met de zaadjes in zijn hand die les opnieuw beleefde.

Als je gelijkenissen en verhalen en illustraties gebruikt, dan blijven ze hangen na de les. Zijn methode was opmerkelijk eenvoudig. Hij was soms vrij streng, maar zijn onderricht was altijd op hun niveau.

Onderwijzen is een heilige roeping, een gewijde roeping. Wat ik volgens mij tegen de leerkrachten zou zeggen, is dat ze nooit in hun eentje lesgeven. Ze hoeven nooit alleen te zijn. Dat heeft de Heer in de Schriften beloofd. Alma heeft gezegd dat de Heer aan elke natie, tong en taal leerkrachten geeft (zie Alma 29:8), en de Heer heeft gezegd: 'Onderwijst ijverig en mijn genade zal met u zijn' (LV 88:78).

Ik weet niet hoe ik in het evangelie moet onderwijzen zonder voortdurend te bidden. Je kunt een gebed niet alleen uitspreken, maar ook denken. Vaak heb ik bij het lesgeven aan een groep of een klas in stilte gebeden: 'Hoe kom ik hier doorheen?' En ik weet niet hoe ik dat moet als ik die macht niet tot mijn beschikking heb.

De verantwoordelijkheid tot onderricht

Ouderling Perry: Onderwijs staat centraal in alle kerkactiviteiten. Wie heeft de verantwoordelijkheid om zich op het onderwijs voor te bereiden?

President Packer: Iedereen is leerkracht — de leider is leerkracht; de volgeling is leerkracht; de raadgever is leerkracht; de ouders zijn leerkrachten. Dus hebben we zelf de verantwoordelijkheid om te onderrichten, om ons de beginselen van goed onderricht eigen te maken. De Heer heeft zijn kerk zo georganiseerd dat wij allemaal alles doen in de kerk. In de Leer en Verbonden staat dat 'ieder mens in de naam van God, de Here, de Zaligmaker der wereld, zou mogen spreken' (LV 1:20). Wat zijn wij gezegend dat wij een lekenpriesterschap hebben, zoals dat heet, waarbij alle broeders het priesterschap kunnen dragen. Alle zusters komen in aanmerking voor een roeping in de kerk, en wij zijn allemaal ouders. Daarom staat onderwijs centraal in alles wat wij doen.

Ouderling Perry: U noemde het onderwijs thuis. Wat is het verschil tussen onderwijs in de kerk en onderwijs thuis? Is er een groot verschil?

President Packer: Thuis is het intiemer en beter en makkelijker en informeler en ouders kunnen het voorbeeld geven. Ouders kunnen kinderen ook dingen leren die een beetje pijnlijk zijn, als ze bijvoorbeeld vragen waarom en alles wat je kunt zeggen is 'daarom', omdat je niet weet waarom, je weet alleen maar dat

LINKS: FOTO MATTHEW REIER, GEËNSCENEERD; RECHTS: FOTO JED A. CLARK, GEËNSCENEERD

Je moet een goed leven leiden en om hulp vragen. Ouders kunnen om hulp vragen. En dan moet je de geboden onderhouden en voortdurend bidden, onophoudelijk bidden om het vermogen en de inspiratie om te weten te komen wat te doen en wanneer het te doen.

het iets is wat je niet moet doen. En we leren ze gehoorzamen, zodat ze dat kennen en begrijpen. En thuis is er die krachtige liefdesband tussen ouder en kind die je niet laat gaan totdat je de les hebt meegekregen.

Onderwijs door de Geest

Ouderling Perry: President, hoe kan de leerkracht de Geest in een les dusdanig overbrengen op de cursisten dat het een zinvolle ervaring voor ze wordt?

President Packer: Allereerst moeten ze weten dat je van ze houdt, dat je ze iets wilt leren. Dan moet je op hun niveau communiceren. We moeten niet met ze praten — zelfs in het evangelie — over onderwerpen die buiten hun belevingswereld liggen. Ook de Heer deed dat niet. De Heer ging met ze om en praatte met ze in het dagelijks leven, en zijn leringen bevonden zich altijd op hun niveau.

Als je ze iets te leren hebt, willen ze dat ook echt. Zelfs tieners — voorál tieners — willen leren. Zij hongeren er echt naar.

Veel leerkrachten denken dat ze tot op de zin voorbereid moeten zijn. Ja en nee. Bij de voorbereiding moet je flexibel genoeg zijn om de cursisten tijdens de les erbij te betrekken en ze vragen te laten stellen. Je moet wat ruimte over laten voor inspiratie.

Wij hebben bijvoorbeeld een geheugensteuntje in de vorm van de Heilige Geest. Als we het moeilijk vinden om in iets te onderwijzen, en we denken na over wie we zijn en wat we doen, is er altijd wel een ervaring die we hebben gehad of een plek waar we zijn geweest of iets dat we hebben gezien dat we in de les kunnen gebruiken. En de Schriften maken daar deel van uit. Het is niet zomaar een boek dat je af en toe leest om te bepalen wat de regels van de kerk zijn.

Vrij veel onderwijs in de kerk gebeurt zo star als in een preek. Maar in klasverband reageren we niet al te goed op preken. In de avondmaalsdienst en bij conferenties wél; maar onderwijs is tweerichtingsverkeer, zodat je vragen kunt stellen. En dat kun je in een les makkelijk aanmoedigen.

Stel dat je een les geeft over de martelaarsdood van de profeet Joseph Smith. Je geeft les in kerkgeschiedenis, je hebt het allemaal bestudeerd, en je weet dat de profeet op 27 juni 1844 om vijf uur 's middags in de gevangenis te Carthage is doodgeschoten. Als je ze vraagt op welke dag en tijd en plaats enzovoort de profeet is doodgeschoten, weet niemand dat. Jij wist dat ook niet totdat je het in het lesboek las. Maar je kunt zeggen: 'Wat was de aanleiding? Wat zou hiervoor de aanleiding zijn geweest?' En zodra je vraagt 'Wat zou…', hebben ze iets te zeggen. Ze kunnen een bijdrage leveren, zelfs de cursisten die zelden hun mond opendoen, hebben dan iets te zeggen. Dus er is een manier om met vragen om te gaan en de klas in de gaten en in de hand te houden. Ga in op vragen. En je kunt gerust vragen stellen in een les.

Je kunt net zomin iets weggeven dat je niet eerst bezat, als dat je kunt terugkeren van een plek waar je nooit bent geweest. Daarom moet je de Geest hebben. ■

LINKS: FOTO MATTHEW REIER, GEËNSCENEERD; RECHTS: FOTO JED A. CLARK, GEËNSCENEERD

LINKS: FOTO JOHN LUKE, GEÏNSCENEERD

Onderwijzen en leren in de kerk

OUDERLING JEFFREY R. HOLLAND
van het Quorum der Twaalf Apostelen

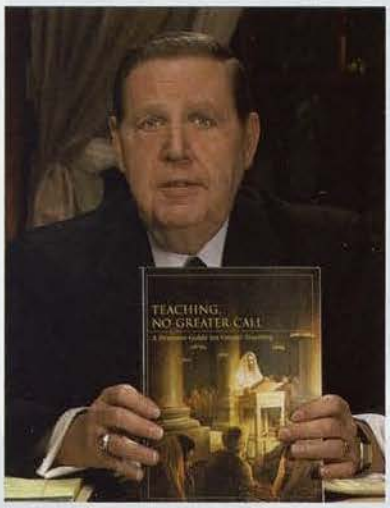

LINKS: FOTO JOHN LUKE, GEÏNSCENEERD

Hoge prioriteit

We danken president Packer en ouderling Perry dat zij een inspirerende basis hebben gelegd voor ons onderwerp van vandaag, en we zijn benieuwd naar de boodschap van president Monson later in de bijeenkomst, die als deksteen zal fungeren.

Het is tekenend voor de hoge prioriteit die de presiderende broeders aan onderwijzen en leren geven dat we de hele wereldwijde instructiebijeenkomst voor leidinggevenden van dit jaar aan dat onderwerp besteden. Misschien is de reden daarvoor duidelijk. We begrijpen allemaal dat de evangelieboodschap pas succesrijk is als die op zo'n manier wordt onderwezen, en wordt begrepen, en wordt nageleefd dat haar belofte van geluk en heil verwezenlijkt kan worden.

Daarom was de laatste opdracht die Jezus vlak voor zijn hemelvaart aan zijn discipelen gaf:

'Gaat dan henen, maakt al de volken tot mijn discipelen en doopt hen in de naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes

en *leert hen* onderhouden al wat Ik u bevolen heb. En zie, Ik ben met u al de dagen tot aan de voleinding der wereld' (Matteüs 28:19–20; cursivering toegevoegd).

Wat de Heiland in deze tekst stelt is dat hoeveel er ook te doen is om het evangelie na te leven — en er komt veel bij kijken om het na te leven — niets van dat alles verwezenlijkt kan worden, tenzij die waarheden aan ons worden geleerd en wij hebben geleerd hoe het evangelie werkt. President Hinckley houdt ons al een paar jaar voor dat we onze mensen dicht bij de kerk moeten houden, vooral de jongeren en nieuwe bekeerlingen. Hij zegt dat we allemaal een vriend nodig hebben, alsmede een taak en voeding met 'het goede woord Gods' (Moroni 6:4; zie ook Gordon B. Hinckley, *De Ster,* juli 1997, p. 71).

Inspirerend onderwijs thuis en in de kerk is een essentieel aspect van gevoed worden met het goede woord Gods. En iedereen heeft de mogelijkheid om die roeping groot te maken — vaders, moeders, kinderen, vrienden, leidinggevenden en leerkrachten in priesterschap en hulporganisaties, leerkrachten, met inbegrip van onze geweldige seminarie- en instituutsleerkrachten, die vandaag meeluisteren. En de lijst is nog lang niet af. In feite is het haast onmogelijk om in deze kerk iemand te vinden die geen leraar is.

Kies enkele ideeën uit de presentatie van ouderling Holland die u als leerling of als leerkracht kunt toepassen.

De bespreking in de les van ouderling Holland concentreerde zich op vijf beginselen. Denk over die beginselen na, stel daarna een plan op om die beginselen aan iemand anders te leren.

Wat bracht ouderling Holland in zijn les over leren en onderwijzen zelf *in de praktijk?*

President Packer zei dat ook in zijn gesprek met ouderling Perry. Hij zei: 'Iedereen is een leraar' — de leider, de volgeling, de ouder, de raadgever. Dan verbaast het ons niet dat de apostel Paulus in een van zijn brieven schrijft: 'God heeft sommigen aangesteld in de gemeente, ten eerste apostelen, ten tweede profeten, ten derde leraars'. Daarna kwam de ruime zegen van wonderen, geestelijke gaven en hemelse verschijnselen (1 Korintiërs 12:28).

Ter onderstreping van de goddelijke opdracht van wie als leerkracht zijn geroepen, zei een jonge apostel, David O. McKay genaamd, in de algemene conferentie van 1916: 'Mensen kunnen geen grotere taak hebben dan onderricht geven aan Gods kinderen' (Conference Report, oktober 1916, p. 57). Dat is nog steeds zo. Uit dat citaat heeft de kerk trouwens de titel van die schitterende handleiding voor leerkrachten genomen: *Onderwijzen — geen grotere roeping*. In dat prachtige jeugdwerklied, 'Ik ben een kind van God' zingen de kinderen hun ouders en leerkrachten dit verzoek toe:

Leid mij, help mij, blijf dicht bij mij,
vraag ik hun steeds weer,
leer mij al wat ik moet doen
dat ik tot hem wederkeer.
(Lofzang 195)

Dat is ieders taak in deze kerk. Die verantwoordelijkheid hebben we allemaal. Wij zijn allemaal kinderen van God en we moeten elkaar onderwijzen; we moeten elkaar leren hoe 'het evangelie werkt'. En dat is wat we vandaag zullen uitleggen.

Ons onderwijs voorbereiden

U kunt aan de materialen op deze tafel zien dat ik probeer een les voor te bereiden. Komt het u bekend voor? Het is de les van vandaag — een les voor u allemaal. Er komt veel kijken bij een les, er is veel tijd mee gemoeid. Wat dat betreft wil ik u adviseren al vroeg te beginnen met de voorbereiding van uw les.

Als ik bijvoorbeeld op zondag les ga geven, zou ik die les de zondag ervoor al doorlezen en erover gaan bidden. Dat geeft mij een volle week om te bidden, inspiratie te zoeken, na te denken, te lezen en attent te zijn op praktische toepassingen die mijn boodschap kracht bijzetten. Dat wil niet zeggen dat u die les zo vroeg al kant en klaar hebt, maar u zult verrast zijn hoeveel er in die week tot u komt, hoeveel God u geeft, dingen waarvan u het gevoel hebt dat u ze moet gebruiken, wanneer u de laatste hand aan uw les legt.

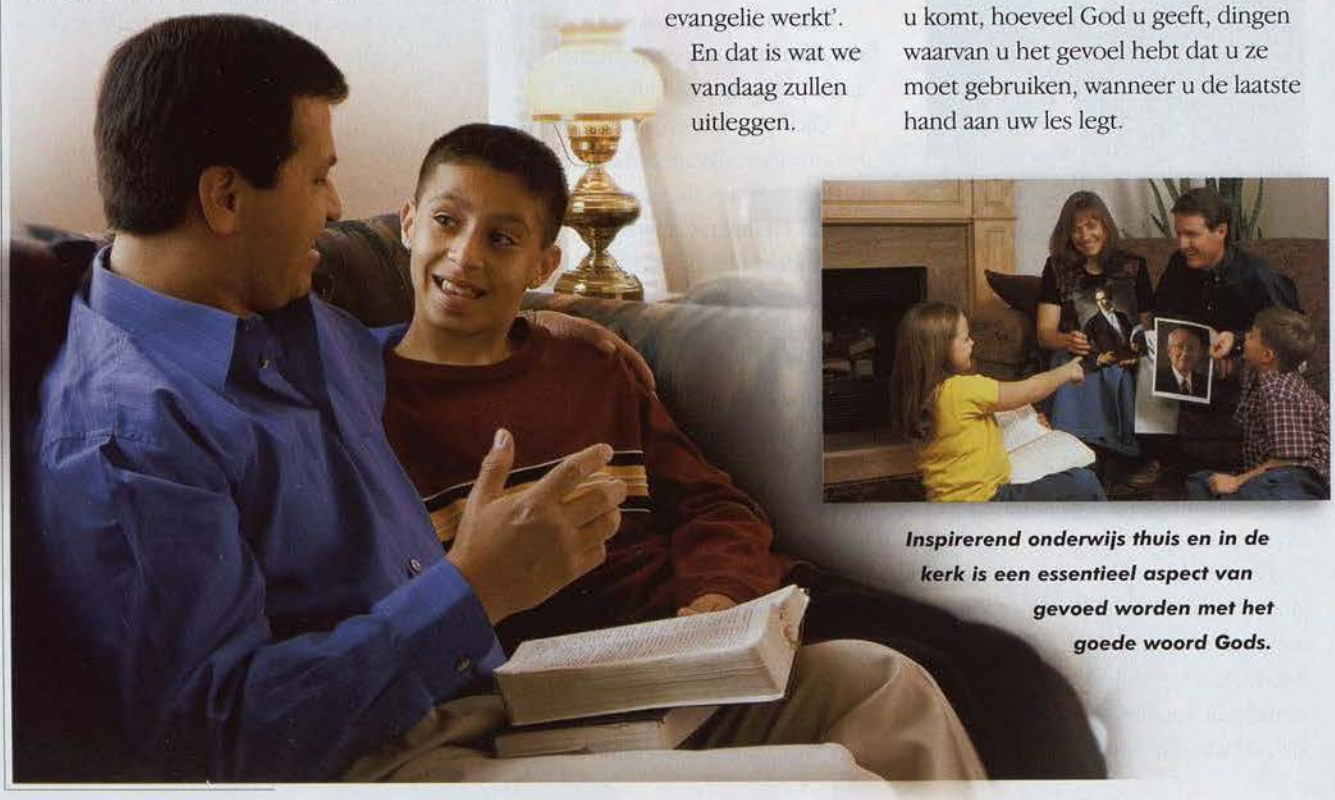

Inspirerend onderwijs thuis en in de kerk is een essentieel aspect van gevoed worden met het goede woord Gods.

UITERSTE LINKS: FOTO ROBERT CASEY; LINKS: FOTO STEVE BUNDERSON, GRENSCENEBD

Bovenaan: Ouderling Jeffrey R. Holland bereidt zich voor op een praktijkles, gegeven in het kader van de wereldwijde instructiebijeenkomst voor leidinggevenden. Hierboven: Enkele leden uit de buurt van Salt Lake City waren gevraagd om deze praktijkles bij te wonen. In de kaders op de volgende pagina's staan aanvullende opmerkingen van hen.

UITERSTE LINKS: FOTO ROBERT CASEY; LINKS: FOTO STEVE BUNDERSON; GEENSCENEERD

En nu we het toch over voorbereiding hebben, wil ik u aanraden de verleiding te weerstaan waar bijna elke leerkracht in de kerk mee te maken krijgt, dat is in elk geval wel mijn ervaring geweest. Dat is de verleiding om te veel stof te willen behandelen, om het uur te willen volproppen — of de leerlingen vol te proppen met meer dan wat ze aankunnen! Houd daarbij twee zaken in gedachten: Ten eerste dat we mensen onderwijzen en niet zozeer een onderwerp behandelen; en ten tweede dat elk lesschema dat ik tot dusver onder ogen heb gekregen veel meer stof aandraagt dan we ooit in de les kunnen behandelen.

Maak u daar dus geen zorgen over. Het is beter om er een paar goede ideeën uit te lichten en een goede discussie op gang te brengen — en tot een goede onderwijsleersituatie te komen — dan verbeten te proberen elk woord in het lesboek te behandelen. Met het materiaal dat voor mij ligt, heb ik al drie of vier keer de hoeveelheid van wat ik vandaag kan zeggen in de mij toegewezen tijd van een lesperiode. Ook ik zal dus, net als u, moeten kiezen; ik houd nog wat stof over dat ik een andere keer zal behandelen.

Een rustige sfeer is absoluut essentieel als u de Geest des Heren in uw klas wilt hebben. Vergeet dat alstublieft niet. Te veel van ons zijn te gehaast. We haasten ons langs de Geest des Heren en voeren onze eigen absoluut onnodige race tegen de klok.

Lesgeven in de praktijk

Nou goed, laten we terugkeren naar die interessante discussie tussen president Packer en ouderling Perry en daar een paar kernzaken uitlichten die ertoe leiden dat we met succes zullen onderwijzen en leren. Daarvoor stappen we nu een leslokaal aan de hoofdzetel van de kerk binnen, waar we een bespreking zullen hebben, zoals u die, naar ik hoop, zondags ook in uw les zult hebben, waar die in de wereld ook plaatsvindt. Dit is onvoorbereid en spontaan, zoals dat ook in uw lessen gebeurt. De leerkracht heeft zich goed voorbereid en gebeden — daar kunt u van op aan — en de leerlingen eveneens. Nu het openingsgebed al is uitgesproken, vertrouwen we op de leiding van de Geest des Heren in onze onderwijsleersituatie.

Welkom in de les. Daarmee hebben we, laat ik zeggen, een klas van gemiddelde omvang, *más o menos*. Soms zal uw klas groter zijn, soms

kleiner, maar de onderwijsbeginselen blijven in essentie gelijk, hoe groot de klas ook is. Hier hebben we 15 absoluut perfecte en prachtige mensen in ons publiek, en u bent de 16de, uit dat wereldwijde publiek.

Luister of u nieuwe ideeën hoort, die alleen u opvallen. Die hoeven niets te maken te hebben met wat we zeggen. Maar zo werkt de Geest. Sta open voor ingevingen over uw onderwijs. En denk eraan: u kunt onderwijzen! U kunt het!

Als we vragen, ontvangen we, en als we kloppen, wordt er opengedaan. Dat moet ons lukken.

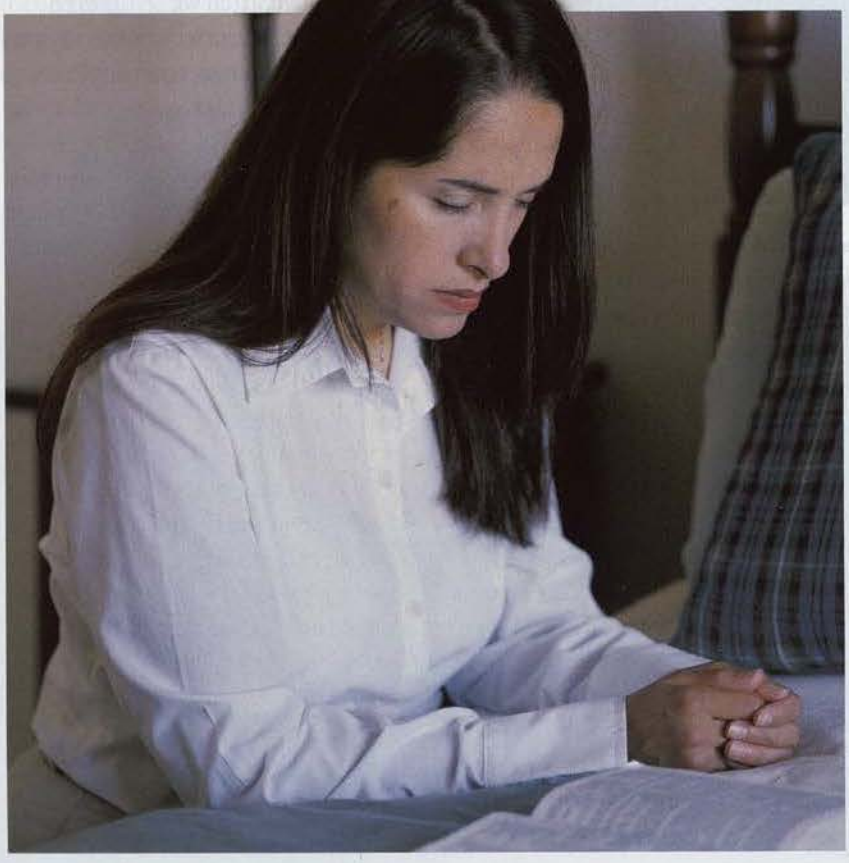

Iedereen kan onderwijzen

Ouderling Perry stelde president Packer halverwege hun gesprek een vraag, die volgens mij ongeveer als volgt was: 'Wat zou u tegen een nieuwe leerkracht zeggen?' Wat zou u iemand adviseren die net als leerkracht is geroepen? Wat zou u iemand zeggen om hem of haar moed in te spreken om de roeping goed te vervullen en er plezier in te hebben?

Broeder Charles W. Dahlquist II: U kunt het.

Ouderling Holland: U kunt het. Iedereen kan onderwijzen. En dat was ook het antwoord van president Packer op de vraag van ouderling Perry.

Hij verwees naar teksten waarin beloofd wordt dat we het kunnen. De Schriften geven altijd extra zekerheid. Weet u misschien een tekst?

Ouderling Jay E. Jensen: Moroni 10:17.

Ouderling Holland: Moroni 10, het laatste hoofdstuk in het Boek van Mormon, is een geweldige samenvattende verhandeling over gaven. Wilt u die tekst voorlezen, broeder Jensen?

Ouderling Jensen: 'En al deze gaven komen door de Geest van Christus; en zij komen tot ieder mens afzonderlijk.'

Ouderling Holland: Dat is geweldig.

Ouderling Jensen: Er wordt niemand buitengesloten.

Ouderling Holland: Er zijn geen uitzonderingen. Soms denken we: 'Iedereen behalve ik, iedereen kan lesgeven behalve ik, of iedereen kan leiding geven behalve ik.' Maar dat is niet het geval. Dit zijn gaven voor iedereen. En nu we het daar over hebben, is een lichte waarschuwing wellicht op zijn plaats. Broeder Jensen, wilt u de eerste paar regels van vers acht lezen.

Ouderling Jensen: 'En voorts spoor ik u aan, mijn broeders, de gaven Gods niet te verloochenen, want het zijn er vele; en ze komen van dezelfde God' (Moroni 10:8).

Ouderling Holland: Ik denk dat we soms een beetje in de verleiding zijn om te 'verloochenen'. We leunen achterover. Als er een roeping komt, of als we voor de klas staan — en dat kan voor iedereen heel beangstigend zijn — dan is er iets dat in ons zegt: 'Dat is niets voor mij, en ik ga dat

FOTO BRYANT LIVINGSTON, GEËNSCENEERD

'Toen ik deel uit maakte van de gemeente Colonia Suiza (Uruguay) was mijn eerste roeping jeugdwerkpresidente. Ik was toen 13 jaar. Ik was de presidente, maar ik gaf ook les. Ik werd aangesteld en kreeg een lesboek. Mijn taak was om de kinderen les te geven en het evangelie te leren. Ik opende het lesboek, maar ik had geen idee hoe ik het moest gebruiken. Daarom bad ik. Ik zei: "Hemelse Vader, ik moet de kinderen volgende week zaterdag les geven. Wilt U mij helpen?" En ik voelde de invloed van de Geest. Ik leerde lesgeven, omdat de Geest mij vertelde hoe ik dat moest doen.'

Zuster Delia Rochon

verloochenen. Ik ga ontkennen dat die gave er is; ik ga ontkennen dat ik die gave kan krijgen. Ik ga, in zekere zin, de geldigheid van de roeping verloochenen.' Dat is in zekere zin wat we zeggen. Maar Moroni zegt hier dat we niet moeten verloochenen: '[Verloochen] de gaven Gods niet [...], want het zijn er vele.'

'Bid en u zult ontvangen'

Ik denk aan iets wat de Heiland zelf heeft gezegd tegen zijn discipelen in het Nieuwe Testament, en er is mij gezegd dat deze belofte, deze schriftuurlijke belofte en verklaring, meer dan enig andere, het meest herhaald wordt in de Schriften. Iemand zei mij dat die wel honderd keer in de Schriften voorkomt. Als iets maar een of twee keer voorkomt, dan kunnen we daar, denk ik, een of twee keer nota van nemen, maar als iets 20 of 40 of 60 of 80 maal herhaald wordt, dan lijkt het mij dat de Heer iets belangrijks te zeggen heeft.

Heeft iemand enig idee over welke belofte we het hebben?

Zuster Vicki F. Matsumori: Ik denk dat u het heeft over die tekst over vragen en kloppen en zult ontvangen.

Ouderling Holland: Dat is het. Zuster Matsumori, nu u ons op het goede pad hebt gezet, wilt u Matteüs 7:7 lezen? Dit staat in de bergrede, een van de vele plekken waar deze belofte voorkomt.

Zuster Matsumori: 'Bidt en u zal gegeven worden; zoekt en gij zult vinden; klopt en u zal opengedaan worden.'

Ouderling Holland: Dank u. Ik hou van de heldere, verfrissende, stellige klank van die belofte. Als we vragen, ontvangen we, en als we kloppen, wordt er opengedaan. Dat moet ons lukken.

En nu hebben zich dus al wat ideeën gevormd. En ik ga zuster Kathy Hughes van ons algemeen ZHV-presidium vragen om het een en ander op het bord te schrijven. Er is een thema aan het ontstaan, ons aangegeven door president Packer in zijn gesprek met ouderling Perry. En dat is 'de gave van onderwijs'. Wilt u dat als kopje op het bord schrijven, zuster Hughes?

We gaan een paar zaken op het rijtje zetten die we willen onthouden over de gave van onderwijs en hoe we die kunnen krijgen. Het idee dat zuster Matsumori ons net geeft, dat is nummer 1: 'bid, zoek en klop' — wat volgens mij het belangrijkst is voor een leerkracht die op zoek gaat naar de gave die God heeft beloofd.

Ouderling W. Rolfe Kerr: Volgens mij is het heel belangrijk om ook de gevolgen te vermelden en die altijd voor ogen te houden. Het gevolg van vragen is dat we ontvangen. Het gevolg van zoeken is dat we vinden. We kloppen en er wordt opengedaan.

Ouderling Holland: Laten we dat op het bord zetten, zuster Hughes, dat we zullen ontvangen. Dat er een belofte aan verbonden is.

Broeder Orin Howell: Daar vind ik Lucas 12:12 goed op aansluiten, daar staat: 'Want de Heilige Geest zal u op het eigen ogenblik leren, wat gij zeggen moet.'

Ouderling Holland: Daarmee wordt de toepassing opengetrokken, want dat zeggen we toch ook voortdurend tegen de zendelingen. We zeggen almaar tegen de zendelingen dat ze hun mond open moeten doen en dat God hun, als ze zich hebben voorbereid en hun best doen, zal ingeven wat ze moeten zeggen als ze dat nodig hebben. Dat is een geweldig, ruim, geheel nieuw idee over vragen en ontvangen op het vastgestelde uur. Dat is een fantastisch vers, Orin.

Zuster Tamu Smith: Ik denk dat de Geest mij, in situaties waarin ik mij als bekeerling opgelaten voelde, omdat ik les moest geven aan mensen die van de pioniers afstammen, aanraakte om iets te zeggen dat je doorgaans niet zou zeggen. In Exodus 4:12 staat: 'Nu dan, ga heen. Ik zal met uw mond

FOTO: BRYANT LIVINGSTON, GEËNSCENEERD

zijn en u leren, wat gij spreken moet.' En ik denk dat we, als we de Geest toestaan zo op ons in te werken om wat te zeggen, zelfs als we niet alle antwoorden hebben, onze hemelse Vader de kans geven om door ons te spreken.

Ouderling Holland: Wat een schitterend vers. In al die jaren dat ik over dit onderwerp les geef, geloof ik niet dat die tekst ooit gebruikt is. Dank u wel, zuster Smith. En de context hier is, uiteraard, die ongelooflijk moeilijke taak van Mozes en van de kinderen van Israël om zich los te maken van hun problemen. En daar krijgen we allemaal mee te maken. Dat is een prima vers, dat zegt: 'maak je geen zorgen, u zult weten wat u kunt zeggen.' Bedankt voor die tekst.

Goed, houd deze teksten in gedachten als u ooit een dergelijk onderwerp behandelt. U kunt deze en nog vele, vele andere gebruiken.

Onderwijs uit de Schriften

Ouderling Steven E. Snow: Veel mensen die geroepen worden als leerkracht laten zich ondersneeuwen door de omvang van de taak, ze voelen zich incapabel en ongeschikt. Maar weet u, als we de bronnen bestuderen die we in handen krijgen, de Schriften ter hand nemen en ons verlaten op de Geest, zullen we merken dat we hulp krijgen. Soms raken we van de kaart, omdat we gewoon niet genoeg weten.

Ouderling Holland: Inderdaad. En dat gevoel kennen we allemaal, iedere leerkracht weet waar ik het over heb. Ik geloof dat ik er niet ver naast zit als ik zeg dat de mensen hier aanwezig zich collectief voor de kerk inspannen om goed materiaal beschikbaar te stellen aan onze mensen. En we hebben echt goed lesmateriaal. We hebben goede lesboeken. Dat wil nog niet zeggen dat het lesgeven vanzelf gaat, maar ze geven wel aan dat we er niet alleen voor staan, we hoeven het wiel niet opnieuw uit te vinden. We hebben heel goed materiaal tot onze beschikking, en daar komen we later nog op terug. Daardoor hoeven we niet met angst en beven te beginnen.

Toen president Packer met ouderling Perry sprak, zei hij: 'Ik vertrouw altijd op [puntje, puntje], hetzij op de kansel, hetzij voor de klas.' Hij zei dat hij zonder [puntje, puntje] nooit ergens naartoe ging. Waarover had hij het?

Zuster Julie B. Beck: De Schriften.

Ouderling Holland: De Schriften, absoluut. Wilt u nummer 2 op het bord zetten, zuster Hughes: 'Onderwijs uit de Schriften.'

Ik denk niet dat we dit kunnen overdrijven of overschatten bij ons onderwijs in de kerk. Dat is duidelijk, we zijn geroepen om in de essentie van het evangelie, de Schriften zelf, te onderwijzen, of het nu in het jeugdwerk is, aan onze volwassenen, onze tieners, thuis of in de kerk. In Alma 31 staat een lievelingsvers van mij, waarin dit misschien krachtiger dan ergens anders in de Schriften naar voren wordt gebracht.

Alma had een heel ernstige taak op zich genomen, een heel moeilijke zending, de zending onder de Zoramieten, en hij had net met Korihor gesproken. En hij bemerkt wat er wel en wat er niet werkt op deze zending, bij deze uitdaging om te onderwijzen en te getuigen.

Broeder Wada, wilt u Alma 31:5 lezen?

Broeder Takashi Wada: 'En nu, daar de prediking van het woord het volk er dikwijls toe bewoog te doen wat rechtvaardig was — ja, het had een krachtiger uitwerking op het gemoed van het volk gehad dan het zwaard of iets anders wat hun was overkomen — daarom achtte Alma het raadzaam dat zij het met de kracht van het woord Gods probeerden.'

Ouderling Holland: Hartelijk dank. Door de jaren heen is dit een lievelingsvers van mij geworden. We hebben allemaal teksten die we keer op

'Ik zal een bepaalde zondagmorgen nooit vergeten. We waren in Athi River (Kenia), en daar was een jongeman die een toespraak in de avondmaalsdienst hield met alleen de Schriften. Daar ging zo'n kracht van uit. Hij zal echt niet ouder dan vijftien zijn geweest. Ik was zo blij en ik dacht: kon iedereen deze jongeman maar zijn getuigenis horen geven; konden we maar allemaal horen hoe hij Christus predikt.'

Zuster Kathleen H. Hughes

LINKS: FOTO BUSATH PHOTOGRAPHY; RECHTS: FOTO MATTHEW REBH, OFFICIEEL NEFKO

We zijn geroepen om in de essentie van het evangelie, de Schriften zelf, te onderwijzen.

keer opslaan, en dat is voor mij deze tekst. 'Daar de prediking van het woord' — de kracht van het woord — 'het volk er dikwijls toe bewoog te doen wat rechtvaardig was', had het 'een krachtiger uitwerking op het gemoed van het volk gehad dan het zwaard', en ze hadden heel wat zwaarden in dit boek en in hun leven, 'of iets anders', alle andere slagvelden, conflicten en moeilijkheden waarmee we te maken hebben gekregen — het woord had 'een krachtiger uitwerking op het gemoed van het volk gehad dan het zwaard — daarom achtte Alma het raadzaam dat zij het met de kracht van het woord Gods probeerden.'

Kracht is een interessant woord. Toen de vrouw de zoom van Jezus' kleed aanraakte in het Nieuwe Testament, zei Hij: 'Ik heb kracht van Mij voelen uitgaan' (Lucas 8:46), dat zou ook voor ons kunnen betekenen dat er door het woord Gods kracht van ons kan uitgaan.

Dus wat Alma hier bedoelt te zeggen is dat we het woord Gods moeten aanwenden, aangezien het zo'n krachtige uitwerking heeft.

Broeder Wada: Ik denk dat iedereen naar de kerk gaat om iets te leren en om gevoed te worden. In het boek Jakob, in Jakob 2:8, staat: 'Ik veronderstel dat zij hierheen zijn gekomen om het aangename woord Gods te horen, ja, het woord [Gods] dat de verwonde ziel geneest.' Het geeft een voldaan gevoel als er iemand na de les naar je toekomt en zegt: 'Dat is precies wat ik wilde horen. Ik had het nodig.'

Ouderling Holland: Diepzinnig — dank u, broeder Wada — want mensen gaan naar de kerk om een geestelijke ervaring te hebben. Daarom gaan ze naar de kerk. We komen en vergaderen ons in de kerk om het woord Gods te horen, om het verklaard te krijgen, we komen voor de Geest, om ons getuigenis te versterken. Als we een moeilijke tijd doormaken, als we genezing nodig hebben, dan is wat de wereld te bieden heeft niet genoeg. Wij komen om genezen te worden door het woord Gods.

Zuster Matsumori: Voor de meeste jeugdwerkleerkrachten is het best moeilijk om kinderen les te geven uit het woord Gods. Ze kunnen nog niet lezen, hebben geen eigen Schriften, zijn er niet vertrouwd mee als ze er thuis niet mee in aanraking komen. Dat kan lastig zijn.

Ouderling Holland: Goede opmerking. Hier is een ervaren jeugdwerkleerkracht die ons er voorzichtig op wijst dat kinderen verschillende ontwikkelingsfases doormaken en dat we daar in ons onderwijs rekening mee moeten houden. Goed dat u ons daar op wijst, zuster Matsumori.

LINKS: FOTO BUSATH PHOTOGRAPHY; RECHTS: FOTO MATTHEW REIER, GEËNSCENEERD

'Op een goede dag zei een zesjarige kleindochter tegen mij: "Ik wil leren hoe ik mijn schriften kan bestuderen." En ik dacht: "Ze is pas zes. Zal ze wel iets leren uit de Schriften dat haar raakt?" Ik zei tegen haar: "Laten we bij 1 Nephi 1 beginnen en eens kijken of je iets leert, en als je het iets zegt, kun je het onderstrepen. En als je er iets over wil zeggen, kun je dat opschrijven." Dus begonnen we met het eerste vers: "Ik, Nephi, ben geboren uit goede ouders..." (1 Nephi 1:1), en daar stopte ze en zei: "Ik heb goede ouders." Uit de eerste zin leerde ze iets. Ze onderstreepte dat in haar schriften, waarna ze zei: "Ik ga het Boek van Mormon vóór mijn doop uitlezen." "Soms", zei ze later, "begrijp ik er niets van." Maar het was belangrijk voor haar om de allereerste keer het eerste vers van het Boek van Mormon te lezen.'

Zuster Julie B. Beck

Broeder Dahlquist: Dat geldt zelfs voor de jongemannen en jongevrouwen. Voordat ze het zullen begrijpen, moeten ze, zoals Nephi zei, de kans krijgen om het toe te passen. Ze moeten zich in de situatie kunnen verplaatsen.

Ouderling Holland: Ze moeten het op zichzelf gaan toepassen (zie 1 Nephi 19:23).

Broeder Dahlquist: De Schriften moeten voor hen tot leven komen.

Ouderling Holland: Ja, en dan hebben we het over heel veel ervaringen hier — ervaringen thuis, ervaringen in het seminarie en instituut. We praten hier over iets waar de jongemannen en jongevrouwen tijd voor nodig hebben. We zullen niet ongeduldig zijn als deze ontwikkeling tijd vergt.

Ouderling Jensen: Tot dusver hebben we ons in onze discussie geconcentreerd op onze vier standaardwerken. We hebben nog andere Schriften.

Ouderling Holland: Ja. U wilt iets zeggen over de levende profeten?

Ouderling Jensen: We hebben goede lesboeken en we hebben tijdschriften en verhalen. Zijn die niet krachtig?

Ouderling Holland: En we hebben fantastisch materiaal, om nog maar te zwijgen over de wereld van de levende profeten en de halfjaarlijkse algemene conferentie-uitzendingen, en de publicaties die hun weg naar de leden vinden. We hebben schatten aan het woord Gods in ons bezit en we behoren die te gebruiken.

Zuster Kathleen H. Hughes: Dan komt er toch een vraag bij mij op. We zien vaak dat men — ouderling Oaks heeft daar in een van zijn toespraken op gewezen — vaak voor kennisgeving aanneemt dat er een lesboek is, maar dat men toch op eigen houtje lesgeeft. Waarom doen we dat? Ik bedoel, hoe kunnen we onze broeders en zusters duidelijk maken dat de handboeken en lesboeken er voor ons nut zijn?

Ouderling Holland: Ja, dat is een goede gedachte, die aansluit bij de opmerking van ouderling Jensen. In het licht van uw geweldige reacties en inzichten — nieuwe inzichten over de kracht van het woord en de genezing, en de hulp en het licht die daaruit voortkomen — moet ik denken aan een verhaal dat president Packer van het Quorum der Twaalf enkele jaren geleden verteld heeft. Hij sprak over een strenge winter in Utah toen er veel sneeuw viel, waardoor de herten gedwongen waren naar de valleien af te dalen. Sommige liepen in de val door hekken en situaties waaraan ze niet gewend waren in hun natuurlijke leefomgeving. Welwillende, kundige instanties schoten te hulp en probeerden die herten te voederen en ze die winter in leven te houden. Ze zorgden voor hooi en gooiden dat, zo goed en zo kwaad als het ging onder die omstandigheden, overal neer. Toen later bleek dat een groot aantal van die herten was verhongerd. De mensen die de beesten moesten ruimen zeiden naderhand dat hun magen vol hooi zaten, maar toch waren ze door de honger omgekomen. Ze waren gevoederd, maar ze waren niet gevoed.

Elke leerkracht moet eraan denken dat we moeten worden 'gevoed door

LINKS: FOTO BUSATH PHOTOGRAPHY; RECHTS: FOTO STEVE BUNDERSON, GEËNSCENEERD

'Soms als je lesgeeft, probeer je samen te werken met de Geest, te onderwijzen met de Geest, de Schriften te gebruiken. Maar de ervaring die ik heb, is dat het de Geest is die verbanden legt tussen ons onderwijs en de behoefte van de leerling. En daarom komt er soms een leerling naar mij toe die zegt: "Dankuwel dat u juist dat heeft gezegd", en dan denk ik bij mijzelf: "Heb ik dat gezegd? Wanneer dan?" En dan denk ik dat die persoon in werkelijkheid de stem van de Heer heeft gehoord, en dat alles wat ik gedaan heb is, door de Schriften, door de Geest, een sfeer te creëren waarin die leerling de benodigde boodschap kon ontvangen.'

Zuster Delia Rochon

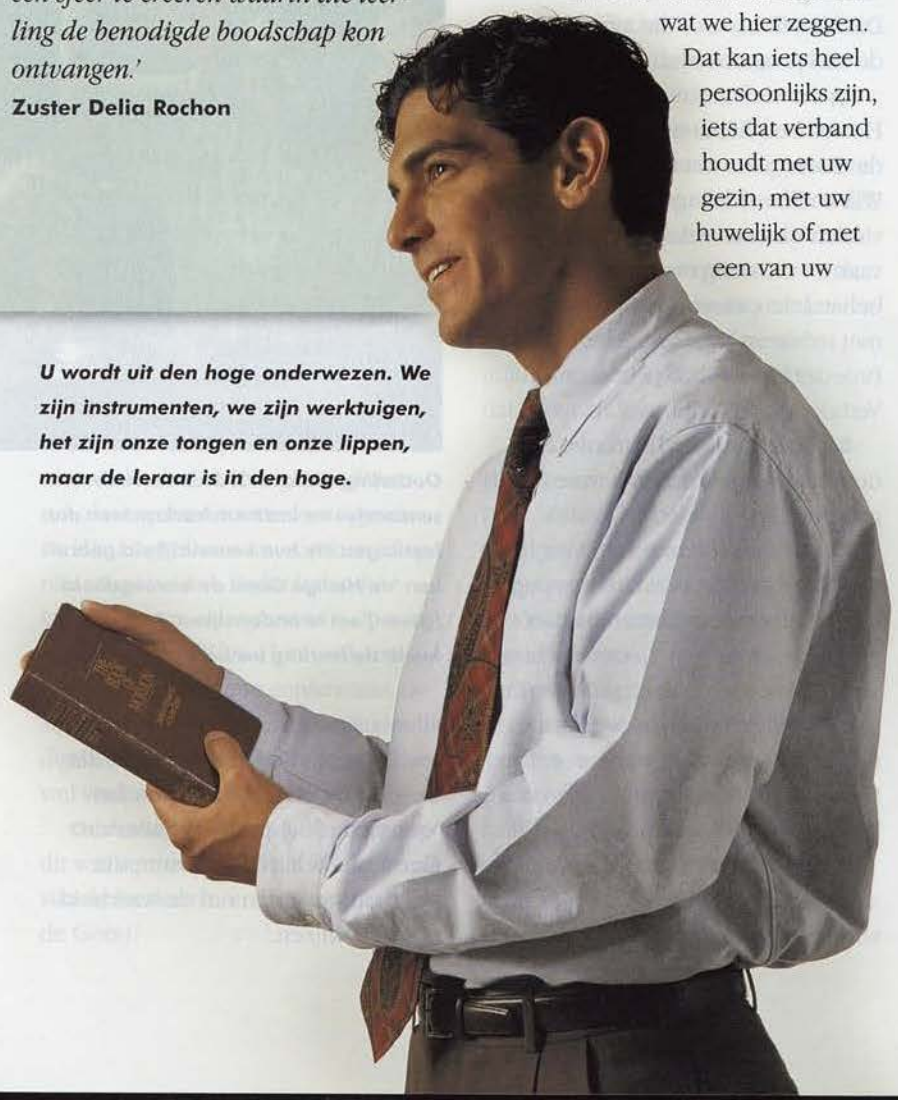

U wordt uit den hoge onderwezen. We zijn instrumenten, we zijn werktuigen, het zijn onze tongen en onze lippen, maar de leraar is in den hoge.

het goede woord Gods'. En wij kunnen ook onze maag vullen, dat kan deel van de pret zijn, maar de kern van ons onderwijs is de voeding die is verankerd in het woord Gods.

Onderwijs door de Geest

Zuster Hughes, wilt u zo vriendelijk zijn om punt drie te noteren: 'Onderwijs door en met de Geest.'

De Geest des Heren is de echte leraar, en daarom heb ik eerder gezegd: 'Luister.' Luister met uw hart. Luister met uw ziel, en dan kunt u gevoelens of ingevingen hebben die niets te maken hebben met wat we hier zeggen. Dat kan iets heel persoonlijks zijn, iets dat verband houdt met uw gezin, met uw huwelijk of met een van uw kinderen, maar dat is de Geest, en Hij is de echte leraar.

In Leer en Verbonden 43:16 staat dat u uit den hoge onderwezen zult worden. We zijn instrumenten, we zijn werktuigen, het zijn onze tongen en onze lippen, maar de leraar is in den hoge.

Het komt het onderwijs ten goede als iedereen weet wie we in de klas hebben en elkaar een beetje beter leren kennen, vandaar dat we het nu even over Orin Howell gaan hebben.

Orin, wanneer ben je lid van de kerk geworden?

Broeder Howell: Ik ben in juni 1996 lid geworden.

Ouderling Holland: Waar ben je lid van de kerk geworden, broeder Howell?

Broeder Howell: In Bosnië.

Ouderling Holland: Waarom was u in Bosnië, broeder Howell?

Broeder Howell: Ik was toen in militaire dienst.

Ouderling Holland: Waar en in wat heeft u zich in Bosnië laten dopen?

Broeder Howell: Ik ben in Tuzla gedoopt, in een tot kapel omgebouwde oude Russische bar, in de motorkap van een tank; die hebben we omgedraaid, de kapel ingedragen en als vont gebruikt.

Ouderling Holland: Dit is een geweldige jongeman in militaire dienst, die onder de indruk is van andere heiligen der laatste dagen in de krijgsmacht, en hij ontvangt een getuigenis van het evangelie en wil zich laten dopen. Dus de motorkap van een tank werd, in een oorlogssituatie, gedemonteerd en ondersteboven gekeerd, waardoor er een soort

LINKS: FOTO BIJSATH PHOTOGRAPHY; RECHTS: FOTO STEVE BUNDERSON, GEËNSCENEERD

'Onze belangrijkste zekerheid is de eerlijke ingeving van de Heer — de ingeving dat u het instrument van de Heer bent, want dit is zijn klas, dit is zijn kerk en dit is zijn volk. Reageer dan eerlijk op die ingeving. Doorgaans geeft het leerplan ons een raamwerk, een cursus en richting voor het hele lesjaar. Maar we zijn als leerkracht minder dan we kunnen zijn in de handen van de Heer als we niet bereid zijn om, wanneer dan ook, dat speciaal voorbereide lesonderdeel opzij te leggen en in te gaan op een ingeving van de Heer. We moeten zeggen: "Nu is het moment. Dit is de tijd voor een leermoment."

'Ouders hebben hier vaak mee te maken. Ouders dienen dat leermoment aan te grijpen, omdat ze wellicht geen tweede kans krijgen. We moeten ons zo goed mogelijk voorbereiden, daarna moeten we erop vertrouwen dat er zich dankzij de Heer onverwachte mogelijkheden in de klas kunnen voordoen. We moeten erop voorbereid zijn om te gaan waar Hij ons naar toe leidt.'

Ouderling Jeffrey R. Holland

kuip ontstond, gevuld met water, en Orin vulde die kuip. Hij liet zich dopen. Orin: Wie heeft jou in die situatie tot lid van de kerk bevestigd?

Broeder Howell: U, ouderling Holland.

Ouderling Holland: In de zomer van 1996 had ik de eer om Orin Howell in Tuzla (Bosnië) tot lid van de kerk te bevestigen, terwijl daar een oorlog aan de gang was en ons leven, in letterlijke zin, in gevaar was. Deze geweldige jongeman is nu een hogepriester, die de kerk hier in de Salt Lake Valley dient. We zijn blij dat hij vandaag deel uitmaakt van onze klas. Dank je, Orin, voor die info. Nu kent de klas je een beetje.

Laten we nu samen met broeder Howell het thema 'Onderwijzen met de Geest' eens wat nader bekijken. Wilt u allen afdeling 50 opslaan. Daar vinden we een reeks verzen die we vaak en uitvoerig met de zendelingen behandelen, maar die wij eigenlijk met iedereen behoren te behandelen. Broeder Howell, wilt u Leer en Verbonden 50:13 lezen?

Broeder Howell: 'Daarom stel Ik, de Heer, u deze vraag: Waartoe zijt gij geordend?'

Ouderling Holland: Laten we hier, om dit vers een ruimere toepassing te geven, het woord *geordend* door *geroepen* vervangen. *Geordend* houdt verband met het priesterschap, maar we hebben het nu over de roeping om te onderwijzen in het algemeen. Dus: 'Daarom stel Ik, de Heer, u deze vraag: Waartoe zijt gij [geroepen]?'

Goed, broeder Howell, leest u het antwoord van de Heer in vers 14 maar voor.

Broeder Howell: 'Om mijn evangelie te prediken door de Geest, namelijk de Trooster, die werd uitgezonden om de waarheid te onderwijzen.'

Ouderling Holland: Die tekst bevestigt nog eens wat we al eerder hebben gezegd en wat we proberen duidelijk te maken, dat de Geest de echte leerkracht is. Ik ben niet de leerkracht, en u evenmin. We moeten allemaal openstaan voor hemelse leiding, voor de Heilige Geest, die de leerkracht is. Wij moeten het 'evangelie […] prediken door de Geest, namelijk de Trooster, die werd uitgezonden om de waarheid te onderwijzen.'

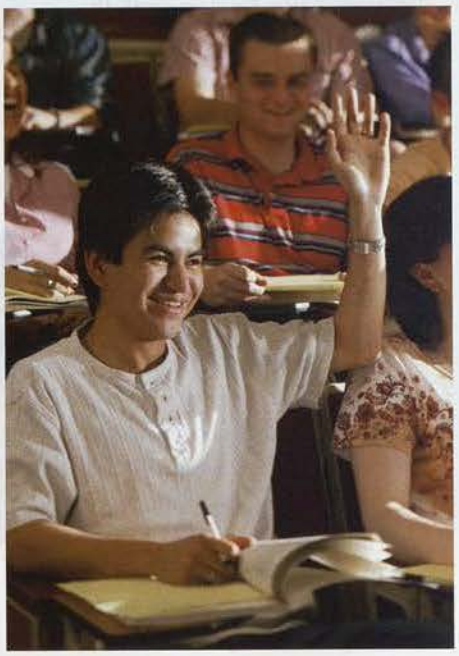

Ouderling Richard G. Scott vertelde seminarie- en instituutsleerkrachten dat leerlingen die hun keuzevrijheid gebruiken 'de Heilige Geest de bevoegdheid [geven] om te onderwijzen. Dan onthoudt de leerling uw boodschap beter.'

LINKS: FOTO ROBERT CASEY; GEÏNSCENEERD

Maar pas op: Wat gebeurt er als we het op een andere manier proberen te doen? Wat gebeurt er als we zonder de Geest proberen te onderwijzen, of zonder acht te slaan op de Geest, of zonder voor de Geest open te staan? Wat vindt de Heer van dat soort onderwijs?

Zuster McKee, wilt u vers 18 lezen?

Zuster Maritza McKee: 'En indien het op een andere wijze gebeurt, is het niet van God.'

Ouderling Holland: Wilt u het nog een keer voorlezen? Het staat er zo duidelijk.

Zuster McKee: 'En indien het op een andere wijze gebeurt, is het niet van God.'

Zuster Beck: Betekent dat dan dat als ik mijn lesmateriaal bestudeer en een lesschema maak, ik dat plan niet kan gebruiken? Ik bereid mij voor, maar ik moet erop bedacht zijn om mijn schema weg te leggen en mij door de Geest te laten leiden?

Ouderling Holland: Wil iemand reageren op die vraag, voordat ik er op inga? De vraag is terecht.

Broeder Dahlquist: Weet u, het is niet zo dat de Geest begint te fluisteren als u opstaat om uw les te geven en Hij u ingeeft om uw voorbereiding niet te gebruiken. Ik denk dat die influisteringen al beginnen bij de voorbereiding van de les. Het heeft veel weg van de algemene conferentie. De algemene conferentie heeft een geweldige invloed op ons leven, maar er gaat wel veel voorbereiding aan vooraf.

Ouderling Holland: Oké, laten we dit wat verder uitwerken. Wat is de rol van de leerkracht en wat is de rol van de Geest?

Zuster Beck: Ik heb mij voorbereid; ik heb eraan gewerkt. Maar dan blijkt dat er iemand in mijn klas met een probleem zit en dat verandert de dynamiek van de les. Kunt u me uitleggen hoe de wisselwerking is tussen voorbereid zijn en geleid worden om te zeggen wat er in mijn hart opkomt of om misschien een andere schrifttekst te gebruiken?

Ouderling Holland: Dat is een prima vraag, waar elke leerkracht mee te maken krijgt.

Ouderling Kerr: Ik denk dat het belangrijk is om je niet door je voorbereiding en al je werk te laten vastpinnen op het lesschema, maar het meer te zien als de achtergrond en open te staan voor de influisteringen.

Ouderling Holland: Het zou niet juist zijn om de klas in te lopen en te zeggen: 'Ik heb me niet voorbereid, maar de Geest zal ons zeker leiden.' Aan de andere kant moeten we ons ook niet zo angstvallig aan het lesschema vasthouden dat we alle influisteringen in de les negeren, dat is het andere uiterste.

Ik denk dat zuster Beck ons in de richting van een combinatie van de twee stuurt. We hebben ons voorbereid, maar we staan open voor de Geest, en we hebben de vrijheid om van koers te veranderen als de Geest dat aangeeft.

Ouderling Snow: Wat we voor ogen moeten houden, is dat elke leerling wellicht met een enigszins andere influistering van de Geest naar huis gaat. Daarom is het zo belangrijk dat de Geest aanwezig is. Maar velen van ons hebben meegemaakt dat de leerkracht, als er een goede discussie op gang is gekomen, zegt: 'We hebben een heel goede discussie, maar ik wil nu verder gaan met de les.'

Ouderling Holland: Ja, dat komt mij bekend voor.

Ouderling Snow: En dan laten we waardevolle kansen verloren gaan.

'Ik zag een prachtig voorbeeld toen ik met twee zendelingen naar een les ging. Zij gaven de vijfde les. De ene zendeling was een Duitser en beheerste de taal. Hij was al geruime tijd op zending. De andere was nog niet zo lang op zending. Het was de eerste keer dat hij de vijfde les gaf.

'En ik keek toe. De ene was zeker van zichzelf; hij was een goede zendeling. Hij straalde vertrouwen uit. De ander steunde een beetje meer op zijn lesschema, maar toen ik daar zo zat en die twee gadesloeg, voelde ik dat de Geest in beider onderwijs was. Hoe ervaren we dus als leerkracht wel of niet mogen zijn, de Geest kan door ons spreken waar we ook zijn, als we ons deel hebben gedaan. Het was geweldig.'

Broeder Charles W. Dahlquist II

LINKS: FOTO ROBERT CASEY; GEÏNSCENEERD

Ouderling Holland: Ja, dat doen we. En dat zijn situaties waarbij we ons moeten leren openstellen voor die ingevingen, zodat we doen wat de situatie ten goede komt en die gelegenheid aangrijpen.

Zuster Hughes: Weet u, dat is voor mij altijd al een interessante en enigszins verwarrende aangelegenheid geweest. Hoe weten we, en hoe kan een leerkracht weten dat hij of zij onderwijst met de Geest? Ik weet het niet. Ik kan niet zeggen dat ik er altijd zeker van ben dat de Geest er is.

Ouderling Holland: Wil iemand daarop reageren? Hoe kan een leerkracht weten of zij of hij met de Geest lesgeeft? Waar let u op om te weten of dat gebeurt, of heeft u gewoon het geloof en de hoop dat dat inderdaad gebeurt ook al weet u het niet altijd?

Ouderling Jensen: Ik heb dezelfde vraag. En ik vraag me af of het antwoord niet, althans voor mij, in Leer en verbonden 50:21–22 staat:

'Daarom, hoe komt het dat gij niet kunt begrijpen en weten dat wie het woord door de Geest der waarheid ontvangt, het ontvangt zoals het door de Geest der waarheid gepredikt wordt?

'Daarom begrijpen hij die predikt en hij die ontvangt elkaar en beiden worden opgebouwd en verblijden zich tezamen.'

Ouderling Holland: Als je hart zich verblijdt, Kathy, als je blijdschap voelt, dat lijkt mij een aanwijzing.

Ouderling Jensen: Is de leerkracht voortdurend aan het woord zonder anderen aan het woord te laten? Ik heb hier een citaat in mijn schriften dat verband houdt met deze tekst, waar ik, zeker na onze les van vandaag, nog meer waardering voor heb gekregen. Ouderling Scott heeft dit in een instructiebijeenkomst van CES behandeld: 'Zorg ervoor dat de leerlingen meedoen met de les, want als een leerling zijn keuzevrijheid op die manier gebruikt, krijgt de Heilige Geest de bevoegdheid om te onderwijzen. Dan onthoudt de leerling uw boodschap beter. Als leerlingen waarheden onder woorden brengen, worden die waarheden in hun ziel bevestigd en sterken ze hun getuigenis' (Richard G. Scott, *To Understand and Live Truth* [toespraak voor docenten van CES, 4 februari 2005], p. 3).

Ouderling Holland: Dat is geweldig. Dat doet mij denken aan wat president Marion G. Romney ooit heeft gezegd: 'Ik weet het altijd als ik onder invloed van de Heilige Geest spreek, want dan leer ik iets wat ik nog niet wist.' Hij is de leerkracht, en plotseling zegt of denkt hij iets waar hij nog niet eerder aan gedacht had — of als hij er wel eerder aan gedacht had, komt dat weer met nieuw inzicht, met nieuwe kracht tot hem. Dat zijn aanwijzingen dat u met de Geest onderwijst.

In veel gevallen zullen we het niet weten. We doen alles wat we kunnen, en we hopen dat er in de harten van mensen honderden dingen gebeuren vanwege deze ervaring of andere kerkervaringen, maar dat zullen we nooit te weten komen.

Misschien maakt dat wel deel uit van de goddelijke roeping van de leerkracht, om een instrument te zijn en erop te vertrouwen dat hij of zij zo geestelijk en zo toegewijd is als maar kan, en dan zal het wonder van persoonlijke openbaring keer op keer plaatsvinden. Ik vind dit denkbeeld over leren en een leerkracht zijn veel voldoening geven.

'Ik denk dat ik gerust kan zeggen dat onze les niet geslaagd is als iemand na afloop aan de deur zegt: "Nou, dat was leuk." Als het voor de leerling bij de deur ophoudt, dan denk ik dat er iets wezenlijks aan ons onderwijs ontbreekt, het wezenlijke dat niet mag ontbreken. Onze instructie dient zo bezielend, zo geestelijk aangenaam, zo nieuw en interessant te zijn, dat de leerling bij zichzelf denkt: "Ik heb vandaag zo veel gevoeld, dat ik er vanmiddag, morgen, volgende week en volgende maand nog steeds aan zal denken." Op die manier zal onze les een eigen leven gaan leiden en tot nieuwe gedachten uitnodigen.

'Het gevaar is niet denkbeeldig dat een les zo apart en zo imponerend is dat de leerlingen er 45 minuten van in de ban zijn en zeggen: "Tjonge, ik kan niet wachten tot volgende week op de volgende goede les" — om in de week of maand die volgt geen moment te denken aan het belang van de leer waarin is onderwezen.'

Ouderling Jeffrey R. Holland

RECHTS: FOTO MATTHEW REIER, GEËNSCENEERD

De verantwoordelijkheid om te leren

Punt 4: 'Zorg dat de leerling verantwoordelijkheid neemt voor wat hij of zij leert.'

Wat doe je als je een klas krijgt waar niet veel leven in zit — waarin iemand met zijn lichaamshouding zegt: 'Probeer me maar wat te leren. Ik zit lekker onderuit, laat mijn hoofd hangen en ga mijn schoenen bestuderen. En als ik naar u kijk, kijk ik chagrijnig.' Misschien is het niet altijd zo erg, maar ik heb voor zulke klassen gestaan. We kennen allemaal situaties waarin niemand echt zin had om iets te leren. Hoe kunnen we hen aan het leren krijgen?

Zuster Beck: Soms besteed ik veel aandacht aan het bedenken van goede vragen. Maar het lijkt erop dat wat we zeggen is: hoe meer we hen tot het stellen van vragen krijgen, hoe meer zij gemotiveerd zijn om iets te leren.

En toen moest ik eraan denken dat Joseph Smith, toen hij dat vers in Jakobus las, hij vragen begon te krijgen en zich begon af te vragen: 'Hoe kom ik dat te weten? En zal ik het ooit te weten komen? En als ik geen antwoord krijg, zal ik het nooit weten.' En hij wilde het dolgraag weten toen hij het aan God vroeg. Maar dat is voor mij de uitdaging als leerkracht — niet zozeer de vragen die ik stel, maar wat er gebeurt om anderen ertoe aan te zetten vragen te stellen, zodat de Heilige Geest ze iets kan leren.

Ouderling Holland: Een van mijn lievelingsboekjes in de kerk is geschreven door een goede vriend van mij aan de BYU, Dennis Rasmussen, getiteld *The Lord's Question.* Het is een voorbeeld van hoe de Heer altijd op die manier onderwijst. Al in de tijd van Adam vraagt de Heer: 'Waar zijt gij?' (Genesis 3:9.) Hij weet precies waar Adam is. Hij wil weten of Adam weet waar Adam is. Daarom stelt Hij de vraag: 'Adam, waar zijt gij?' En ook — 'Wist gij niet, dat Ik bezig moet zijn met de dingen mijns Vaders?' (Lucas 2:49.) Het leven van de Heiland draaide om het stellen van vragen. Veel van de openbaringen — ik weet niet hoeveel, ik heb ze niet geteld, maar veel van de openbaringen in de Leer en Verbonden kwamen in reactie op een vraag die de profeet of andere broeders aan de Heer stelden.

Zuster Matsumori: Ik zit ook een beetje met dit onderwerp waar het kleine kinderen betreft, al vanaf dat president Packer zei dat hij wilde leren. Maar om eerlijk te zijn denk ik dat dat moeilijk is, te denken dat de leerling verantwoordelijkheid neemt voor leren, vooral voor kleine kinderen. Hoe doet een jeugdwerkleerkracht dat dan?

Ouderling Holland: Dat is een goede opmerking. Wat doet u als dat het geval is en u bent de leerkracht? U moet wel een les geven. Tussen twee haakjes, het is dan wel punt 4, omdat we wel weten dat dit punt iets verder en dieper gaat, maar ook een punt waar we waarschijnlijk niet genoeg over praten. Laten we dus eens wat dieper ingaan op de vraag van zuster Matsumori. Een kind, een seminariecursist, een veertienjarige leraar of een lauwermeisje — soms blijven ze niet bij de les of geven ze voor niet bij de les te zijn. Ze hebben

Hoe meer vragen we kunnen ontlokken aan de leerlingen, des te meer we hen betrekken in het leerproces.

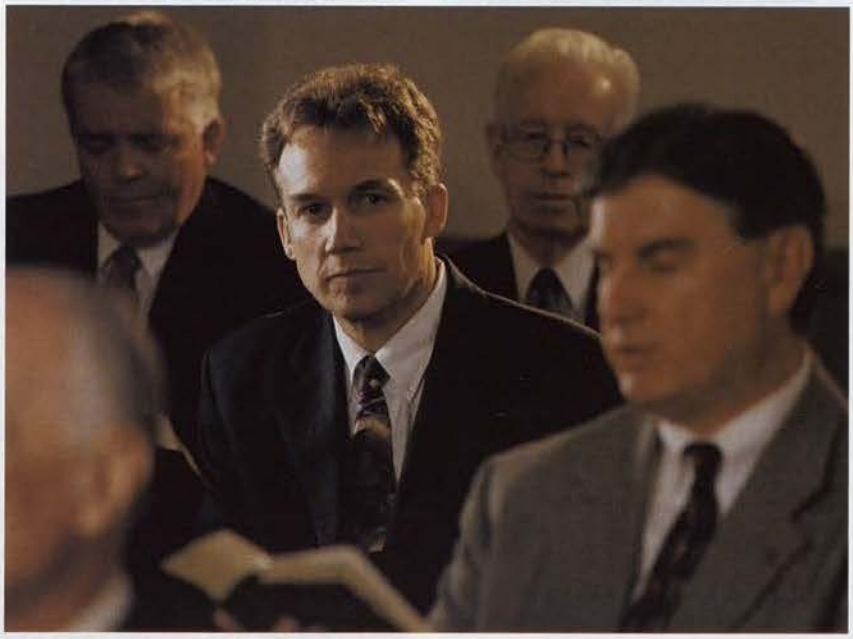

RECHTS: FOTO MATTHEW REIER, GEËNSCENEERD

waarschijnlijk meer interesse dan ze laten blijken, maar ze doen alsof ze niet geïnteresseerd zijn. Hoe gaan we daarmee om? Hoe gaan we ze helpen?

Broeder Wada: Een leerervaring hoef je niet per se in de klas te hebben. Soms gebeurt het erna. Toen ik de kerk onderzocht, onderwezen de zendelingen mij in iets en pas een week later moest ik er weer aan denken en zei ik: 'Dat is het.' We hoeven dus niet te denken dat het allemaal in de les gebeurt.

Ouderling Holland: Goede opmerking. Ik ben er zeker van dat de Geest des Heren een week of hoe lang ook op u heeft ingewerkt.

Dat is het klassieke geval van een onderzoeker in de kerk. We willen dat de Geest uren en dagen op hen inwerkt, of hoe lang ook nadat de zendelingen vertrokken zijn of voordat zij terugkomen voor de volgende les.

Zuster Naomi Wada: Soms hebben kinderen zo veel vragen, terwijl ik een heleboel voorbeelden, verhaaltjes of platen heb, die ik dan niet allemaal kan gebruiken, omdat ik het druk heb met het beantwoorden van hun vragen. Is dat wel goed? Ik probeer het eenvoudig te houden, en als ik maar één onderwerp behandel en ze dat bijbreng, dan voelen zij zich daar prettig onder.

Ouderling Holland: Goed. U zegt dat beter dan ik aan het begin deed. Probeer niet te veel te doen. Bij een jeugdwerkkind, nou ja, misschien bij elk kind, of bij een van ons, als we een idee, een beginsel, iets van waarde kunnen overbrengen, iets wat broeder Wada een week later nog voelt, dan is dat waarschijnlijk belangrijker dan een voorbeeldige les. Misschien is dat een geruststelling. Maak u er geen zorgen over.

Ouderling Kerr: Wat zij zojuist gezegd heeft, heeft mijn ogen geopend. Want wat kan er nou beter in een les gebeuren dan dat de kinderen of de volwassenen vragen gaan stellen?

Ouderling Holland: Nu komen we ergens.

Ouderling Kerr: Ze denken erover na.

Ouderling Holland: En hoe gaan we om met een situatie waarin de leerling niet meedoet en de last een poosje op u rust?

Broeder Bruce Miller: Moeten we dan gewoon met de les doorgaan, of moeten we die onderbreken en nog wat meer doen om de Geest uit te nodigen, hoewel we al een lied, een gebed, een opbouwende gedachte hebben gehad? En als de Geest er dan nog niet is, gaan we dan door met de les of stoppen we en zeggen we: 'Oké, hoe krijgen we de Geest hier?'

Ouderling Holland: Wil iemand hier op reageren?

Ouderling Snow: Ik denk dat het een langetermijnproces is. Het gebeurt niet in de eerste les. Soms moet je je best ervoor doen, en dan komt er een moment dat het gebeurt, dat de Geest er is en dat iedereen bijdraagt tot de les. En dan stop je en zeg je: 'Heeft u in de gaten wat er nu gebeurt? Ziet u het verschil?'

Ouderling Holland: Zuster Hughes zei eerder: 'Hoe weten we dat de Geest er is?' Dat is wellicht, anders gezegd, de vraag waarop broeder Miller graag een antwoord krijgt — met een klas hier voor mij die niet meedoet, hoe weet ik hoe ik het er van afbreng? En de kern van dat alles voor de klas en voor u is *hoe u zich voelt?* Voelt u dat de Heer bij u is, dat Hij van u houdt, dat u uw best hebt gedaan, dat Hij van uw klas houdt? Als we maar iets voor het evangelie kunnen voelen, als we elkaar maar liefhebben, dan denk ik dat het een begin is. En als die kinderen er niet voor openstaan, dan kunt u ze misschien nog niet iets leren, maar u kunt ze wel liefhebben. En als u ze vandaag liefhebt, misschien kunt ze morgen dan iets leren.

Maar dat hebben wij volledig in de hand. Dat alles hangt niet van hen af. We kunnen hen van begin tot eind liefhebben, en dan gebeuren er wonderen, de soort wonderen waar u het over hebt.

Als ik, de leerkracht, wil dat u, de leerling, vragen gaat stellen, moet ik dat wellicht een beetje aanmoedigen, zoals we dat hier hebben gedaan. Misschien moet ik een vraag stellen

'Heb geduld, en verlies bovenal de Geest niet. Het heeft geen enkele zin om ons beledigd te voelen, boos te worden of teleurgesteld te zijn, als de leerlingen in het geheel geen interesse in onze goed voorbereide les lijken te hebben. We moeten geduldig en liefdevol blijven. Er gaat meer om in hun hart dan we denken.'

Ouderling Jeffrey R. Holland

RECHTS: DEL PARSON; *DE HEER JEZUS CHRISTUS*; FOTO MATTHEW BEER; GEÏNSCENEERD; BOVENAAN RECHTS: FOTO BRY COX

die dan van alle kanten bekeken wordt, en hoef ik eigenlijk niet meer te doen dan de discussie in goede banen te leiden, om de leerlingen mee te laten doen.

Op dit punt aangekomen wil ik even iets duidelijk stellen. Een leerkracht kan weten dat broeder Merrill in de algemene conferentie over een bepaald onderwerp heeft gesproken en zeggen: 'Mooi zo. Ik ga in de mediatheek dat videofragment halen. Dat speel ik voor de klas af, zodat ze broeder Merrill horen.'

Als u dat wil doen, prima. Dat kan geen kwaad zo af en toe. Maar audiovisuele middelen zijn niet meer dan hulpmiddelen. Ze zijn geen vervanging van de les. Gebruik ze zoals u specerijen in een gerecht verwerkt — om smaak te geven, iets toe te voegen, te accentueren, te verrijken. Een kaart, een plaat, een videoclip of een opsomming op het bord — die kunnen vaak het verschil maken tussen een goede les en een uitstekende les. Maar niemand wil een maaltijd van alleen kruiden. Daarom vraag ik u allemaal niet met de visuele middelen te overdrijven. Ze kunnen de leerkracht niet vervangen, ze kunnen het lesmateriaal niet vervangen, en ze kunnen zeker niet de Geest des Heren vervangen. Gebruik ze dus wanneer u ze nodig hebt.

Ik vraag u allemaal niet met de visuele middelen te overdrijven. Gebruik ze wanneer u ze nodig hebt.

Zuster Wada: Nou, ik heb een kind in mijn klas dat de les zo af en toe flink verstoort, en dan stel ik mij dat kind voor in witte kleding, als een geestkind van God. Waar het op neerkomt is dat we allemaal kinderen van God zijn, en dat die geest, hoewel nog klein van gestalte, naar de aarde is gekomen om iets te leren, en dat er een reden is dat hij in mijn klas zit. Die gedachte helpt mij enorm.

Ouderling Holland: Hartelijk dank. Dat is een lieve opmerking.

Broeder Howell: Wat ik hoor is dat de leerkracht soms de leerling is en de leerling de leerkracht.

RECHTS: DEL PARSON, DE HEER JEZUS CHRISTUS. FOTO MATTHEW REIER, GEÏNSCENEERD; BOVENAAN RECHTS: FOTO BRY COX

'Ik ging naar het ochtendseminarie, waar ik het gevoel had dat mijn seminarieleerkracht ons echt wat wilde leren. Hij ging ervan uit dat we zijn boodschap in ons opnamen. Soms kwamen we in onze pyjama naar het seminarie; soms brachten sommigen kussen en dekens mee; soms waren er meisjes die onder zijn les hun nagels zaten te lakken. Gelukkig hadden we een seminarieleerkracht die ervan uitging dat we naar hem luisterden. Het was niet zo dat we met de les meededen, maar er is geen dag in het seminarie voorbijgegaan dat ik niet oplette en met mijn oren en hart luisterde naar wat hij te zeggen had.

'Als leerkrachten gedaan hebben wat zij moesten doen en de Geest aanwezig is, dan denk ik dat we ervan uit kunnen gaan, dat de leerlingen luisteren.'

Zuster Tamu Smith

Ouderling Holland: Bijna altijd, bijna altijd, leert de leerkracht meer dan de leerlingen. Dat is een van de vreugden van onderwijzen.

Getuigen

Laten we afronden. Punt 5, één woord: 'Getuig.'

Dat wil ik tot slot duidelijk maken, dat iedere leerkracht zijn of haar les in de kerk of thuis, moet afsluiten met een getuigenis.

Al jaren geniet ik van het verhaal dat broeder Packer vaak heeft verteld over de zondagsschoolleerkracht van de jonge William E. Berrett. Voor een nogal rumoerige klas riep men een oude Deense broeder als leerkracht. Dat leek geen gelukkige keuze. Hij kende de Engelse taal niet zo goed, had nog een zwaar Deens accent, was veel ouder, had grote werkhanden. Toch moest hij deze jonge, onstuimige jongens les geven. Deze keuze had gewoon heel erg slecht kunnen uitvallen. Maar broeder William E. Berrett zei altijd — en dat deel wordt door broeder Packer geciteerd — dat deze man hen over alle barrières heen, over alle beperkingen heen, onderwees, deze man wist het hart van die 15-jarige rouwdouwers te bereiken en hun leven te veranderen. En het getuigenis van broeder Berrett was: 'We hadden onze handen aan het vuur van zijn geloof kunnen warmen.'

Dat is wat iedere leerling minstens verdient. Misschien geven we niet de schitterendste lessen. Misschien gaan we wel vreselijk onhandig om met de audiovisuele middelen die er zijn. Maar we kunnen wel iedere leerling zich laten warmen aan het vuur van ons geloof.

Ik ben door de jaren heen heel teleurgesteld dat prachtige lessen, gegeven door loyale, begaafde leerkrachten, meestal worden beëindigd met iets als: 'O, de bel gaat. Broeder Jansen wilt u het slotgebed uitspreken?' En dan is de les voorbij. Er volgt geen afronding, geen contact met de klas, geen opsomming van wat er is gezegd, van waar we naartoe gaan, en wat de Heer wil dat we doen. In sommige gevallen — en hier ben ik een beetje onredelijk en overdrijf ik een beetje, maar dat is om iets duidelijk te maken — in sommige gevallen wordt er niets gezegd over wat de les zou moeten betekenen in het leven van de leerling of de leerkracht. Dan vraag ik me toch naderhand af: 'Hoe zou hij daarover denken? Ik vraag me af welke gevoelens zij daarover heeft of wat dat voor hem of haar betekent.' Er wordt zoveel werk verzet om de leerlingen een leerstelling, een beginsel, een kaart, een videoclip bij te brengen, maar geen spoor van een getuigenis van de kant van de leerkracht, niets dat aangeeft hoe de leerkracht over die leer of dat beginsel denkt, terwijl hij verondersteld wordt ons te leiden, te helpen en dicht bij ons te blijven.

President J. Reuben Clark heeft eens gezegd: 'Ons geloof moet niet moeilijk te herkennen zijn.' Mag ik dat herhalen? 'Ons geloof moet niet moeilijk te herkennen zijn.' Zaai nooit twijfel. Vermijd uzelf op de voorgrond te plaatsen. Probeer uw klas niet te imponeren met hoe briljant u bent. Imponeer hen met hoe briljant het evangelie is. Maak u geen zorgen over de verblijfplaats van de verloren stammen of de drie Nephieten. Maak u wel zorgen om de leerling, wat er in zijn hart omgaat, wat er zich in haar ziel afspeelt, om de honger, om de geestelijke behoeften van onze mensen, waar ze soms wanhopig naar op zoek zijn. Onderwijs ze. En, bovenal, getuig tot ze. Heb ze lief. Geef uw getuigenis vanuit het diepst van uw ziel. Dat is het belangrijkste dat u dat hele lesuur tegen ze kunt zeggen, en u kunt er iemands geestelijke leven mee redden.

Zeg dat u '[uit] de kracht van [uw] ziel' spreekt (Alma 5:43). Een prachtige zinsnede. Ik wil uit de kracht van mijn ziel getuigen. Als we ons daartoe gedreven voelen, kunnen we de aanwezigen vragen wat Alma toen aan zijn toehoorders vroeg, namelijk: 'Denkt gij niet dat ik die dingen voor mijzelf weet?' Hij vervolgt: 'Ik getuig tot u te weten dat deze dingen waarover ik heb gesproken, waar zijn. (...) Ik zeg u dat ik voor mijzelf weet dat [ze waar zijn]' (Alma 5:45, 48).

Ik weet dat God leeft en dat Hij van ons houdt. Ik weet dat Jezus de Christus is, de Zoon van de levende God, de Heiland en Verlosser van de wereld. Ik weet dat dit zijn kerk is, en ik weet dat onderwijs belangrijk is.

Daarom weet ik dat de hemelen ons te hulp zullen komen als we onderwijzen zoals we hier hebben besproken. En dat is niet alles; dit is slechts het begin; welkom bij de zoektocht naar de gave van onderwijs. Maar als we op zoek gaan naar die gave en erom bidden, als we — in geestelijke

zin — zullen vragen en zoeken en kloppen, als we de Schriften bij ons onderwijs zullen gebruiken, als we door en met de Heilige Geest lesgeven, als we de leerling verantwoordelijk maken voor wat hij leert, en als we getuigen van de waarheid waarin we les hebben gegeven, zal God in ons hart en in het hart van de leerlingen de boodschap van het evangelie van Jezus Christus verankeren.

Broeders en zusters, vlakbij en veraf, in de buurt en aan de andere kant van de wereld, het evangelie van Jezus Christus betekent alles voor mij. Het betekent echt alles voor mij. Het is mijn hele leven. Het is mijn hoop, mijn veiligheid en mijn zoektocht naar eeuwig heil. Het is alles wat ik mijn kinderen en mijn kleinkinderen toewens.

En hoe ik mij voel over het evangelie, komt door u, omdat mensen zoals u mensen zoals mij hebben onderwezen. Ergens in die kleine jeugdwerkklasjes en op die eerste gezinsavonden en in het diakenenquorum en op een zending en in alle plaatsen waar we ons bevinden, heeft iemand zoals u iemand zoals mij onderwezen. En ik ben nog niet wat ik zou willen zijn. Ik ben niet alles wat ik moet zijn, maar wat ik ook zal zijn dank ik aan goede leerkrachten, vanaf mijn dierbare ouders en ieder ander goed mens die mijn leven heeft beïnvloed, met inbegrip van de magnifieke raden en quorums waarin ik nu zitting heb, waarin ik word onderwezen door het Eerste Presidium en het Quorum der Twaalf, andere algemene autoriteiten en geweldige leidinggevenden van hulporganisaties zoals u.

Ik getuig van de liefde. Ik weet dat God ons liefheeft. En ik weet dat ten dele omdat ik u liefheb. En ik vind het heerlijk om te onderwijzen. Ik bid dat we er beter in zullen worden. In de naam van Jezus Christus. Amen. ■

De gave van onderwijs

1. Vraag, zoek en klop in geestelijke zin.
2. Onderwijs uit de Schriften.
3. Onderwijs door en met de Geest.
4. Zorg dat de leerling verantwoordelijkheid neemt voor leren.
5. Getuig.

Voorbeelden van goede leerkrachten

PRESIDENT THOMAS S. MONSON
Eerste raadgever in het Eerste Presidium

We hebben geluisterd naar een paar van de beste leerkrachten die de kerk rijk is, van wie we hele goede tips hebben gekregen over de aspecten en beginselen van goed onderwijs.

Zoals gezegd zijn we in zeker opzicht allemaal leerkracht en is het onze plicht om zo goed mogelijk te onderwijzen.

Ik wil een aantal personen onder uw aandacht brengen, wier voorbeeld een diepe indruk bij mij achterliet en die mij belangrijke en onvergetelijke lessen leerden.

Iedereen heeft een verhaal te vertellen

Ik denk aan een van onze emeritus algemene autoriteiten, ouderling Marion D. Hanks, een uitstekende leerkracht in het seminarie, het instituut, en de kerk in het algemeen. Hij maakte daarbij gebruik van veel verschillende onderwijstechnieken.

Op een keer was ouderling Hanks in een zendingsgebied. Hij hield een gesprek met elke zendeling in dat gebied. Ik had een taak vervuld in een aangrenzend gebied en kreeg een lift naar het vliegveld samen met ouderling Hanks en de zendingspresident.

Ouderling Hanks zei tegen de zendingspresident dat hij heel blij was dat hij met iedere zendeling had kunnen spreken. Hij zei dat hij bij een van de zendelingzusters het gevoel kreeg haar te vragen hoe zij dacht over haar zending en haar roeping als zendelinge.

Zij had hem verteld dat haar nederige vader, een boer, veel offers had gebracht voor de Heer en zijn koninkrijk. Twee zoons waren al op zending toen hij het met haar had over haar stille verlangen om ook op zending te gaan en hoe de Heer hem geholpen had om dat mogelijk te maken.

Hij was zijn akker opgelopen om met de Heer te praten, om Hem te zeggen dat hij geen bezittingen meer had die hij kon verkopen of als onderpand voor een lening kon gebruiken. Hij wilde weten wat hij moest doen om zijn dochter op zending te sturen. Hij kreeg het gevoel dat hij uien moest telen. Hij dacht dat hij het verkeerd begrepen had. Uien zouden niet goed groeien in dat klimaat: niemand daar teelde uien; en hij had geen ervaring met de uienteelt.

Toen hij de Heer een tijdje zijn bezwaren kenbaar had gemaakt, kreeg hij weer de ingeving om uien te gaan telen. Dus leende hij geld van de bank, kocht uienzaad, zaaide en verzorgde, en bad.

Het weer werkte mee en hij haalde een rijke uienoogst binnen. Hij verkocht de oogst, betaalde zijn schulden aan de bank, de overheid en de Heer, en stortte de rest van het geld op een rekening op naam van zijn dochter — voldoende om haar op zending te laten gaan.

Welke ingevingen krijgt u over leren en onderwijzen terwijl u de ervaringen van president Monson leest? Welke soortgelijke ervaringen hebt u als leerling of als leerkracht gehad die doen denken aan de voorbeelden in de toespraak?

Hoe komt in elke ervaring die president Monson vertelt de kracht van de leringen van de Heiland naar voren? Bid en bedenk wat u kunt doen om het voorbeeld van de Heiland te volgen.

FOTO: BUSATH PHOTOGRAPHY; HEINRICH HOFMANN, CHRISTUS EN DE RIJKE JONGELING (DETAIL); MET DANK AAN C. HARRISON CONROY CO.

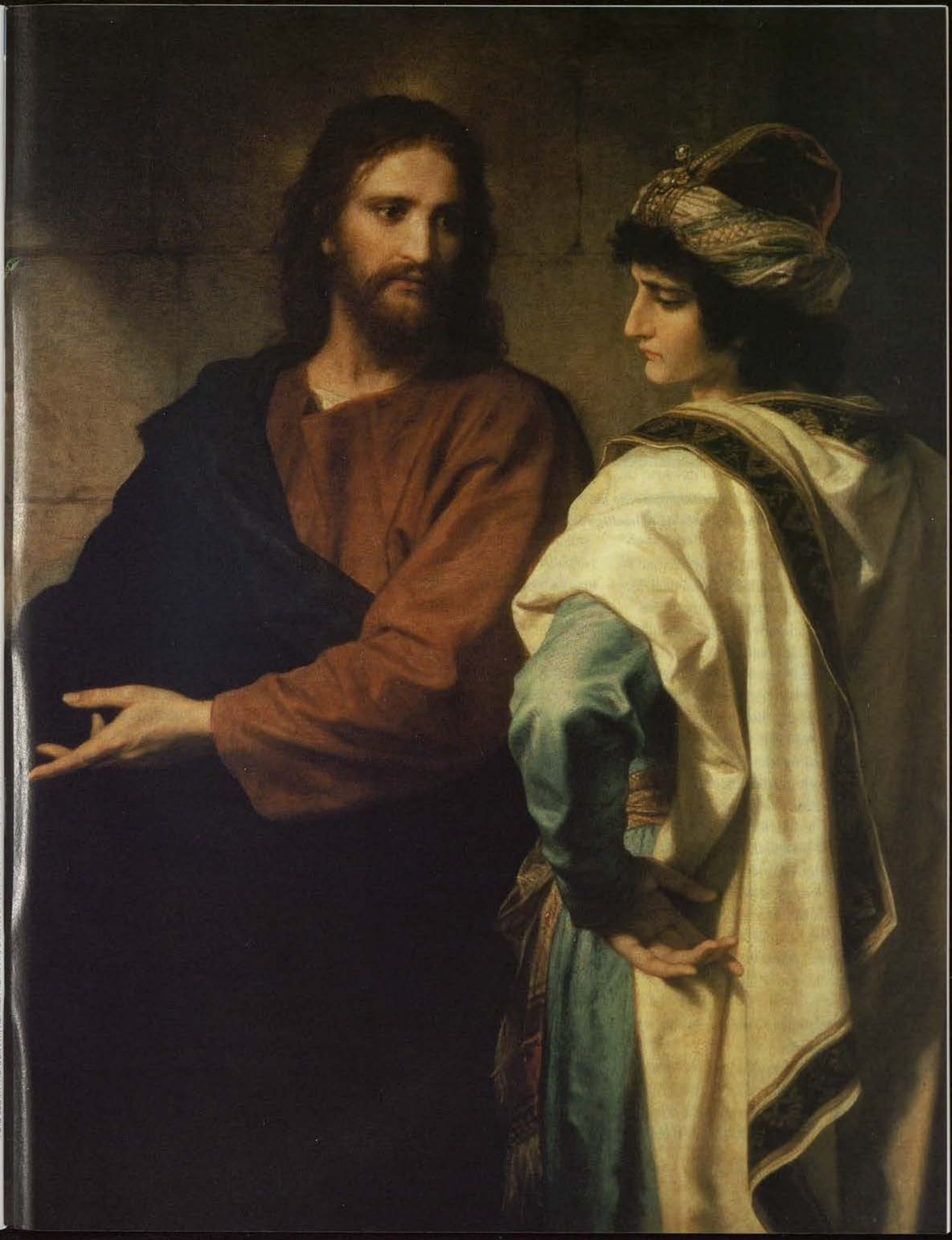

FOTO BUSATH PHOTOGRAPHY; HEINRICH HOFMANN, CHRISTUS EN DE RIJKE JONGELING (DETAIL); MET DANK AAN C.HARRISON CONROY CO.

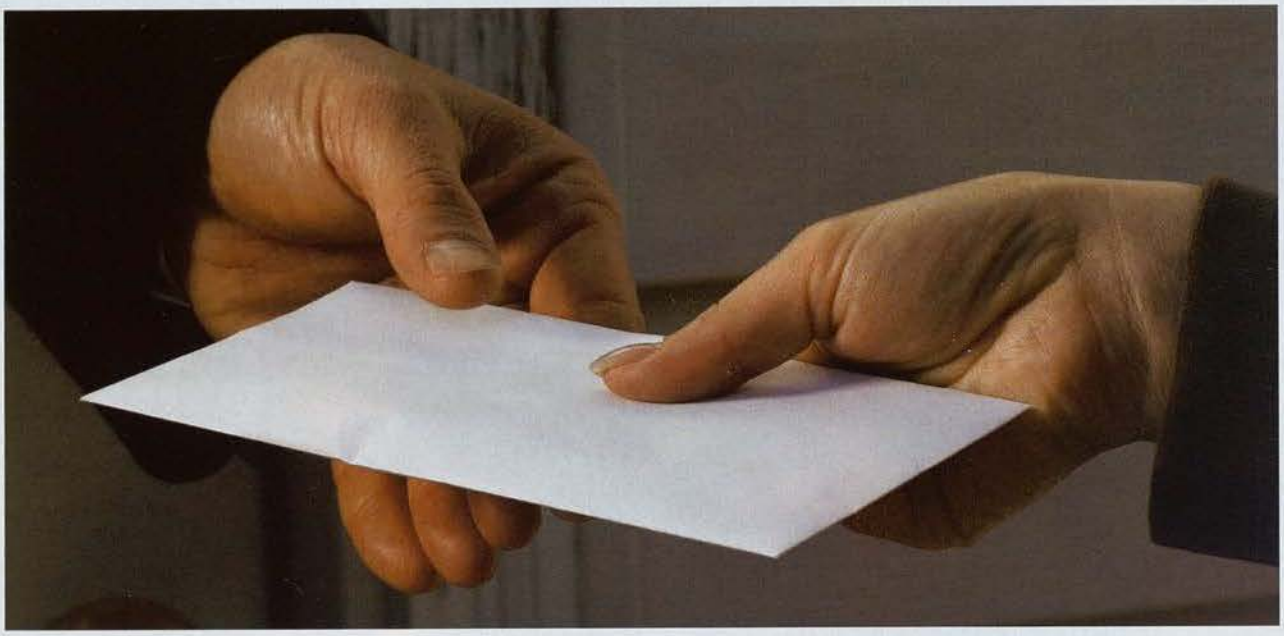

De witte envelop met het zuurgespaarde geld uit ons feestpotje ging van de tere hand van onze lerares over in de behoeftige hand van de rouwende vader.

Ouderling Hanks zei toen tegen de zendingspresident: 'Ik zal haar verhaal nooit meer vergeten, noch het moment, de tranen in haar ogen, haar stemgeluid, of mijn gevoelens toen ze zei: "Broeder Hanks, het valt mij makkelijk te geloven in een liefdevolle hemelse Vader die mijn behoeften kent en die mij in wijsheid zal helpen als ik nederig ben."'

Ouderling Hanks leerde mij een hele belangrijke les: ieder kind in de klas, iedere jongeman of jongevrouw, elke seminarie- of instituutscursist, iedere volwassene in de cursus Evangelieleer, iedere zendeling — ja, ieder van ons — heeft een verhaal te vertellen. Luisteren is een essentieel onderdeel van onderwijzen en leren.

'Het is zaliger te geven dan te ontvangen'

Als kleine jongen kwam ik onder de invloed van een heel doeltreffende en geïnspireerde lerares, die naar ons luisterde en van ons hield. Ze heette Lucy Gertsch. In onze zondagsschoolklas gaf ze ons les in de schepping van de wereld, de val van Adam en het zoenoffer van Jezus. Zij liet ons in haar klas kennismaken met hooggeëerde gasten als Mozes, Jozua, Tomas, Paulus en uiteraard Christus. Hoewel we ze niet zagen, leerden we ze lief te hebben, te eren en na te doen.

Nooit was haar onderwijs zo bewogen of invloedrijk als de zondagmorgen dat ze bedroefd mededeelde dat de moeder van een van de kinderen in de klas was overleden. We hadden Billy die morgen gemist, maar we wisten niet waarom hij er niet was.

De les had die morgen als thema: 'Het is zaliger te geven dan te ontvangen' (Handelingen 20:35). Halverwege de les sloeg onze lerares het lesboek dicht en opende onze ogen, onze oren en ons hart voor de heerlijkheid van God. Ze vroeg: 'Hoeveel geld zit er in ons feestpotje?'

Het was crisistijd, vandaar dat we trots waren op ons antwoord: 'Vier dollar en 75 cent.'

Toen stelde ze op lieve toon voor: 'Billy's familie heeft weinig geld en veel verdriet. Wat zouden jullie ervan denken als we vanmorgen naar Billy's huis toegaan en zijn vader ons geld geven?'

Ik zal nooit het groepje vergeten dat drie straten ver naar het huis van Billy ging en hem, zijn broer, zijn zussen en zijn vader begroette. Zijn moeder was merkbaar afwezig. Ik zal altijd de herinnering koesteren aan de tranen in ieders ogen toen de witte envelop met ons zuurgespaarde geld van de tere hand van onze lerares overging in de behoeftige hand van de rouwende vader.

We huppelden bijna terug naar de kerk. Ons hart was lichter dan het ooit geweest was, onze vreugde groter, en ons begrip ook. Een door God geïnspireerde lerares had haar jongens en meisjes een eeuwige les in goddelijke waarheid gegeven: 'Het is zaliger te geven dan te ontvangen.'

Een parafrase van de woorden van de discipelen op de weg naar Emmaüs is zeer wel van toepassing op haar: 'Was ons hart niet brandende in ons,

FOTO'S CHRISTINA SMITH

terwijl [zij] ons de Schriften opende?' (Lucas 24:32).

Lucy Gertsch kende ieder van haar leerlingen. Ze ging altijd even langs bij wie een zondag niet geweest was of wie nooit kwamen. We wisten dat zij om ons gaf. Niemand is haar of de lessen die zij ons leerde ooit vergeten.

Vele, vele jaren later, toen Lucy's leven ten einde liep, ben ik haar gaan opzoeken. We haalden herinneringen op uit die dagen zo lang geleden toen ze onze lerares was. We spraken over alle kinderen in de klas en hoe het hen was vergaan. Haar liefde en zorg besloeg een mensenleven.

De Geloofsartikelen

Een andere geïnspireerde lerares in mijn leven was Erma Bollwinkel, een lid van het jeugdwerkbestuur in onze ring. Ze hield ons voortdurend voor hoe belangrijk het was om de geloofsartikelen uit het hoofd te leren. Het was zelfs zo dat we pas een jeugdwerkdiploma kregen als we alle Geloofsartikelen uit het hoofd konden opzeggen — een hele opgave voor jongens zo onstuimig als wij, maar we hielden vol en slaagden. Daardoor heb ik mijn leven lang de Geloofsartikelen vlekkeloos kunnen opzeggen.

Ik ben in het Quorum der Twaalf Apostelen jarenlang verantwoordelijk geweest voor Oost-Duitsland, ofwel de Duitse Democratische Republiek. Mijn kennis van de Geloofsartikelen kwam mij bij deze taak zeer goed van pas. In de twintig jaar dat ik toezicht hield op dat gebied, herinnerde ik onze leden daar bij elk bezoek altijd aan het twaalfde geloofsartikel: 'Wij geloven onderdanig te moeten zijn aan koningen, presidenten, heersers en magistraten, door het gehoorzamen, eerbiedigen en hooghouden van de wet.'

Onze bijeenkomsten achter het Ijzeren Gordijn, zoals dat toen heette, werden altijd in de gaten gehouden door het communistische regime. Toen we in het begin van de jaren tachtig aan overheidsfunctionarissen vroegen of we een tempel in dat land mochten bouwen, en later toen we vroegen of jonge mannen en vrouwen uit dat land elders in de wereld een zending konden vervullen, en buitenlanders in hun land een zending konden vervullen, luisterden ze en zeiden toen: 'Ouderling Monson, we hebben u twintig jaar in de gaten gehouden, en we zijn tot de conclusie gekomen dat we u en uw kerk kunnen vertrouwen, omdat we weten dat u uw leden leert de wetten van ons land te gehoorzamen.'

Ik geef u nog een voorbeeld hoe belangrijk het is om de Geloofsartikelen te leren. 45 jaar geleden werkte ik samen met Sharman Hummel in een drukkerij in Salt Lake City. Op een keer gaf ik hem een lift naar huis en vroeg hem toen hoe hij zijn getuigenis van het evangelie had gekregen.

Hij antwoordde: 'Wat leuk dat je dat vraagt, Tom, want juist deze week gaan mijn vrouw en ik met onze kinderen naar de Mantitempel om voor eeuwig en altijd aan elkaar verzegeld te worden.'

Hij vervolgde zijn verhaal: 'We woonden in het oosten van het land. Ik reisde met de bus naar San Francisco om daar een nieuwe drukkerij op te zetten, waarna ik terug zou gaan om mijn vrouw en kinderen op te halen. De hele weg van New York City naar Salt Lake City gebeurde er niets noemenswaardig. Maar in Salt Lake City stapte er een jong meisje in — een jeugdwerkmeisje — dat naast me kwam zitten. Ze was op weg naar haar tante in Reno in Nevada. Toen we Salt Lake City waren uitgereden, zag ik een reclamebord met de tekst: "U bent van harte welkom in de mormoonse zondagsschool."

'Ik zei tegen het meisje naast me: "Zo te zien zijn er veel mormonen in Utah."

'Zij antwoordde: "Ja, meneer."

'Toen vroeg ik haar: "Ben jij mormoon?"

'Weer antwoordde zij: "Ja, meneer."'

Toen vroeg Sharman Hummel haar: 'Waar geloven mormonen in?' En dat meisje zei het eerste geloofsartikel op, en legde het daarna uit. Vervolgens zei ze het tweede geloofsartikel op en legde uit wat het inhield. En daarna het derde, en het vierde, en het vijfde, en het zesde, en alle andere geloofsartikelen. En ze legde ze allemaal uit. Ze kende ze stuk voor stuk.

Toen zei Sharman Hummel: 'Toen we in Reno aankwamen en het meisje in de armen van haar tante vloog, was ik diep onder de indruk.'

Hij zei: 'De hele weg naar San Francisco dacht ik: hoe komt het dat een klein meisje de leer van haar kerk zo goed kent? Het eerste wat ik heb gedaan toen ik in San Francisco arriveerde', zei Sharman, 'was De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen

FOTO'S CHRISTINA SMITH

der Laatste Dagen opzoeken in de gouden gids. Ik belde de zendingspresident, waarop hij twee zendelingen langs stuurde. Ik werd lid van de kerk, mijn vrouw werd lid, al mijn kinderen werden lid, ten dele omdat een jeugdwerkmeisje de Geloofsartikelen kende.'

Ik moet aan de woorden van Paulus denken: 'Ik schaam mij het evangelie niet; want het is een kracht Gods tot behoud voor een ieder die gelooft' (Romeinen 1:16).

Nog geen drie maanden geleden kwam de familie Hummel naar Salt Lake City voor het huwelijk van hun dochter, Marianne. Ze kwamen langs op kantoor; we hadden een fijn gesprek. Alle zes dochters kwamen, samen met vier schoonzoons, en twaalf kleinkinderen. De hele familie was actief in de kerk gebleven. Iedere dochter is naar de tempel geweest. Heel veel mensen zijn dankzij deze familie tot de kennis van het evangelie gekomen — en dat allemaal omdat een meisje in de Geloofsartikelen was onderwezen en de moed had om de waarheid te verkondigen aan iemand die op zoek was naar het licht van het evangelie.

Wees altijd bereid

In de 88ste afdeling van de Leer en Verbonden heeft de Heer een gebod gegeven dat mij na aan het hart ligt. Ik citeer: 'En Ik geef u een gebod dat u elkaar in de leer van het koninkrijk zult onderwijzen. Onderwijst ijverig, en mijn genade zal met u zijn' (LV 88:77–78).

Toen ik lang geleden voor een kerktaak naar het zuiden van Californië vloog, nam er een lieftallige jonge vrouw plaats naast mij. Ze begon in een boek te lezen. Ik kon het niet laten om een vluchtige blik op de titel te werpen: *Een wonderbaar werk en een wonder*.

Ik zei tegen haar: 'O, u bent mormoon.'

Ze antwoordde: 'O nee, hoe komt u daar bij?'

Ik antwoordde: 'Nou, u leest een boek dat is geschreven door een vooraanstaand lid van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.'

Ze zei: 'U meent het. Ik heb het gekregen van een vriendin van me, maar verder weet ik er niet veel over. Ik ben er echter wel benieuwd naar geworden.'

Ik vroeg mij af: Zal ik de stap wagen en meer over de kerk zeggen? Toen herinnerde ik mij wat de apostel Petrus had gezegd: '[Wees] bereid tot verantwoording aan al wie u rekenschap vraagt van de hoop, die in u is' (1 Petrus 3:15). Ik wist dat dit het moment was om mijn getuigenis te geven.

Ik vertelde haar dat ik jaren daarvoor ouderling Richards behulpzaam was geweest bij het drukken van *Een wonderbaar werk en een wonder*. Ik vertelde haar wat meer over die geweldige man. Ik zei haar dat duizenden mensen de waarheid hadden omarmd na zijn boek gelezen te hebben.

Daarna kreeg ik, de hele vlucht naar Los Angeles, de kans om haar vragen over de kerk te beantwoorden — intelligente vragen die opborrelden uit een hart dat op zoek was naar de waarheid. Ik vroeg of het goed was als ik twee zendelingzusters bij haar langs stuurde. Ik vroeg of ze misschien onze gemeente in haar woonplaats, San Francisco, wilde bezoeken. Dat wilde ze allemaal.

Toen ik weer thuis was, schreef ik naar president Irven G. Derrick van de ring San Francisco om deze informatie door te geven. Kunt u zich voorstellen hoe blij ik was toen ik een paar maanden later een telefoontje kreeg van president Derrick, die mij meedeelde: 'Ouderling Monson, ik bel u over Yvonne Ramirez, een stewardess buiten dienst die naast u zat op een vlucht naar Los Angeles. U hebt tegen de jongedame toen gezegd dat het geen toeval was dat u naast haar zat toen ze op die vlucht *Een wonderbaar werk en een wonder* aan het lezen was. Broeder Monson, zij is zojuist het nieuwste lid van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen geworden. Ze wil u spreken en u zeggen hoe dankbaar ze is.' Uiteraard was ik dolblij. Het was een plezierig telefoontje.

Het voorbeeld van president McKay

Een goed voorbeeld van een begaafd leraar was president David O. McKay, die mij als lid van het Quorum der Twaalf Apostelen heeft geroepen. Hij onderwees met liefde en gevoel. Hij was zelf de belichaming van datgene waarin hij onderwees. Hij was vriendelijk en hoffelijk. Hij was een leraar van de waarheid, naar het model van de Heiland.

Dat was me duidelijk geworden lang voordat ik algemeen autoriteit

De zondagse maaltijd leek mij altijd een beetje beter te smaken als ik terug was van Bob.

werd, toen ik bij hem op kantoor was om een paar drukproeven na te kijken van een boek dat we aan het drukken waren. Bij die gelegenheid viel mijn oog op een schilderij aan de muur. Ik zei tegen hem: 'President McKay, wat een prachtig schilderij. Is dat uw ouderlijk huis in Hunstville?'

Hij leunde achterover in zijn stoel, gniffelde op zijn welbekende wijze en zei: 'Ik zal je eens wat zeggen over dat schilderij. Op een mooie herfstdag kreeg ik bezoek van een charmante vrouw, die mij dat prachtige schilderij, ingelijst en wel, overhandigde. Ze zei: "President McKay, ik heb bijna de hele zomer aan dit schilderij van uw ouderlijk huis gewerkt."' Hij zei dat hij het geschenk in ontvangst nam en haar er uitvoerig voor bedankte.

En toen zei hij tegen mij: 'Weet je, broeder Monson, die lieve vrouw schilderde het verkeerde huis. Ze schilderde het huis van de buren! Ik had het hart niet om haar te zeggen dat ze het verkeerde huis had geschilderd.'

Maar toen zei hij het volgende — en dat is een belangrijke les voor iedereen. Hij zei: 'Maar in feite, broeder Monson, heeft ze het juiste huis voor mij geschilderd, omdat ik als kind, wanneer ik op het rustbed lag dat op de veranda van mijn ouderlijk huis stond, uitkeek op het huis dat zij had geschilderd. Zij heeft wat mij betreft *wel* het juiste huis geschilderd!'

Lessen over dienen

De beste levenslessen leren we van onze ouders. Mijn ouders hebben mij hele waardevolle lessen bijgebracht. Vaak hadden die lessen te maken met het dienen van anderen. Ik heb veel herinneringen uit mijn jeugd. Een daarvan was dat ik uitkeek naar het warme eten op zondag. En net op het ogenblik dat wij kinderen, zoals we dat zeiden, aan honger dreigden te bezwijken, en ongeduldig aan tafel gingen, terwijl de geur van roastbeef zich door de kamer verspreidde, zei mijn altijd moeder: 'Tommie, breng dit bord met eten even naar ouwe Bob en kom dan snel terug.'

Ik begreep niet waarom we niet eerst zelf konden eten en niet daarna dat bord eten konden brengen. Maar ik vroeg dat nooit en rende snel naar Bobs huis en wachtte ongeduldig tot zijn bejaarde voeten hem eindelijk bij de deur brachten. Ik gaf hem dan het bord eten. En hij gaf mij het brandschone bord van de vorige zondag terug en daarna tien cent als beloning voor mijn diensten.

En altijd gaf ik hetzelfde antwoord: 'Ik kan het geld niet aannemen. Mijn moeder zou me levend villen.'

Dan ging hij met zijn gerimpelde hand door mijn blonde haar en zei hij: 'Jongen, je hebt een geweldige moeder. Bedank haar maar voor me.'

Ik weet nog goed dat de zondagse maaltijd mij ook altijd een beetje beter smaakte als ik terug was van Bob.

De vader van mijn moeder, opa Thomas Condie, leerde mij ook een indringende les waar diezelfde ouwe Bob in voorkwam die op een interessante manier in ons leven is gekomen. Hij was een weduwnaar van in de tachtig toen het huis waar hij een

Opa stak zijn hand in zijn zak, haalde er een sleutel uit en overhandigde die aan ouwe Bob.

kamer huurde tegen de vlakte zou gaan. Ik hoorde hem zijn verhaal aan mijn opa doen toen wij met z'n drieën op de veranda op opa's oude schommelbank zaten. Treurig zei hij tegen mijn opa: 'Meneer Condie, ik weet mij geen raad. Ik heb geen familie. Ik weet niet waar ik naar toe moet. Ik heb haast geen geld.' Ik was benieuwd wat mijn opa zou zeggen.

We schommelden verder. Toen stak opa zijn hand in zijn zak en haalde zijn oude leren portemonnee te voorschijn, waaruit hij voor zijn jengelende kleinzoon al zo vaak een cent of stuiver voor een ijsje te voorschijn had gehaald. Dit keer haalde hij er een sleutel uit en overhandigde die aan ouwe Bob.

Liefdevol zei hij: 'Bob, dit is de sleutel van het huis hiernaast. Hier, neem aan. Breng je spulletjes maar over. Blijf zo lang je wilt. Je hoeft geen huur te betalen en niemand zal je buiten de deur zetten.'

De ogen van ouwe Bob vulden zich met tranen, die langs zijn wangen in zijn lange, witte baard verdwenen. Ook opa had tranen in zijn ogen. Ik zei geen woord, maar vanaf die dag was mijn opa mijn held. Ik was er trots op dat ik zijn naam droeg. Hoewel ik toen nog maar een jongen was, is die les van grote invloed op mijn leven geweest.

En dit zijn nog maar een paar lessen die ik geleerd heb van mensen die een diepe invloed op mijn leven hebben gehad.

Ik herhaal dat we allemaal leerkracht zijn. We moeten altijd bedenken dat ons onderwijs niet alleen uit woorden bestaat; het bestaat ook uit wie wij zijn en wat voor leven we leiden.

Het volmaakte voorbeeld

Mogen wij in ons onderwijs het voorbeeld volgen van de volmaakte leraar, onze Heer en Heiland, Jezus Christus. Hij liet zijn voetsporen achter in het zand aan de zee, en de beginselen waarin Hij onderwees in het hart en het leven van zijn toehoorders. Hij onderwees zijn discipelen uit die tijd, en tot ons spreekt Hij dezelfde woorden: 'Volg gij Mij' (Johannes 21:22).

Mogen wij van nu af aan in gehoorzaamheid aan de slag gaan, opdat van ieder van ons gezegd kan worden wat van de Verlosser is gezegd: 'Gij [zijt] van God gekomen als leraar' (Johannes 3:2). Dat dit zo zal zijn, bid ik in de naam van Jezus Christus. Amen. ■

FOTO VAN DE *CHRISTUS* (DETAIL)

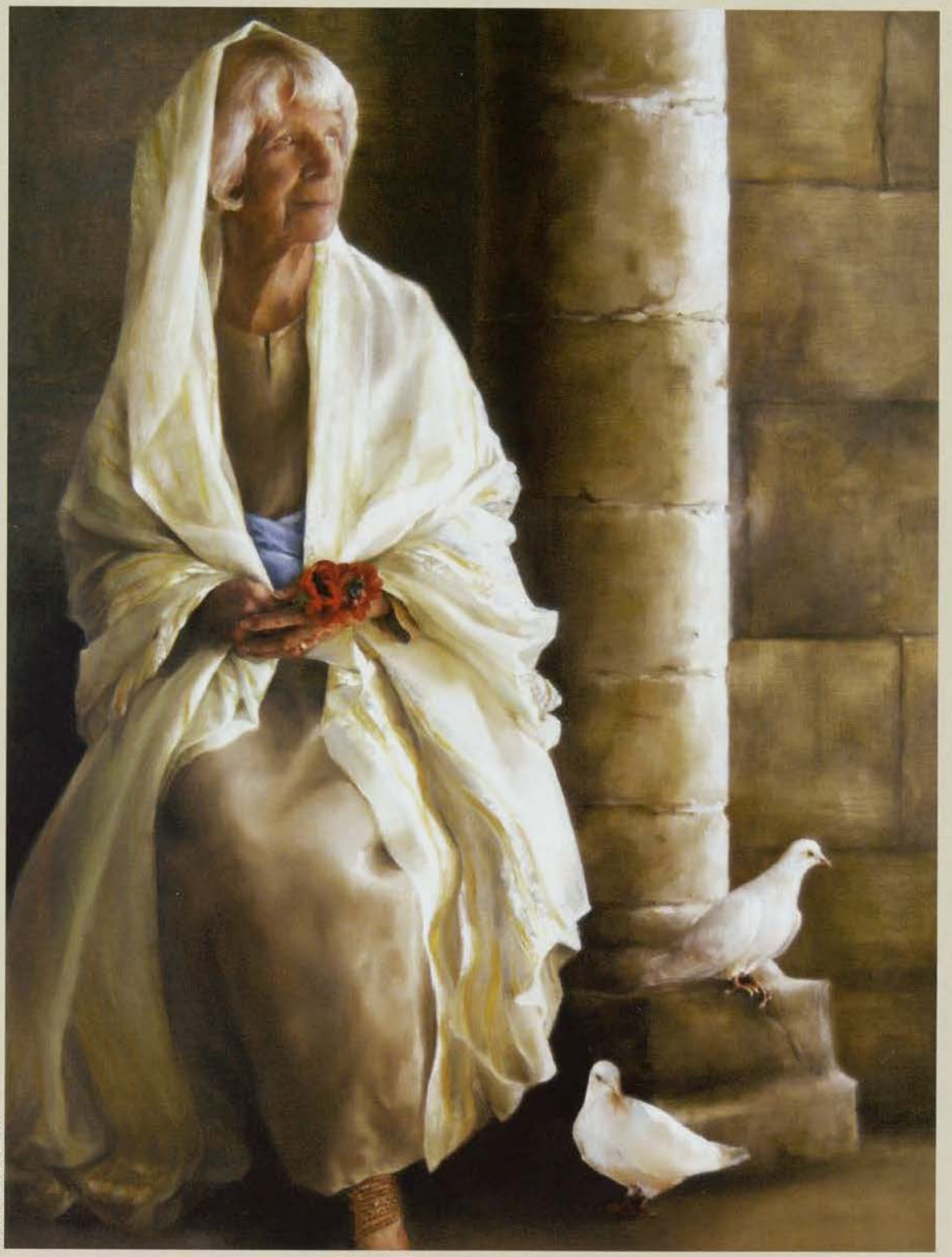

KOPIËREN NIET TOEGESTAAN

Elspeth Young, *De profetes Anna*

Anna, een weduwe en een profetes uit de stam Aser, was 84 ten tijde van Christus' geboorte. 'Zij diende God onafgebroken in de tempel, met vasten en bidden, nacht en dag' (Lucas 2:37). Zij begroette het kindje Jezus toen Maria en Jozef in de tempel waren om een offer te brengen.

In het Nieuwe Testament komen veel vrouwen voor die Jezus kenden en volgden, bijvoorbeeld Maria Magdalena, aan wie de Heiland na zijn opstanding het eerst verscheen (boven), en ook een vrouw (vooromslag) die 'met haar tranen zijn voeten [begon] nat te maken en ze [afdroogde] met haar hoofdhaar.' Over deze vrouw zei de Heiland: 'Haar zonden zijn haar vergeven, al waren zij vele, want zij betoonde veel liefde' (Lucas 7:38, 47). Zie 'Want zij betoonde veel liefde: Vrouwen uit het Nieuwe Testament', p. 26.

DUTCH
4 02007 86120 0